



**MUURAKIN JA PÄIJÄT METALLIN JÄLJILLÄ:**  
Kielellinen alkuperä ja paikallisuuden ilmeneminen  
Muuramen yritysnimistössä

Maisterintutkielma  
Fanny Torro

Jyväskylän yliopisto  
Kielten laitos  
Suomen kieli  
Toukokuu 2013



## JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Kielten laitos
Tekijä – Author Torro, Fanny Lauriina	
Työn nimi – Title Muurakin ja Päijät Metallin jäljillä: Kielellinen alkuperä ja paikallisuuden ilmeneminen Muuramen yritysnimistöissä	
Oppiaine – Subject Suomen kieli	Työn laji – Level Maisterintutkielma
Aika – Month and year 5/2013	Sivumäärä – Number of pages 86 s. + liitteet 9 s.
<p>Tiivistelmä – Abstract</p> <p>Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, kuinka paljon ja missä suhteessa Muuramen yritysnimistö sisältää erikielisiä aineksia ja kuinka se eroaa aiemmin tutkituista Turun ja Helsingin sekä soveltuvin osin Kauhavan yritysnimistöistä. Lisäksi tarkastelun kohteena on Muuramen yritysnimistö paikallisuuden ilmenemisen näkökulmasta: kuinka suuri osa nimistä ilmentää paikallisuutta ja millaisia implisiittisesti ilmenevän paikallisuuden luokkia aineisto sisältää. Tutkimuksessa näiden tulosten vertailukohteena on Jyväskylän yritysnimistöistä vastaavassa luokittelussa saadut luvut.</p> <p>Tutkimuksessa tarkastelussa on vertailtavuuden säilyttämiseksi kaksi eri aineistoa, yksi kumpaankin tutkimuskysymykseen. Kielellisen alkuperän aineisto koostuu rajausten jälkeen 437 nimestä, jotka luokitellaan ja analysoidaan Sjöblomin (2006: 113–118) esittämien kielellisen alkuperän määrittämisen perusteiden avulla. Paikallisuuden ilmenemisen aineisto puolestaan sisältää 309 nimeä, jotka luokitellaan kandidaatintutkielmassa kehittelemäni mallin mukaisesti eksplisittisesti paikallisiin ja implisiittisesti paikallisiin yritysnimiin sekä paikallisuuden ilmenemisen suhteen opaakkeihin, läpinäkymättömiin nimiin.</p> <p>Tuloksista käy ilmi, että Muuramen yritysnimistö on ennako-oletusten mukaisesti yksikielisempi ja suomenkielisempi suhteessa Turun ja Helsingin yritysnimistöihin. Sen sijaan oletuksista poikkeavasti Muuramen yritysnimistö sisältääkin Kauhavan yritysnimistöä enemmän erikielisiä aineksia ja suhteellisesti vähemmän suomenkielisiä nimiä. Sekä Muuramen että Kauhavan yritysnimistöissä esiintyy myös enemmän mukakielisiä kuin englanninkielisiä nimiä, mikä poikkeaa Turun ja Helsingin yritysnimistöistä.</p> <p>Vuosituhannen vaihteen jälkeisessä tutkimuksessa yritysnimistön on todettu vieraskielistyneen, minkä seurauksena paikallisuutta ilmentävät nimet ovat harvinaistumassa (Ainiala – Saarelma-Maunumaa 2006:105). Tutkimuksessa selvitetään tämän oletuksen toteutumista tutkimusalueen yritysnimistöissä. Tulosten perusteella 45,3 % Muuramen yritysnimistö sisältää muitakin kuin vain suomenkielisiä aineksia, mikä vahvistaa arviota yritysnimistön vieraskielistymisestä. Paikallisuutta ilmentävien yritysnimien osuus on 22,3 %, mikä on suurempi kuin Jyväskylän aineistossa (15,3 %). Aiheen vähäisen tutkittuuden vuoksi on kuitenkin vaikea arvioida, onko osuus suuri vai pieni suhteessa muihin suomalaisten tai ulkomaalaisten paikkakuntien yritysnimistöihin.</p> <p>Paikallisuus vaikuttaa jossain määrin yritysten nimeämiseen samalla kun yritysnimet osana kaupunkiympäristön nimimaisemaa vaikuttavat paikkojen nimeämiseen ja jopa koettuun paikallisidentiteettiin. Tämän näkökulman valossa yritysnimistön tutkimuksessa voidaan hyötyä kielentutkimuksen lisäksi muidenkin tutkimussuuntausten teoreettisista ja metodologisista käytänteistä. Tutkittaessa nimistöä kieliyhteisön näkökulmasta on aineiston valintaan syytä kiinnittää huomiota, sillä avain nimistön todelliseen käyttöön ja paikalliseksi kokemiseen löytyy lopulta kieliyhteisöstä itsestään, ei virallisten tahojen rekistereistä.</p>	
Asiasanat – Keywords yritysnimet, nimistöntutkimus, paikallisuus, alueellinen identiteetti, kulttuurimaantiede, Muurame, Keski-Suomi	
Säilytyspaikka – Depository Jyväskylän yliopiston kielten laitos	
Muita tietoja – Additional information	



# SISÄLLYS

SISÄLLYS .....	5
1 JOHDANTO .....	7
2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	12
2.1 Yritysnimistö osana nimistöntutkimusta.....	12
2.2 Paikallisuus ja nimistöntutkimus.....	15
2.2.1 Paikannimistö ja kulttuurimaantiede.....	15
2.2.2 Paikallinen identiteetti: Muuramesta ja muuramelaisuudesta.....	18
2.2.3 Paikallisuus ja yritysnimen funktiot.....	22
2.3 Yritysnimet kognitiivis-kielitieteellisestä näkökulmasta.....	26
2.4 Yritysnimien nimenosat .....	28
3 AINEISTO JA METODIT .....	31
3.1 Aineiston valinta- ja rajausperusteet.....	31
3.2 Tutkimusote.....	34
3.3 Tutkimusmenetelmät.....	37
3.3.1 Yritysnimen kielellisen alkuperän määrittäminen .....	37
3.3.2 Eksplisiittinen ja implisiittinen paikallisuus.....	40
4 MUURAMEN YRITYSNIMISTÖN KIELELLINEN ALKUPERÄ .....	43
4.1 Yksikieliset nimet .....	43
4.2 Sekakieliset nimet.....	47
4.3 Mukakieliset nimet .....	50
4.4 Kansainväliset nimet.....	53
4.5 Henkilönnimen sisältävät nimet .....	54
4.6 Määrittelemättömät nimet.....	55
5 PAIKALLISUUDEN ILMENEMINEN MUURAMEN YRITYSNIMISTÖSSÄ.....	57
5.1 Eksplisiittinen paikallisuus.....	57

5.2 Implisiittinen paikallisuus .....	58
5.2.1 Paikallisesti merkittävän henkilön nimi .....	58
5.2.2 Lyhennesana.....	60
5.2.3 Rakennuksen nimi .....	61
5.2.4 Muu alueellinen nimistö .....	63
5.2.5 Muu Muurameen tai Keski-Suomeen liittyvä nimi.....	65
5.3 Täydentäviä havaintoja paikallisuuden ilmenemisestä kielellisen alkuperän aineistossa.....	66
6 TULOSTEN KOONTI JA POHDINTA .....	68
6.1 Kielellinen alkuperä: vertailunäkökulma .....	68
6.2 Paikallisuuden ilmeneminen: vertailu Jyväskylän yritysnimistöön.....	74
6.3 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimuksen ideointi .....	78
LÄHTEET .....	83
LIITTEET .....	87
Liite 1: Alueellinen identiteetti Paasin (1986) mukaan .....	87
Liite 2: Kielellisen alkuperän aineisto .....	88
Liite 3: Paikallisuuden ilmenemisen aineisto.....	92

# 1 JOHDANTO

Tutkimukseni tavoitteena on muodostaa kokonaiskuva Muuramen yritysnimistöistä ottaen huomioon sekä nimien kielellinen alkuperä että paikallisuuden ilmeneminen niissä. Lisäksi sivuan yleisemmällä tasolla yritysnimien ja paikallisuuden välistä yhteyttä: kuinka paikallisuus nivoutuu yritysten nimeämiseen, kuinka yritysnimet vaikuttavat paikallisuuteen, paikkojen nimeämiseen ja paikallisidentiteettiin. Näin ollen tutkimukseni rakentuu kahdesta pääteemasta: Muuramen yritysnimistön kielellisestä alkuperästä ja paikallisuuden ilmenemisestä, joita yhdistävät ja taustoittavat paikallisuuden ja nimistön suhdetta tarkastelevat näkökulmat. Lisäksi suhteutan saamani tulokset aiempaan tutkimustietoon ja näin täydennän suomalaisen yritysnimistön kokonaiskuva.

Kiinnostukseni tutkimusaihetta kohtaan heräsi suomen kielen aineopintojen nimistöntutkimuksen opintojakson myötä. Juuri yritysnimistö valikoitui kohteeksi kahdesta syystä: yhtäältä aiheen vähäisen tutkittuuden ja toisaalta kaupan alan työ- ja koulutushistoriani vuoksi. Koska olen asunut koko ikäni Muuramessa ja Jyväskylässä ja kiinnostunut alueemme historiasta ja nimistöistä, oli paikallisuuden ilmenemisen näkökulma luonteva valinta yhdeksi yritysnimistön tarkastelunäkökulmaksi. Yritysnimistön kielellinen alkuperä tutkimuskohteena on sen sijaan peräisin suoraan Sjöblomin (2006a) ja Halmesmäen (2011) tutkimuksista, joihin tulen oman tutkimukseni tuloksia vertaamaan. Tutkimuksessani etsin vastausta seuraaviin kysymyksiin:

## **1. Millaista kielellistä alkuperää Muuramen yritysnimet edustavat?**

- Mitä eroja ja yhtäläisyyksiä Muuramen yritysnimistöllä on Helsingin ja Turun yritysnimistöjen kanssa? Entä Kauhavan yritysnimistön kanssa?

## **2. Kuinka suuri osa Muuramen yritysnimistä sisältää paikallisuuteen viittaavia elementtejä ja millaisia ne ovat?**

- Vastaavatko tutkimuskohteen paikallisuutta ilmentävien yritysnimien suhteelliset osuudet Jyväskylän yritysnimistöä saatuja lukuja?

Sjöblom (2006a: 256) pohtii nimistön alueellisen vaihtelun merkitystä ja toteaa siihen tarvittavan vielä paljon tutkimusta. Myös Halmesmäki (2011: 72–73) ehdottaa mielenkiintoiseksi tutkimuskohteeksi yritysnimen integroivan funktion tarkastelemista ennen kaikkea alueen murteen, historian ja alueellisen identiteetin näkökulmista. Hän kuitenkin korostaa, että paikkakuntien virallisten nimien kautta paikallisuuteen integroituvat nimet, kuten tutkimuksessani *Muuramen Lämpö Oy*, eivät juuri tarjoa uutta tutkimustietoa, sillä tätä nimityyppiä edustavat nimet vaikuttavat olevan Suomessa keske-



nään hyvin samankaltaisia. Niinpä tässä tutkimuksessa paikallisuuden ilmenemisen osalta mielenkiintoisimpia ovat juuri implisiittisesti paikalliset, syvempää paikallistuntemusta vaativat yritysnimet, joista on mahdollista löytää yhtymäkohtia historiaan ja alueelliseen identiteettiin esimerkiksi paikallisesti tunnetun henkilön, rakennuksen tai muun alueellisen nimistön myötä. Paikallisuuden ja alueellisen identiteetin teemat voidaan nähdä osaksi sosio-onomastista tutkimustapaa, jossa otetaan huomioon nimien käytön sosiaalinen ja tilanteinen kenttä (Ainiala ym. 2008: 75). Samalla yritysnimet ovat osa kaupunkinimistöä, jonka keskellä alueen kielenpuhujat elävät. Seppäsen (2005: 144–145) mukaan yrityksen nimi toimii myös paikannimenä silloin, kun sillä viitataan yksilöivästi tiettyyn liikkeeseen esimerkiksi tapaamispaikkaa sovittaessa.

Yritysnimistön vieraskielistyminen on huomattu vuosituhannen vaihteen jälkeisessä tutkimuksessa. Usein yritysten nimet halutaan rakentaa sellaisenaan kansainväliseen käyttöön sopiviksi, johon muun muassa englannin ja latinan hyödyntämisellä pyritään. Tämän seurauksena paikallisuutta ilmentävät nimet ovat harvinaistumassa. (Ainiala – Saarelma-Maunumaa 2006: 105.) Tutkimuksessani pohdin tämän oletuksen toteutumista Muuramen yritysnimistöissä: Kuinka paljon ja millä tavoin paikallisuus nimissä ilmenee? Ovatko yritysten nimet niin kansainvälisiä kuin arvellaan, vai hallitsee ko suomenkielisyys nimistön kokonaisuutta?

Tutkimukseni lähestymistapa on pääosin vertaileva: kielellisen alkuperän osalta tarkastelen aineistoani suhteessa Kauhavan yritysnimistöön (Halmesmäki 2011) sekä Helsingin ja Turun yritysnimistöihin (Sjöblom 2006a). Tässä kohtaa on syytä ottaa huomioon aineiston tutkimusalueen kokonaisuudesta poikkeavat rajausperusteet: Sjöblom on valinnut tutkimuskohteekseen vain ne yritykset, joiden yritysmuoto on toiminimi tai osakeyhtiö. Lisäksi hänen tutkimuksensa ei koske sellaisia yksityisten elinkeinonharjoittajien nimiä, jotka koostuvat vain yrittäjän nimestä tai nimestä ja ammattinimikkeestä. Halmesmäen tutkimusaineistoon puolestaan sisältyvät myös osuuskunnat, avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt eikä hän ole Sjöblomin tavoin rajannut pois omalla nimellään toimivia elinkeinonharjoittajien nimiä. Täten vertailu Halmesmäen tutkimukseen voi olla vain suuntaa antavaa. Jotta tutkimukseni vertailunäkökulma pysyy relevanttina, otan kielellisen alkuperän tutkimuskysymyksessä Sjöblomin tavoin huomioon vain aineistoni osakeyhtiö- ja toiminimimuotoiset yritykset ja jätän analyysin ulkopuolelle omalla nimellään toimivat yksityiset elinkeinonharjoittajat. Aineiston rajaamisen perusteista kerron tarkemmin luvussa 3.1.

Vertailunäkökulma on keskeinen myös paikallisuuden ilmenemisen suhteen, kun peilaan aineistoani Jyväskylän yritysnimistöissä ilmenevään paikallisuuteen (Torro 2012). Tässä vertailussa on syytä ottaa huomioon, että Jyväskylän yritysnimistöksi kerätty aineisto perustuu yritysten sijaintiin Jyväskylän kantakaupungin ja Säynätsalon postinumeroalueilla 40100–40900, kun taas Muuramen yritysnimistö on kerätty yrityksen toimipaikan, ei postiosoitteen mukaan. Postinumeroperusteisuus ja toimipaikkaperusteisuus tuottavat keskenään hieman erilaiset aineistot, mutta koska erojen voi arvioida olevan kokonaiskuvan kannalta vähäisiä, ovat Jyväskylän yritysnimistöissä ilmenevän paikallisuuden suhteelliset osuudet suuntaa antavina päteviä.

Tutkimushypoteeseja olen hahmotellut muutamia: Kielellisen alkuperän osalta oletan Muuramen yritysnimistön olevan suhteellisesti suomenkielisempää kuin Helsingin ja Turun yritysnimistöjen. Nimissä esiintyviä eri kieliä uskon myös olevan vähemmän, sillä Muurame on sisämaan kasvava ja yritysmuonteinen kunta (Muuramen kunta 2012), jonka yritysten fokus lienee pääosin paikallisessa ja alueellisessa toiminnassa. Toisaalta Muurame sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien päässä ja Keski-Suomen suurimman kaupungin Jyväskylän kupeessa, mikä saattaa tuoda kunnan yritysnimistöön kansainvälisiäkin vaikutteita.

Muuramen yritysnimistön kielellisen alkuperän voidaan olettaa eroavan Helsingin ja Turun yritysnimistöistä myös ajallisen muutoksen seurauksena. Sjöblomin (2006a) tutkimusaineisto on kerätty vuosituuhannen vaihteessa, jolloin kasvavana trendinä oli nimetä yrityksiä globaaliin talouteen suunnaten ja erilaisia mukakielisiä nimenosia hyödyntäen (Sjöblom 2006b: 4–5). Talouden kansainvälistyminen tuskin on viimeisen vuosikymmenen aikana vähentynyt, mutta suomalaisessa yhteiskunnassa on, osin talouden taantumien seurauksena, fokusoiduttu kohtuullistamiseen ja slow life -elämäntapaan, johon voidaan oleellisenä osana liittää muun muassa käsitteet kotoilu ja lähiruoka (Leivo toim. 2009: 5–9). Tämä voidaan myös nähdä lokalisoitumisena, joka kuvaa lisääntyntä kiinnostusta paikallisuuteen, kotiin, omiin juuriin ja yhteisöllisyyteen. Lokalisoituminen kulkee usein käsi kädessä globalisaation kanssa, sillä paikallisuus ja yhteisöllisyys ikään kuin rakennetaan uudelleen suhteessa entistä kansainvälisempään maailmaan. (Hujanen 1997: 109.)

Tarve oman paikallisen identiteetin tunnistamiseen korostuu myös aina murrostilanteissa (Kivistö 1997: 80), jollaiseksi meneillään oleva, erityisesti Muuramen kaltaisia kaupunkiseutujen kuntia koskeva valtakunnallinen kuntauudistuskin voidaan mieltää. Nämä muutokset ovat omiaan korostamaan paikallisuuden merkitystä; tämä muutos

saattaisi näkyä yritysten nimeämisessäkin. Toisaalta yrityksen uudelleen nimeäminen ei ole aivan yksinkertainen toimenpide, sillä vanhan nimen myötä menetetään myös nimen vuosien varrella luomat assosiaatiot kuluttajien mielissä, eikä samanlaisen tunnettuuden kehittäminen uuteen nimeen ole helppoa (Sjöblom 2006b: 5).

Kun ero Helsingin ja Turun yritysnimistöihin lienee selvä, on sen sijaan vaikeampi ennakoida, onko Kauhavan ja Muuramen yritysnimistöissä eroja kielellisen alkuperän suhteen, ja jos on, millaisia nämä erot ovat. Mielenkiintoiseksi tämän tarkasteluparin tekee niiden samankaltaisuus monessa suhteessa, sillä myös Kauhavaa luonnehditaan yrittäjyystävälliseksi alueensa kasvukeskukseksi hyvien liikenneyhteyksien varrella (Kauhavan kaupunki 2012). Toki Kauhava on 17 266 asukkaallaan (31.12.2011, Tilastokeskus 2012) Muuramea suurempi (9 438 asukasta 31.12.2011, Tilastokeskus 2012), mikä voi oleellisesti vaikuttaa yrityskentän ja täten myös kielellisen alkuperän monipuolisuuteen.

Muuramen yritysnimistössä lienee Jyväskylän yritysnimistöä vähemmän paikallisuutta ilmentäviä nimiä, sillä oletan Muuramessa olevan suhteellisesti enemmän toiminimeä käyttäviä yksityis- ja pienyrittäjiä, joiden yritysten nimet vaikuttavat harvemmin sisältävän paikallisuuteen viittaavia elementtejä. Muurame ei myöskään ole Jyväskylän tavoin maakunnan keskus, mikä vähentänee ennen kaikkea eksplisiittisesti paikallisia nimiä, joissa esiintyy esimerkiksi nimenosa *K-S*, *Keski-Suomen*. Toisaalta Sjöblomin (2006a: 37) mukaan maaseudulla ja alueellisilla markkinoilla on todettu esiintyvän enemmän murteellisia ja vähemmistökielisiä nimiä kuin kaupungissa ja yli alueen ulottuvilla markkinoilla.

Yritysnimien ilmentämää paikallisuutta olen tutkinut myös kandidaatintutkielmassani *Kopijyvystä Kampus Dataan. Paikallisuuden ilmeneminen Jyväskylän yritysnimistössä* (2012). Tuolloin kehitelin yritysnimistöön kaksitasoisen luokittelumallin (ks. luku 3.3.2), jonka tavoitteena on erottaa toisistaan paikallisuutta ilmentävät ja ilmentämättömät yritysnimet sekä luokitella tarkemmin paikallisuutta ilmentäviä yritysnimiä siten, että luokat perustuvat yritysnimien taipumukseen viitata tietyn tyyppisiin kohteisiin, kuten kaupunginosaan tai paikallisesti merkittävään henkilöön. Kandidaatintutkielmani tavoitteena oli muodostaa Jyväskylän yritysnimistöä kokonaiskuva, josta hahmottuvat paikallisuutta ilmentävien ja ilmentämättömien yritysnimien prosentuaaliset osuuden nimistön kokonaisuudessa.

Tutkimukseni tieteellinen anti liittyy ennen kaikkea uuteen näkökulmaan ja vähän tutkittuun nimistöntutkimuksen osa-alueeseen. Suomalaisessa yritysnimistöntutki-

muksessa on havaittavissa selkeä aukko, jota tutkimukseni tulee erityisesti paikallisuuden ilmenemisen ja vertailunäkökulman osalta täydentämään. Lisäksi saamani tutkimustulokset tuovat uskoakseni yhden lisänäkökulman vähän tutkittuun Muuramen nimistöön ja ovat täten mahdollisesti myös alueellisesti kiinnostavia.

## 2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

### 2.1 Yritysnimistö osana nimistöntutkimusta

Vaikka nimistöntutkimus eli onomastiikka on itsenäisenä tieteenalana nuori, on osa tutkimusperinteestä lähtöisin jo 1800-luvulta kielihistorian, historian ja arkeologian tutkimuksen aputieteen asemasta. Onomastiikka kytkeytyy edelleen muihin tieteenaloihin, vaikka sen voidaankin todeta jo aikaa sitten vakiintuneen omaksi kielitieteelliseksi tutkimusalakseen. (Ainiala ym. 2008: 14–15.) Pentti Virrankoski toteaaikin artikkelissaan *Mitä historianantutkija odottaa nimistöntutkimukselta* (1978: 9), että nimistöntutkimus sijoittuu humanististen tieteiden kentässä jonnekin kielentutkimuksen, perinteentutkimuksen ja historian välimaastoon ollen sukua näille kaikille. Virrankoski muistuttaa myös, että samalla kun nimet ovat kielen sanoja, ovat ne myös osa kansanperinnettä, mikä tulee tutkimustyössä ottaa huomioon.

Yritysnimet kuuluvat osaksi kaupallista nimistöä, joka nimistöntutkimuksen osaluueena on kehittynyt 1900-luvun lopulla. Omana itsenäisenä kategorianaan yritysnimet ovat alkaneet kiinnostaa tutkijoita vasta viime vuosina. Onomastisessa luokittelussa yritysnimet kuuluvat erisnimiin, sillä niiden tehtävä on yksilöinti, identifiointi. Koska yritysten nimet ovat myös keskeinen osa kaupunkimaisemaa, sijoittuvat ne erisnimien alaluokkana kulttuurinimiin – tosin yritysnimet siirtyvät kieliyhteisön nimeämistapojen myötä helposti merkitsemään myös paikkaa ja osaksi paikannimistön rakennusaineita. (Sjöblom 2006a: 36, 40.) Kulttuurinimien alaluokista yritysnimet kuuluvat vielä osaksi organisaatioiden nimiä, joita yritysnimien lisäksi ovat muun muassa yhdistysten, laitosten ja arkistojen nimet (Ainiala ym. 2008: 27).

Yritysnimikategorian voidaan sanoa syntyneen Suomessa 1800-luvun jälkipuoliskolla maamme teollistumisen, vähittäisen kaupungistumisen ja elinkeinotoiminnan kehittymisen myötä. Koska sekä yritysten määrä että niiden väliseen kilpailuun liittynyt markkinointi kasvoivat nopeasti, syntyi tarve yksilöidä ja erotella yritykset toisistaan nimeämisen avulla. (Sjöblom 2006b: 3.) Aiemmin yritykseen viitattiin tavallisesti puhumalla henkilöistä, jotka valimistivat tuotteita tai kävivät kauppaa (esim. *kauppias A. F. Wasenius*). Itse yritysten nimeäminen on kehittynyt kerroksittain siten, että varhaisimman nimityypin rinnalle on tullut uusia nimeämistapoja; nykyinen suomalainen yritysnimistö sisältää siis (järjestyksessä nimityypeittäin vanhimmasta tuoreimpaan) sekä

yrittäjään henkilönnimellä viittaavia yritysnimiä (*Tmi Tuula Soikkala, Taksiautoilija Salmela Erkki*), yritystoimintaa appellatiivisesti kuvaavia nimiä (*Tk Merkkihuolto Oy*), kielen sanoja metaforisesti hyödyntäviä nimiä (*Golden Years Oy*) että näennäisesti merkityksettömiin tekosanoihin ja kirjainlyhenteisiin perustuvia nimiä (*Klespera Oy*). (Ainiala ym. 2008: 298.) Edeltävän kaltaiset mallit ja eri toimialojen käytänteet vaikuttavat suuresti uusien yritysnimien muodostamiseen (Sjöblom 2006a: 148).

Mallien lisäksi yritysten nimeämistä ohjailee toiminimilaki, jossa säädetään nimen muodostamisesta. Elinkeinoharjoittajalle kuuluu yksinoikeus rekisteröityyn nimeen, eikä rekisteröitävä toiminimi saa muistuttaa liikaa muita toiminimiä. (Toiminimilaki 2§.) Nimen yksilöivyyden kannalta sopimaton on esimerkiksi pelkkä toiminnan laatua tai tuotetta kuvaava appellatiivi (*Tmi Parvekelasitus*) (Toiminimilaki 8§). Rekisteröidyn nimen ohella yritys voi harjoittaa toimintaa aputoiminimellä. Lisäksi muun muassa yrityksen mainoksissa tai kylttinimenä on mahdollista käyttää muutakin nimeä (Rajahonka 2012: 19), niin kutsuttua toissijaista tunnusta. (Toiminimilaki 1§.) Jälkimmäisen lainkohdan perusteella yrityksen nimi voi näyttäytyä kieliyhteisölle täysin rekisteröidystä nimestä poikkeavana (ks. myös luku 6.3).

Yritysnimistön tutkimuksen tieteidenvälisyys ja monimuotoisuus vaikuttavat lisääntyneen viime vuosikymmeninä: kielentutkimuksen ohella nimistöä tutkitaan muun muassa maantieteen, antropologian, sosiologian, historian ja psykologian metodeja soveltaen (Ainiala – Saarelma-Maunumaa 2006: 107). Kielentutkimuksen alana sosiolinguistiikka käsittelee kieltä sosiaalisessa ympäristössään ja tarkastelee sosiaalista todellisuutta lingvistiikan keinoin (Nuolijärvi 2000: 13). Kun tämä näkökulma liitetään nimistöntutkimukseen, asetutaan tutkimuksessa nimenkäyttäjän asemaan ja nimenkäyttötäpoihin sekä huomioidaan erilaisia taustamuuttujia, kuten kielenpuhujan sukupuoli, ikä, koulutus- tai etninen tausta sekä asuinpaikka. (Ainiala 2003: 216). Tutkimuskohteina voivat olla myös muun muassa yksittäisten henkilöiden tai vertailevasti eri henkilöryhmien nimitaito ja heidän käyttämänsä nimistön variaatio ja muuttuminen (Ainiala – Pitkänen 2002: 237–238). Näin ollen tutkimuskentällä on monilta osin ”palattu juurille” ja painotettu nimistön erottamatonta yhteyttä esimerkiksi tutkittavan alueen historiaan ja ympäröivään kieliyhteisöön.

Nimistöntutkimuksessa on uudempana suuntauksena vähitellen voimistunut kaupunkinimistön tutkimus eli urbaani onomastiikka (Ainiala – Vuolteenaho 2005a: 5). Kaupunkinimistö koostuu maaseutunimistöön nähden hyvinkin erilaisista paikkojen nimistä, kuten kaupunginosista, rakennuksista ja oppilaitoksista. Suurimman yksittäisen

nimettyjen paikkojen ryhmän kaupunkiympäristössä muodostavat juuri rakennukset tai rakennuksissa sijaitsevat liikkeet. (Ainiala 2005a: 11.) Myös tästä näkökulmasta tarkasteltuna yritysnimien voidaan todeta olevan kaupunki- ja ennen kaikkea nimistöntutkimuksen kannalta merkittävä tutkimuskohde.

Alueen **kaupunkimaisuutta** on usein pidetty kaupunkinimistön- ja kaupunkitutkimuksen lähtökohtana. Kaupunkimaisuuden määrittely ristiriidattomasti vaikuttaa kuitenkin hankalalta, joten monet määritelmät perustuvat suurpiirteisesti tulkintaan, jonka mukaan kaupunki kokoaa yhteen erilaisia asioita, ihmisiä ja merkityksiä. Kaiken kaikkiaan on kaupunkinimistön tutkijasta itsestään kiinni, milloin tutkimusalue voidaan määritellä riittävän kaupunkimaiseksi. (Ainiala 2003: 209.) Oman kohderyhmänsä muodostavat Muuramen kaltaiset pienet taajamat, jotka pystyvät tarjoamaan useimmat asukkaiden tarvitsemat palvelut, mutta joita ei silti asukasmäärän, elinkeinorakenteen tai hallinnollisen muodon vuoksi pidetä kaupungeina. Joutsan nimistömaisemaa tutkineen Rajahongan (2012: 2, 16) mukaan pienet taajamat ovatkin nimistöntutkimuksen näkökulmasta mielenkiintoisia tutkimuskohteita, joissa maaseutu- ja kaupunkikulttuuri limityvät. Kuntien taajamissa kuitenkin nimetään pitkälti samankaltaisia paikkoja kuin isoissakin kaupungeissa, joten tätä taajamanimistöä on perusteltua tutkia kaupunkinimistön tutkimuksen lähtökohdista.

Merkittävimpänä yksittäisenä suomalaista yritysnimistöä käsittelevänä tutkimuksena voidaan pitää Paula Sjöblomin väitöskirjaa *Toiminimen toimenkuva. Suomalaisen yritysnimistön rakenne ja funktiot* (2006). Muilta osin (yritys)nimistön tutkimus on viime aikoina ollut pitkälti opiskelijoiden tekeminen pro gradu -tutkimusten varassa (Ainiala – Pitkänen 2002: 235), joihin lukeutuu muun muassa tutkimukseni toisena vertailukohteena oleva Ilona Halmesmäen tutkimus *Kauhavan yritysnimistön kielitieteellistä tarkastelua* (2011). Erityisesti rakenteellisesta näkökulmasta yritysnimiä ovat tutkineet esimerkiksi Vahvaselkä (1991), Karvonen (1992), Korppinen (2005), Onikki (2008) ja Välimaa (2008), kun taas paikallisuutta ja nimeämistä sivuavat tutkimuksissaan ainakin Levänen (2002), Seppänen (2005), Kasi (2007) ja Rajahonka (2012). Lisäksi yritysmailman joskaan ei nimeämisen näkökulman paikallisuuteen on valinnut Tuominen (2005), joka on tutkinut osuustoiminnallisten yritysten liiketoiminnassa esiintyvää paikallisuutta.

## 2.2 Paikallisuus ja nimistöntutkimus

### 2.2.1 Paikannimistö ja kulttuurimaantiede

Nimistöntutkimuksen tutkituimpana kohteena on jo pitkään ollut paikannimistö. Paikannimistön tutkimus on kuitenkin keskittynyt usein vain maaseudun paikannimistöön, ja kaupunkien paikannimet ja muu kaupunkinimistö ovat päässeet tutkimuskohteiksi vasta 2000-luvulla. (Ainiala 2005a: 10–11.) 1960-luvun muuttoaalto aloitti yhä edelleen jatkuvan asutuksen keskittymisen kaupunkeihin ja muihin taajamiin, ja tämä vuosikymmeniä kestänyt muutos on muuttanut myös suomalaisia ympäröivää nimimaisemaa. Yhä useammat ympäristömme nimistä – kadunnimet, ostoskeskukset, asunto-osakeyhtiöt – perustuvat nimistönsuunnitteluun, joka on ennen kaikkea alueen kielen ja kulttuurin tuntemusta vaativa erityisala ja keskeinen osa nykyaikaista yhdyskuntasuunnittelua. (Paikkala 2001: 179–180.) Paikallisuus vaikuttaa jossain määrin myös yritysten nimeämiseen samalla kun yritysnimet osana kaupunkiympäristön nimimaisemaa vaikuttavat paikkojen nimeämiseen ja jopa koettuun paikallisidentiteettiin. Tämän luvun tarkoituksena on esitellä lyhyesti näihin teemoihin liittyviä, nimistöntutkimusta täydentäviä tutkimussuuntauksia.

Virrankosken (1978: 20) mukaan nimistöntutkimuksessa voidaan hyötyä perinteisen luonnonmaantieteen ohella myös kulttuurimaantieteestä. Sen alalajin, kaupunki- maantieteen, tutkimuskenttä voi olla myös alueen (yritys)nimistön paikallisten erityispiirteiden havainnoinnissa ja määrittelyssä hyödyksi. Paikkala (2001: 177) esittelee artikkelissaan semiotiikasta, kulttuurimaantieteestä ja arkkitehtuurista lähtöisin olevan käsitteen *genius loci*, 'paikan henki'. Hänen mukaansa paikannimellä on keskeinen rooli tämän hengen luomisessa, eikä täten ole lainkaan yhdentekevää, millä tavoin ympäristöä nimeämme. Nimeämisen merkityksestä samaa mieltä ovat myös Ainiala ym. (2008: 16) todetessaan, että inhimillinen kulttuuri synnyttää tarpeen nimetä ympäristöä samalla, kun nimet itsessään kielen aineksina synnyttävät kulttuuria. Nimien hyväksyminen ja vakiintuminen edellyttävät aina niitä käyttävää yhteisöä, joka jakaa samankaltaisen näkemyksen ympäröivästä maailmasta. Paikannimet voivat olla myös ikään kuin lempinimiä, joita käyttämällä vahvistetaan kuulumista yhteisöön: nimistö on osa omaa kieltä ja identiteettiä (Ainiala 2005b: 55).

Paikannimien voidaankin todeta säilyttävän ympäristönsä muistoja (Rajahonka 2012: 2). Yhdeksi ilmeisimmistä nimeämisen perusteista on havaittavissa viittaussuhde



paikallisuuteen ja henkilöihin (Zilliacus 1997: 15), joka ilmiönä vaikuttaa toistuvan myös aineistoni implisiittisesti paikallisissa yritysnimissä (ks. luku 5.2.1). Ympäristön nimeämisen merkitystä ei pidä vähätellä: Jacksonin (1989: 168) mukaan tilallinen historia ”alkaa ja päättyy kielessä”, joten nimeämisessä tila symbolisesti muuttuu paikaksi, jolla on historia. Vanhat paikannimet saattavat myös jäädä elämään muunlajisten paikkojen nimissä (Rajahonka 2012: 17), kuten aineistoni nimessä *Pukkiniityn Konepaja Ky*. Nimeen sisältyy alueennimi *Pukkinittu*, joka on aikanaan saanut nimensä eläinten laiduntamisesta (Suihkonen 1989: 585).

Myös museologi Vilkuna toteaa artikkelissaan (2007: 16), että nämä ympäristön muistot ovat eräänlainen yksilön turvajärjestelmä, jonka perustana on kotiseutu: siinä näkyvät ajan jatkumon jäljet, ja se luo turvallisuuden ohella uskoa tulevaisuuteen. Ajan jatkumosta kertovien jälkien tulkinnassa ja eri ajallisten kerrosten havaitsemisessa nimitöntutkimuksella on tärkeä rooli. Osa yritysnimistä on kuitenkin merkittävästi useimpia paikannimiä lyhytikäisempiä, jolloin muutokset esimerkiksi yritysfuusioiden seurauksena eivät vaikuta edistävän yksilön kokemaa pysyvyyttä tai turvallisuudentunnetta. Onkin syytä pohtia, kuinka vanhoiksi yritysnimet elävät ja mikä niiden todellinen merkitys on ympäristön muistojen säilyttäjinä.

Bergien (2005) on toteuttanut kyselytutkimuksen, jonka avulla hän on selvittänyt kansalaisten yritysnimille asettamia toiveita Saksassa Sahsen-Anhaltin osavaltiossa. Tutkimuksen mukaan liki 80 prosenttia vastaajista halusi nimen ilmentävän alueellista identiteettiä. 20–30-vuotiaat vastaajat suhtautuivat kuitenkin vieraskielisiä elementtejä sisältäviin yritysnimiin myönteisemmin kuin vanhemmat, 40–50-vuotiaat vastaajat. (Ainiala – Maunumaa 2006: 105.) Tämän perusteella paikallisuutta ilmentävien elementtien merkitys ei suinkaan ole kieliyhteisölle yhdentekevä.

Osassa ihmismaantieteen tutkimusta (mm. Raento – Douglas 2001) ovat painopisteiksi valikoituneet tilan representaatiot ja paikkamielikuvien tuottaminen. Analyysin kohteena ovat olleet muun muassa mainonta ja muut kaupalliset toiminnot: kuinka ne luovat ja hyödyntävät mielikuvia niin tutuista paikoista kuin kaukaisista maailmankolkistakin. (Vuolteenaho 2002: 246.) Sjöblomin (2006a: 211) mukaan näin toimivat myös jotkin yksilöivältä osaltaan metaforiset yritysnimet, joissa metaforan lähdealueen paikkaan viittaava käsitteistö herättää kielenpuhujassa esimerkiksi miellyttäviä, jännittäviä tai onnellisia mielikuvia.

Tilan representaatioihin liittyy myös ”linguistic landscape” -tutkimussuuntaus, jonka kohteena on julkisen tilan tekstuaalinen ja symbolinen ympäristö, kuten yritysten

ja katujen nimet, kyltit ja mainokset. Keskeisiä kohteisiin liittyviä kysymyksiä ovat: Kuka ne on tuottanut ja ketä varten? Mitkä ovat niiden funktiot? Mihin ja miten kieltä niissä käytetään? (Coulmas 2009: 15.) Tämän tutkimussuuntauksen näkökulmaa voi hyödyntää monin tavoin; viime aikoina sen avulla on tarkasteltu muun muassa monikielisyttä ja yksittäisten maiden kielioloja kielten julkisympäristöllisen käytön suhteen (Gorter 2006: 1). Scollon ja Scollon (2003: 1, 8–10) tarkastelevat lähtökohtaisesti samaa ilmiötä paikan diskurssien ja geosemiotiikan käsitteiden avulla. Tiivistetysti voidaan sanoa kyseen olevan siitä, millaisia merkityksiä annamme ympäristömme kielenkäytölle ja merkeille – kylteille ja symboleille – ja kuinka ne vaikuttavat sosiaaliseen toimintaamme ajassa ja paikassa.

Kaupunkiympäristössä on tavanomaista, että taloja nimetään niitä omistavien tai näkyvästi hallitsevien yritysten mukaan, jolloin yrityksen nimi siirtyy metonymian eli kosketusassosiaation kautta tarkoittamaan myös paikkaa (Sjöblom 2006a: 42; ks. myös Ainiala ym. 2008: 277). Esimerkiksi sopii Jyväskylässä sijaitseva *Aren aukio*, jonka nimen taustalla on nykyisessä Kolmikulman liikekeskuksessa toiminut yritys nimeltä *ARE* (sanoista auto, radio ja elektrisiteetti). Ensin yrityksen nimi siirtyi kieliyhteisön käytössä rakennuksen nimeksi (*Aren talo*) ja siitä pian myös aukion nimeksi. (Jyväskylän kaupunki 2013.) Nykyisin aukion laidalla sijaitsee *Cafe Arella*, jonka nimi on tulkittavissa osaksi *ARE*-nimien jatkumoa. Tämänkaltaista ilmiötä sivuaa muun muassa Eskelinen pro gradu- ja lisensiaatintöissään (2006; 2008), joiden tavoitteena on ollut selvittää, millaisia funktioita virallisilla ja epävirallisilla käyttönimillä on Helsingin Kallion kaupunginosan asukkaille. Koska yritysnimen tarkoite voi tarvittaessa siirtyä myös paikan nimeksi, voidaan yritysnimet nähdä erottamattomaksi osaksi kaupunikinimistöä ja josain määrin myös paikannimistöä.

Toki kaupallisuus yritysnimien yhtenä keskeisenä nimeämisperusteena aiheuttaa eroja perinteiseen paikkojen nimeämiseen, sillä kaupallisten nimien tavoitteena on ohjata kuluttajien ja sijoittajien valintoja (Ainiala ym. 2008: 275). Nämä nimet voivat myös itse olla kaupan kohteena, ja paljon positiivisia miellelyhtymiä vuosien varrella kerännyt nimi on omistajalleen arvokas (Sjöblom 2006b: 5). Yritysnimien nimenantoperusteet ovat myös paikannimien nimenantoperusteita heterogeenisempia, sillä joskus nimen taustalla voi olla vain yrityksen omistajan tuntemia tarinoita ja merkityksiä, jotka eivät välttämättä välity yksittäiselle kielenpuhujalle (Rajahonka 2012: 15). Kieliyhteisön käsitykseen yritysnimistä ja niiden toimivuudesta tulisi kuitenkin kiinnittää enemmän

huomiota: palveluita ja tuotteita ei osteta vain omistajien suunnitteleminen mielikuvien vaan kuluttajille ja kielenpuhujille syntyvien merkitysten ohjaamina.

## 2.2.2 Paikallinen identiteetti: Muuramesta ja muuramelaisuudesta

Koska nimistön voidaan edellisen luvun perusteella todeta liittyvän paikkoihin ja paikkojen vaikuttavan nimeämiseen, on syytä tarkastella paikan ja alueen kokemista ja niiden saamia määritelmiä hieman tarkemmin. Maantieteellisestä näkökulmasta katsottuna **alueellinen identiteetti** ja **aluetietoisuus** ovat tärkeitä käsitteitä, joiden täsmentäminen vaatii seuraavanlaisia kysymyksiä: Kuinka alueellinen identiteetti ja aluetietoisuus määritellään? Miten alueen luonne vaikuttaa niihin? Millaisten mekanismien kautta aluetietoisuus syntyy, säilyy ja kehittyy yhteiskunnallisten muutosten rinnalla? Tätä teemaa tarkastelee lähemmin Paasi (1986: 25–26) tutkimuksessaan erityisesti maakuntatason aluetietoisuuden kehittymisestä.

Arkielämässä maantieteellinen tietoisuus näkyy yleensä käsityksinä kotiseudusta ja samastumisesta alueisiin. Paasin (1986: 35, 37) mukaan alueellinen identiteetti on jaoteltavissa aluesamastumiseen eli alueen asukkaiden aluetietoisuuteen ja alueen itsensä identiteettiin (ks. liite 1). **Aluesamastuminen** puolestaan jakautuu yhteisöön samastumiseen ja alueen asemaan. **Yhteisöön samastumisen** pohjana ovat kokemukset, joiden perusteella alueen (ja sen asukkaiden) koetaan erottautuvan muista. Jos nämä kokemukset ovat todellisia ja kontaktissa muiden asukkaiden kanssa syntyneitä, voidaan puhua faktuaalisesta samastumisesta. Ideaalisesta samastumisesta puolestaan on kyse silloin, kun yhteisö koetaan omaksi suotavina ja toivottavina pidettävien ominaisuuksien, esimerkiksi iloluontoisuuden tai yritteliäisyyden kautta. **Alueen asema** kuvaa alueen hahmottumista osana erilaisten samastumistasojen joukkoa. (Kivistö 1997: 82.) Käytännössä tämä voi tutkimusalueellani tarkoittaa Muuramen ja muuramelaisuuden asemaa suhteessa Jyväskylään ja jyväskyläläisyyteen, keskisuomalaisuuteen ja laajempiin tasoihin, kuten suomalaisuuteen.

**Alueen identiteetti** viittaa niihin perusteisiin, joilla alue on erotettavissa laajemmasta yhteisöstä omaksi kokonaisuudekseen. Se koostuu sekä objektiivisista että subjektiivisista perusteista: objektiivisiin kuuluvat muun muassa kieli, murteet ja maantieteelliset luokitukset (Keski-Suomessa esim. vesistö, männyt ja harjut), subjektiivisiin sen sijaan alueen omien asukkaiden (sisäinen imago) ja muiden (ulkoinen imago) käsitykset tästä alueesta. (Kivistö 1997: 82–83.) Sisäisen ja ulkoisen imagon väliset erot

voivat olla merkittäviäkin, sillä alueen asukas saattaa esimerkiksi kokea aluetta leimavina heikot työnsaantimahdollisuudet ja palvelutason siinä missä ulkopuoliset näkevät saman kokonaisuuden viihtyisänä kasvukeskuksena. Paasi (1986: 35) kuitenkin painottaa, etteivät alueen objektiivinen ja subjektiivinen identiteetti ole toisistaan irrallisia, vaan varsinkin subjektiivisen identiteetin ulkoinen imago pohjautuu usein alueen objektiivisiin luokituksiin. Tiivistetysti voidaan sanoa, että alueellisen identiteetin osa-alueet ovat kollektiivisia kertomuksia meistä ja alueistamme, joskin on pohtimisen arvoista, kuka ja missä meidät ja alueemme määrittelee (Paasi 1996: 222.)

Alueen, paikan ja paikallisyhteisön voi hahmottaa kolmena eri tasona: Ensimmäinen ja selkein taso on fyysinen, kartografinen alue, jolla ei sen haltuun ottamiseksi välttämättä tarvitse edes käydä. Toisella tasolla alue tai paikka hahmotetaan yhteiskunnallisena tilana ja kolmannella tasolla mentaalisenä ja emotionaalisenä tilana. Näiden tasojen tulkitseminen edellyttää aikaa ja paikkaan sitoutuneiden sosiaalisten verkostojen ja käytänteiden tuntemusta. (Lähteenmäki 2009: 120–121.) Toisin sanoen avuksi tarvitaan aikalaisten henkilökohtaisia kokemuksia ja yhteisön hiljaista tietoa, jotta alueen hahmottaminen fyysistä paikkaa kokonaisvaltaisemmin on mahdollista.

Kymäläinen (2006: 174) esittää, että paikan voi tulkita myös prosessina tai kokemuksena, mikä edellyttää, ettei aikaa nähdä siitä erillisenä. Hänen mukaansa aika on yhdistynyt paikan käsitteeseen myös humanistisessa maantieteessä, jonka keskiössä ovat olleet kokemukset sekä niihin liittyvät tunteet ja muistot. Tämän näkökulman valossa ihminen voi kokea kuuluvansa tiettyyn paikkaan, vaikkei siellä samaan aikaan asuisikaan: voidaan puhua ulkomuuramelaisista, joihin kuuluvat muun muassa lapsuusvuosiensa jälkeen kunnasta muualle opiskelemaan muuttaneet nuoret aikuiset, jotka jakavat yhden ikäluokan kokemukset samasta kotikunnasta ja tulevat mahdollisesti palaamaan sinne perheidensä kanssa. Ainialan (2003: 220) mukaan ihminen onkin lapsuus- ja nuoruusvuosinaan taipuvainen hahmottamaan ympäristön ja oman reviirinsä paikkoineen. Tämän seurauksena saattaa syntyä voimakas tunne kotiseudusta ja sinne kuulumisesta, omasta ja tutusta paikasta, ja Mustosen (1997: 155) mukaan näin onkin, sillä paikallisidentiteetti määräytyy tavallisesti lapsuus- ja nuoruusajan yhteisön mukaan.

Identifioituminen eli samaistuminen yhteisöön kuvaa sitä, kuinka laajasti yksilö määrittelee itseään niillä ominaisuuksilla, joiden hän uskoo kuvaavan yhteisöään. Tähän pohjautuva **kollektiivinen identiteetti** on sosiaalinen ilmiö, jossa yhteisö määrittelee itsensä lisäksi myös suhteensa muihin: perustana on usein kognitiivinen ja arvottava käsitepari ”me” ja ”muut”. (Lehtonen 1997: 26–30.) Omasta yhteisöstä, tässä tapaukses-

sa kunnasta, ei yleensä käytetä asenteeltaan negatiivisia ilmauksia, sillä sellaisten käyttäminen olisi ristiriidassa sen kanssa, että oma ryhmä ja siihen liittyvät ominaisuudet pyritään näkemään hyvinä ja arvokkaina. Kuitenkin tyytymättömyys esimerkiksi johonkin oman kunnan epäkohtaan saattaa synnyttää negatiivisia nimiä. (Kasi 2007: 25.) Tätä tilannetta edustaa muun muassa jyvaskyläläisten keskuudessa aika ajoin käytetty ilmaus *hukkaputki*, jolla viitataan Lutakkoon kaupunkilaisten verorahoilla rakennettuun tunne-  
liin.

Kulttuurisena ilmiönä kollektiiviset identiteetit ovat luonteeltaan intersubjektii-  
visia: ne edellyttävät muodostuakseen useiden ihmisten tai suurten joukkojen yhteiseksi kokemaa käsitystä yhteisön ominaispiirteistä ja sijoittumisesta suhteessa muihin yhteisöihin (Kaunismaa 1997: 41). Alueelliset identiteetit ovat ikään kuin kertomuksia siitä, millaisia maakuntien asukkaat ovat toisiinsa verrattuna ja esimerkiksi maakuntien murteet tai yksittäiset kielenpiirteet ovat usein leimautuneita. Tätä ilmiötä on myös tutkittu paljon (mm. Paasi 1998, Moring 2000 ja Saarinen 1999). (Mantila 2004: 324, 337.) Keski-Suomen murrealue poikkeaa maakunnan rajoista, sillä maakunta kuuluu edellä mainitun alueen lisäksi myös osittain Päijät-Hämeen, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon murteiden sekä Keuruun-Evijärven siirtymämurteiden alueelle (Mielikäinen 1997: 92). 1900-luvun alussa puhuttu Muuramen murre kuului Päijät-Hämeen savolaismurteisiin, mutta mitä lähemmäksi nykyhetkeä on tultu, sitä sekakoosteisemmaksi on murre muuttunut. Keskeisimpinä syinä tähän voidaan pitää muilta murrealueilta muuttaneiden kuntalaisten suurta määrää ja väestön nuorekkuutta. (Suihkonen 1989: 557.)

Vaikka alueen kielelliset piirteet eivät olisi kovin selkeitä tai leimallisia, voi alueellinen identiteetti rakentua muunkin tyyppisten kertomusten varaan. Kaunismaan (1997: 43) mukaan on lopulta hyvin sattumanvaraista, mitkä tapahtumat nousevat identiteetin kannalta tärkeiksi kertomuksiksi. Muurame-hengen ja yrittäjäystävällisen kunnan imagon kannalta yksi merkittävistä tapahtumista on ollut Harvian siirtyminen vuonna 1972 Jyväskylästä Muuramen teollisuusalueelle, josta kunta myönsi sille tonttimaata liiketoiminnan kasvaviin tarpeisiin, kun Jyväskylästä lisätilaa ei liennyt (Kokko 2011: 301; Kemppainen – Ruuskanen 1989: 248). Yhtä lailla paikallista yhteenkuuluvuutta ja identiteettiä vahvistavien kertomuksien luojiksi on esimerkiksi Raumalla ja Porissa havaittu SM-liigatason jääkiekkjoukkueet, jotka tarjoavat mahdollisuuden samaistua yhteisöön urheilun kautta (Raento – Husso 1998: 44).

Keski-Suomen maakuntaa pidetään varsinkin muihin maakuntiin verrattuna kollektiivisen identiteetin suhteen häilyvänä: oman läänin lyhyenä aikana (1960–1997)

identiteetin muotoutumisen on arveltu jäävän muita maakuntia heikommaksi, ja Keski-Suomi on koettu välialueeksi, jonka koossa pysyminen on ollut vain yhteisestä tahdosta kiinni (KSML 17.4.2013; Viikkolehti 13.12.1996). Toisaalta keskisuomalaisuuteen samaistumisen voi tulkita kehittyneen lääniaikana ja sen jälkeen riittävän voimakkaasti, jotta se on juurtunut useiden maakunnan asukkaiden mieliin. Lisäksi keskisuomalaisuutta vahvistavat muun muassa oma maakuntalehti Keskisuomalainen ja monet valtionhallinnon ja kansalaisjärjestöjen maakuntatason piiritoiminnot. (Kivistö 1997: 89, 91; Hujanen 1997: 100–102.) Viime aikoina maakunta on tosin menettänytkin oman alueen toimijoita, esimerkiksi hätäkeskuksen tulevan uudistuksen myötä Vaasaan.

Muuramelaisittain kollektiivisen identiteetin osa-alueita ovat muun muassa jo käsitteeksi muodostunut **Muurame-henki** sekä voimakas halu säilyä aidosti itsenäisenä kuntana. Muurame-hengessä on kyse kunnan yhtenäisestä imagosta ja kuntalaisten parhaan huomioimisesta kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa: kunnallispolitiikassa puolueet toimivat yhteistyössä, yritystoiminnalle halutaan tarjota mahdollisuus menestyä ja kuntalaiset pyritään huomioimaan järjestämällä riittävästi palveluja, aktiviteetteja ja tonttimaata uudisrakentamisen tarpeisiin (SJL 13.2.2013). Muurame-hengen käsite on lähtöisin 1980-luvulta, jolloin tiedotusvälineissä levisi viesti tästä voimakkaasti kasvavasta, menestynyttä elinkeinopolitiikkaa harjoittavasta ja kunnallispoliittisesti yksimielisestä kunnasta (Tapiola 1989: 662).

Vuonna 1921 Korpilahdesta irtaantunut Muurame esitetään usein (itsepäisesti) itsenäisenä kuntana, joka jäi Jyväskylän kainaloon vuoden 2009 kuntaliitoksessa. Halu säilyä omana kuntanaan ei kuitenkaan estä Muuramea tekemästä yhteistyötä lähialueiden, erityisesti Jyväskylän kanssa, sillä kunnanjohtaja Ari Ranta-ahon mukaan yhden kunnan menestys on aina koko seutukunnan parhaaksi. (SJL 13.2.2013.) Suomi on perinteisesti ollut eurooppalaisittain hyvin vahva kuntavaltio, joten paikallisen identiteetin rajautuminen kuntatasolle lienee monen kuntalaisen kohdalla luonteva ratkaisu (Vartiainen 2006: 99). Alueellinen identifioituminen ja erilaisiin paikkoihin kiintyminen ovat kuitenkin monitasoisia ilmiöitä (Ainiala – Vuolteenaho 2005b: 386), joten muuramelaisiksi itsensä kokeva voi yhtä aikaa samaistua myös laajemmin keskisuomalaiseen ja suomalaiseen yhteisöön ilman, että mikään identiteeteistä merkittävästi rajoittaisi toisten kokemista. Eri identiteetit voidaankin monesti nähdä toisiaan täydentävinä (Mikkeli 2009: 31). Myös Hujanen (1997: 102–103) muistuttaa, että rajat ovat usein rakennettuja ja enemmän suhteellisia kuin absoluuttisia, joten keskisuomalaisuuden näkökulmasta

maakunnan raja-alueilla asuvat saattavat hyvinkin kokea itsensä enemmän naapurimaakuntaan kuuluviksi, kuten Rajahonka (2011: 79) on Joutsassa havainnut.

Viime aikoina kuntien itsenäisyys on ollut esillä valtioneuvoston valmisteleman kuntauudistuksen julkisessa käsittelyssä. Tämän myötä Muuramea on kaavailtu liitettäväksi Jyväskylään, mitä muuramelaisten yleinen mielipide vastustaa voimakkaasti (SJL 13.2.2013). Vastustukseen on monia syitä, joista valtaosa lienee enemmän tai vähemmän tunteellisesti värittyneitä: yhdeksi esimerkiksi sopii Ljokkoin (2002: 7) runo *Identiteetti*, jossa hän A. I. Arwidssonin mukailleen kirjoittaa: ”Korpilahtelaisia emme ole. Kaupunkilaisiksi emme tule. Olkaamme siis muuramelaisia.” Objektiivisemmasta näkökulmasta katsottuna Muuramen ja Jyväskylän välillä on kuitenkin aina ollut raja, ja ne ovat koko Keski-Suomen tunnetun historian ajan kuuluneet eri pitäjiin: Muurame alkujaan osaksi Jämsän pohjoisosaa ja Jyväskylä Laukaan eteläiseen puoleen (Jokipii 1999: 171–181). Lähteenmäen (2009: 119) mukaan monet tutkijat ovat tosin sitä mieltä, että alueen raja ei koskaan ole luonnollinen, vaan aina poliittisen prosessin tuottama instituutio.

### 2.2.3 Paikallisuus ja yritysnimen funktiot

Termin *funktio* yleismerkitys on 'toiminta, toiminto, tehtävä'. Nimistöntutkimuksessa *funktion* käsitettä käytetään monissa eri yhteyksissä. Yksi erisnimen eli proprin keskeisimmistä funktioista on yksilöinti, identifiointi, mutta sillä on myös muita funktioita, joiden lähtökohtana ovat nimien käyttötilanteet ja sosiokulttuuriset tarpeet. (Sjöblom 2006a: 68–70.) Kuten Zilliacus (1997: 14) esittää, proprit eroavat funktioiltaan appellatiiveista ennen kaikkea kuvaavuuden suhteen: Appellatiiveille on tyypillistä kuvata viittauskohteitaan perustumalla siihen, mitä viittauskohteet ovat, joten esimerkiksi *noja-tuolin* voi kielellisen asunsa perusteella luokitella kalusteiden yläluokkaan ja siitä istuinten alaluokkaan. Proprit sen sijaan ilmaisevat sen, miten niiden viittauskohteet on nimetty, mutta ne eivät välttämättä määrittele kohdettaan sen tarkemmin. Viittauskohdettaan vähemmän kuvaileviksi voidaan tulkita muun muassa useimmat henkilönnimet (*Päivi*, *Risto*) ja mukakieliset yritysnimet (*JaKaPi Oy*). Toisaalta monet paikannimet ovat nimeämisperusteidensa valossa hyvinkin viittauskohteitaan kuvailevia, kuten *Mus-talampi* tummavetisen pienehkön vesialueen nimenä (Ainiala ym. 2008: 107–109).

Esittelen tässä tutkimukseni paikallisuuskäsitteeseen liittyvän, Sjöblomin (2006a: 230) kehittämän yritysnimien funktioiden luokittelumallin, joka perustuu en-

sisijaisesti nimien synty- ja käyttökontekstissa ilmi tuleviin tehtäviin. Tässä mallissa nimen funktio on se, mitä nimi viestii. Yritysnimille on hahmotettavissa viisi erilaista funktiota: informatiivinen funktio, houkutteleva funktio, instrumentaalinen, käytännöllinen funktio, integroiva funktio sekä individualisoiva funktio. On syytä huomata, että yksi nimi saattaa toimia samanaikaisesti useissa eri funktioissa. (Sjöblom 2006a: 70, 230, 242.) Nimien funktiot ovat myös keskenään limittyviä ja melko tulkinnanvaraisia (Rajahonka 2012: 65).

Juuri tämä nimien monifunktioisuus on paikallisuuden ilmenemisen ja tutkimukseni kannalta mielenkiintoinen näkökulma. Vaikka en järjestelmällisesti tarkastelekaan tutkimusaineistoani funktioiden näkökulmasta, auttaa yritysnimen funktioiden erittelemisen ymmärtämään, kuinka monitasoinen ilmiö nimien paikallisuus on: kandidaatin-tutkielmassani (Torro 2012: 28–29) havaitsin, että yritysnimessä ilmenevä paikallisuus voi toimia kaikissa nimen funktioissa. Esitellessäni luokittelumallia käytän esimerkkinä kandidaatin-tutkielmaani, sillä sen laajemmasta nimiaineistosta oli hahmotettavissa selväpiirteinen edustaja jokaiselle funktiolle. Esimerkeissä alleviivattuna on implisiittisesti paikallinen elementti.

Yritysnimen **informatiivisena funktiona** on välittää tietoa yritykseen liittyvistä asioista, esimerkiksi sen toimialasta ja -paikasta, koosta tai omistussuhteista (*Lestivesa Oy Seppälän Prisman Pikasuutari*). ”Kaikki suoraan merkityssuhteeseen perustuvat nimen elementit sisältävät informaatiota yrityksestä” (Sjöblom 2006a: 232). Tällaisia elementtejä ovat yleisesti ottaen liikeideaa ilmaisevat osat ja selventävät täydennysosat (*Fysikaalinen Hoitolaitos Medica Ahjokeskus*), mutta myös yksilöivä nimenosa voi olla informatiivinen viittaamalla suoraan tarkoitteeseensa. Nimen informatiivinen funktio ei kuitenkaan välttämättä vaadi suoraa merkityssuhdetta, vaan funktio saattaa toteutua myös epäsuoraan tai pakattuun merkityssuhteeseen perustuvien nimenosien kautta, kuten nimessä *Kopijyvä Oy* (Jyväskylän Kopiointilaitos). (Sjöblom 2006aa: 232–234.)

**Houkuttelevassa funktiossa** toimivan yritysnimen tarkoituksena on pyrkiä ohjaillemaan ihmisten käyttäytymistä eli saamaan asiakkaita yritykseen halukkaina ostamaan tuotteita. Nimen houkuttelevuuden arviointi objektiivisesti on vaikeaa, sillä niimeen sisältyvien assosiaatioiden herättämät kokemukset ovat pohjimmiltaan hyvin subjektiivisia. Houkuttelevaksi voidaan kokea muun muassa turvallisuutta henkivät, uteliaisuutta herättävät, humoristiset tai esteettisesti miellyttävät nimet (*Saariston Helmi*; nimessä viitattaneen yrityksen sijaintipaikkaan Säynätsaloon). Toisaalta houkuttelevuus voi olla asiakaskunnan rajaamista esimerkiksi siten, että yleisesti negatiivisia assosiaati-



oita herättävä nimi herättää poikkeavuudellaan kiinnostusta yrityksen asiakaskohde-ryhmässä. Kaiken tyyppiset yritysnimet voivat olla houkuttelevia, mutta ennen kaikkea houkuttelemaan pyrkivät metaforisia, metonymisia, symbolisia tai emotionaalisia ilmauksia sisältävät nimet (*Telkänhoiva Oy*; yritys sijaitsee Telkäntiellä) sekä tunnistettavia osia ja merkityksiä sisältävään tekosanaan perustuvat nimet. (Sjöblom 2006a: 234–236.)

Yritysnimen **käytännöllisessä funktiossa** on kyse nimen välinearvosta eli nimen yksilöivyydestä, äännettävyyden ja taivutettavuuden helppoudesta ja mieleenpainuvuudesta. Yritysnimi voi toimia käytännöllisessä funktiossa myös sijoituessaan alkukirjaimeltaan aakkosten alkupäähän tai muiden saman alan kilpailevien yritysten kanssa saman alkukirjaimen kohdalle (*Parturi-Kampaamo Keltinmäen*). Tämän seurauksena liikeidea ilmaiseva osa on joillakin toimialoilla, esimerkiksi kampaamoiden ja asianajotoimistojen nimissä, tyypillistä sijoittaa nimen alkuun. Myös kirjainlyhenteen käyttäminen yritysnimessä voi toimia käytännöllisessä funktiossa, sillä kirjainlyhenne on yrityksen täydellistä pitkää nimeä tiiviimpi, helppokäyttöisempi ja mieleenpainuvampi vaihtoehto (*Jysuma Oy*; yrityksen lyhentämätön nimi on Jyväskylän Suurajot ry:n markkinointiyhtiö Oy). (Sjöblom 2006a: 236–237.) Rajahongan (2012: 66) mukaan käytännöllinen ja informatiivinen funktio limittyvät kaupunkiympäristössä esiintyvissä yritysnimissä: yritysnimen käytännöllisyys katukuvassa perustuu nimeen tai nimikylttiin, joka sisältää mahdollisimman paljon informaatiota mahdollisimman tiiviissä muodossa.

**Integroiva funktio** tarkoittaa yritysnimien osalta nimen osoittamaa yhteyttä esimerkiksi tiettyyn maantieteelliseen alueeseen tai tiettyyn kulttuuriin. Maantieteelliseen alueeseen voidaan viitata paikallisuutta korostaen joko suoraan paikannimellä tai epäsuoremmin muun muassa paikalliskielen tai -murteen kautta (*Huolto-Säykki*; paikalliskielinen epävirallinen paikannimi Säynätsalolle), tai yrityksen kansainvälisyyttä painottaen esimerkiksi englanninkielisiä ilmauksia käyttämällä. Lisäksi integroivaan funktioon kuuluvaksi voidaan lukea yritysnimien muodostaminen nimimallien mukaan, jotka voivat yhdistää yrityksen toimialaan tai alalla vallitsevaan yrityskulttuuriin (*S-market Huhtasuo*; saman liikeketjun eri toimipaikat yksilöidään usein tämänkaltaisen mallin mukaan). (Sjöblom 2006a: 237–238.)

Yrityksen **individualisoivan funktion** taustalla on yrityksen personifioiminen, inhimillisten ominaisuuksien siirtäminen yritykselle ja yrityksen näkeminen ihmisen kaltaisena, itsenäisenä toimijana. Periaatteessa jokainen yritysnimi voidaan nähdä indi-

vidualisoivana, yksilöivänä, mutta erityisesti individualisoivassa funktiossa toimivat yritysnimet, jotka muodoltaan muistuttavat henkilönnimeä. Tällaisia ovat esimerkiksi monet lyhyet a-loppuiset yritysnimet, jotka saattavat assoisioitua naisten nimiin (*Cafe Arella*; sijainti Aren aukiolla; *Koulutus- ja kehittämiskeskus Salmia*; viittaus läheiseen Salmirannantiehen). (Sjöblom 2006a: 240–243.)

### 2.3 Yritysnimet kognitiivis-kielitieteellisestä näkökulmasta

Yritysnimien nimenosat voivat toimia erilaisissa semanttisissa suhteissa. Nimen tai nimenosan kielellinen muoto yhdistetään tavalla tai toisella sen viittaaman tarkoitteen, tässä tapauksessa yrityksen ominaisuuksiin. (Ainiala ym. 2008: 312–314.) Nimistöä ei olekaan aina tarkoituksenmukaista tarkastella vain historiallisesta näkökulmasta, sillä erityisesti paikannimet, kaupunkiympäristössä myös yritysnimet, ovat alueellisesti kytköksissä myös tähänhetkisiin sosiaalisiin jaotteluihin, käytännölliseen kaupunkitilassa liikkumiseen ja arkisen ympäristön kognitiiviseen hahmottamiseen (Ainiala – Vuolteenaho 2005a: 12). Paikkalan (2001: 186) mukaan ympäristön nimistä rakentuukin kielenpuhujan mieleen eräänlainen verkko, joka peittää fyysisen ympäristön ja luo siihen koordinaatiston; nimettyjen paikkojen liittyminen toisiinsa on havaittavissa verkon silmukoiden liitoskohdissa.

Sjöblom (2006a: 203–204) käyttää tutkimuksessaan nimien merkityssuhteiden työvälineenä kognitiivis-kielitieteellistä näkökulmaa, jonka mukaan erisnimet, propriit, rakentavat kielen muiden sanojen tavoin merkityksiä. Propriin merkitys on kuvattavissa suhteessa eri kognitiivisiin alueisiin, jotka ovat semanttisen avaruuden osa-alueita. Kielellisen symbolisen yksikön, tässä tapauksessa propriin, semanttinen arvo määritellään sillä joukolla suhteita kognitiivisiin alueisiin, joihin yksikkö ottaa osaa. Yritysnimien osalta keskeisiä kognitiivisia alueita ovat esimerkiksi yrityksen omistaja, sijaintipaikka, toimiala ja liikeidea, mutta merkityksen kuvaamisessa myös nimen elementtien suhde yrityksen kokoon, toimintatapaan tai organisaatioon voidaan ottaa huomioon. Nimen(osan) merkityssuhde kognitiivisiin alueisiin voi olla suora, epäsuora, pakattu tai katkaistu ja yhdessä nimessä voi olla semanttisesti erityyppisiä osia.

**Suorassa merkityssuhteessa** propri on informatiivinen ja kuvaileva. Suoraan merkityssuhteeseen perustuva yritysnimi voi koostua esimerkiksi omistajan tai perustajan nimestä, joko toimialaa ilmaisevan sanan kanssa tai ilman (*Autovuokraamo Kytölä Ay*). Myös yrityksen sijaintipaikkaan tai toimialueeseen viittaavan erisnimen sisältävillä yritysnimillä on usein suora suhde tarkoitteeseensa (*Muuramen Rakennus ja Kone Oy*). Liikeidea ilmaisevan nimenosan ja selventävän täydennysosan merkityssuhde tarkoitteen herättämiin kognitiivisiin alueisiin on aina suora. (Sjöblom 2006a: 206–207.)

**Epäsuora merkityssuhde** voi esiintyä vain yksilöivässä nimenosassa. Epäsuorassa merkityssuhteessa nimellä on yritykseen liittyviä merkityksiä, mutta niiden tuottamat miellelyhtymät eivät vastaa yritykseen liittyviä tosiseikkoja, jolloin kielenpuhujan

täytyy tulkita ilmaus sen herättämien merkitysten ja niiden muodostamien yhtäläisyyksien kautta. Epäsuora merkityssuhde voidaan ymmärtää metaforisesti, jolloin asia hahmotetaan vertauksena, tai metonymisesti, jolloin asia hahmotetaan kosketusassosiaatioissa toiseen. Kun yritys nimetään metaforisesti, halutaan yrityksestä antaa positiivinen mielikuva korostamalla metaforan avulla muun muassa yrityksen luotettavuutta, inhimillisyyttä, turvallisuutta tai tehokkuutta (*Autoverhoomo Studio Vauhti Oy*). Joskus nimen kautta voidaan pyrkiä herättämään myös negatiivisia mielikuvia, mutta tällöin taustalla on usein huumorin käyttö tai huomion herättäminen. (Sjöblom 2006a: 208–213.)

Metonymisessa yritysnimessä puolestaan on olennaista, että nimessä esiintyvä käsite kuuluu yrityksen edustamien asioiden käsitemaailmaan, jolloin esimerkiksi nimessä esiintyvä tuotteen ominaisuus on tulkittavissa yritystä edustavaksi (*Elegant Tekstiili, Oikopolku e-Oppimisratkaisut*). Metonymisiksi nimiksi voidaan lukea myös symboliset nimet, joilla ”viitataan johonkin laajempaan arvomaailmaan tai kulttuuriin, jonka piiriin yritys kuuluu” (Sjöblom 2006a: 216). Symbolisilla nimillä voidaan viitata muun muassa kansallisuuteen, puhtauteen tai edistyksellisyyteen (*Finn-Assembly Oy, Albatross Systems Oy, K-S Valumestari*). (Sjöblom 2006a: 213–218.)

**Pakatussa merkityssuhteessa** tarkoitteeseensa olevat nimet vaikuttavat läpinäkymättömiltä ja merkityksettömiltä, mutta niitä tarkastellessa voi havaita aineksia esimerkiksi konventionaalistuneista sanoista ja henkilönnimistä tai kokonaisia sanoja yhdistettynä erikoisella tavalla (Sjöblom 2006a: 219; Ainiala ym. 2008: 313). Tähän ryhmään kuuluvat useimmat tutkimuksessani mukakielisiksi luokittelemani nimet, kuten omaisuudenhoidon harjoittava *Jarvest Oy*, jonka nimi vaikuttaa sisältävän omistajan etunimen Jarkko ja toimialaan viittaavan englanninkielisen sanan *invest* ’sijoittaa’. Pakattujen aineiden tunnistaminen on usein subjektiivista ja riippuu paljon kielenpuhujan maailmantiedosta. Nimet muodostavat jatkumon pakatusta suhteesta katkaistuun suhteeseen: toisessa päässä ovat nimet, joiden yhteydet valmiisiin symbolisiin yksiköihin ovat kielenpuhujille yhteisiä, kun taas toisessa päässä ovat täysin läpinäkymättömät, opaakit nimet, joiden merkitysisällön pohjana ovat vain itse tarkoitteen herättämät mielleyhtymät. Kun nimen merkityssuhde tarkoitteeseensa on **katkaistu**, ei nimen fonologinen asu herätä kuulijassa mitään tarkoitteeseen liittyviä assosiaatioita (lääkäripalveluita tarjoava *Imata Oy*). Tällöin nimen merkitys on yhtä kuin nimen tarkoite, ja sen tehtävänä on vain identifiointi. (Sjöblom 2006a: 219, 225–226.)

Tutkimuksessani olen käyttänyt yritysnimien merkityssuhdeteoriaa soveltuvin osin apuna luokitellessani aineistoa paikallisuuden ilmenemisen suhteen. Eksplisiittises-

ti paikalliset nimet perustuvat nimensä mukaisesti suoraan merkityssuhteeseen viittamalla yrityksen sijaintipaikkaan tai toimialueeseen. Samoin paikallisuuden ilmenemisen suhteen opaakit nimet perustuvat katkaistuun merkityssuhteeseen, jolloin nimi ei herätä paikallisuuteen liittyviä assosiaatioita. Sen sijaan implisiittisesti paikallisista nimistä osa perustuu suoraan merkityssuhteeseen (mm. muuta alueellista nimistöä sisältävät nimet), osa pakattuun merkityssuhteeseen (mm. lyhennesanan sisältävät nimet) ja valtaosa erilaisiin epäsuoriin merkityssuhteisiin, joiden havaitseminen, tulkinta ja yhdistäminen paikallisuuteen ovat pitkälti kielenpuhujasta riippuvaisia. Olennaista implisiittisesti paikallisissa yritysnimissä on niiden sisältämän paikallisuuden tulkinnallisuus ja kytkeytyminen kielenpuhujan paikallistietämykseen: tämän ryhmän suoriinkaan merkityssuhteisiin perustuvat muuta alueellista nimistöä sisältävät nimet eivät todennäköisesti välity paikallisina Muuramea ja Jyvässeutua tuntemattomille.

## 2.4 Yritysnimien nimenosat

Yritysnimien rakennetta ei ole tarkoituksenmukaista eritellä paikannimien rakenneanalyysin tarpeisiin syntyneen syntaktis-semanttisen tarkastelumallin avulla, sillä yritysnimet eroavat paikannimistä sekä rakenteeltaan että tehtäviltään. Kuitenkin yritysnimissä on osia, jotka erottuvat toisistaan ja joilla on nimen kokonaisuuden kannalta kullakin oma tehtävänsä. Sjöblom (2006a: 150) käyttää tutkimuksessaan nimenosien funktionaalis-semanttista luokittelutapaa, jossa keskeistä on erottaa nimenosat toisistaan niiden funktioiden eli toimintojen ja tehtävien sekä merkityksen perusteella. Merkkejä nimenosan vaihtumisesta voivat olla nimen elementin vakiomuotoisuus, erikieliset nimen elementit ja nimeen sisältyvä erisnimi, propri, mutta myös appellatiivi, joka ilmaisee toimintaa, toimijaa tai tuotetta.

Funktionaalis-semanttisen luokittelumallin perusteella yritysnimet voidaan jakaa neljään osaan: yritysmuodon ilmaisevaan, liikeidean ilmaisevaan, yksilöivään ja täydentävään nimenosaan. Nimessä on harvoin kaikki neljä osaa, ja esiintyessään osat ovat keskenään eri asemassa sen mukaan, kuinka välttämätöntä niiden esiintyminen yritysnimessä on. Yritysnimien nimenosien järjestys on vapaampi kuin paikannimissä, mutta järjestyksellä on kuitenkin osien painoarvon suhteen merkitystä. (Sjöblom 2006a: 150; Ainiala ym. 2008: 303.) Tietyillä nimenosilla onkin taipumus sijoittua nimessä tiettyyn kohtaan: esimerkiksi osakeyhtiöiden nimissä yritysmuotoa ilmaisevan osan paikka on

yleensä joko aivan nimen alussa (*Oy Magnetum Inc*) tai lopussa (*Pematic Oy*) (Sjöblom 2006a: 152.) Tämän luvun tarkoituksena on selvittää lyhyesti yritysnimien rakentumisen perusteet ja taustoittaa tutkimusaineiston analyysissä käyttämiäni käsitteitä. Luvun esimerkit on poimittu tutkimukseni aineistoista. Tavoitteenani ei kuitenkaan Sjöblomin tavoin ole luokitella yritysnimiä järjestelmällisesti nimenosiin, vaan hyödyntää tätä hänen kehittelemäänsä mallia nimien kokonaisuuksien hahmottamisessa.

Yritysnimessä on aina **yritysmuodon ilmaiseva osa**, sillä se on mainittava muiden yritysten paitsi yksityisten toiminimien ja avoimien yhtiöiden nimissä (Toiminimilaki 7§). Omana nimenosanaan yhtiömuodon tunnuksen tehtävänä on ilmaista tarkoitteen laji kategorisoimalla yritys tiettyyn yritystyyppiin. Yritysmuotoa ilmaisevan osan muoto on hyvin vakiintunut ja usein lyhenne, kuten *oy* tai *ky*, joskus myös kokonainen sana, esimerkiksi *toiminimi*. Yritysmuodon ilmaiseva osa sijoittuu useimmin nimen loppuun, mutta esiintyy myös nimen alussa ja joissakin harvoissa tapauksissa muiden nimenosien välissä keskellä nimeä. (Sjöblom 2006a: 151–152.)

Monissa nimissä on myös **liikeidea ilmaiseva osa**, joka pyrkii viittaamaan siihen, mitä yrityksessä tuotetaan, millä tavoin ja kenelle. Osana yritysnimeä se kertoo nimen tarkoitteen lajin, eli sen, mille toimialalle yritys sijoittuu (*Edustusliike Tmi Jarmo Ahonen*). Liikeidea voidaan nimessä ilmaista yrityksen lajin ilmoittavan sanan lisäksi myös esimerkiksi yrityksen tuotteen tai palvelun maininnalla sekä yrittäjän ammattiin tai yrityksen toiminnan vaikutuksiin viittaamalla (*Lounas-Lohi Tmi Kirsi Lohi, Kaivu ja Tasaus Vanhala Tmi*). Liikeidea ilmaisevan osan tunnistamisessa keskeisiä ovat semanttiset perusteet: nimenosat muodostavat kaksi jatkumoa, joista ensimmäisen muodostavat liikeidean sisältö (yrityksen tuotteet ja palvelut) ja kehykset (toimintatapa), toisen puolestaan liikeidea ilmaisevan osan konkreettisuus ja abstraktisuus. Yksi liikeidea ilmaisevan osan semanttinen tuntomerkki on myös nimenosan neutraali sävy, johon ei sisälly kohosteisia ilmauksia, epätavallisia sanavalintoja tai affektiivisiä merkityksiä (*Tujan tilitoimisto*). (Sjöblom 2006a: 153–154.)

Yritysnimen **yksilöivän nimenosan** tarkoitus on erottaa yritys muista yrityksistä. Se on usein täysin itsenäisesti toimiva osa, jota voi yksinäänkin käyttää yrityksen nimenä, esimerkiksi yrityksen logossa tai mainonnassa. Yksilöivä nimenosa voi myös semanttisesti viitata yrityksen liikeideaan, mutta tällöin viittaussuhde on joko epäsuora tai epätavallisin sanavalinnoin toteutettu, kuten ovat muodostettu puutarhasuunnittelua ja neuvontaa tarjoava *Viherahonen Oy* ja kuntoutuspalveluyritys *Satumainen notkeus*. Yksilöivä nimenosa voi sisältää henkilönnimen, joka tavallisesti viittaa yrityksen omista-

jaan, mutta myös muut, niin todelliset kuin fiktiivisetkin erisnimet ovat mahdollisia. Paikannimi yksilöivänä nimenosana puolestaan viittaa usein yrityksen sijaintiin jollakin tapaa, mutta myös täysin fyysisestä sijainnista riippumattomia paikannimiä käytetään, pääosin herättämässä epäsuoria assosiaatioita (*Pizzeria-Ravintola ANCONA*). Yleisimpiä yritysnimien yksilöivistä osista ovat kuitenkin leksikaalista merkitystä kantavat, yhdestä tai useammasta sanasta koostuvat ainekset. Näitä voivat olla appellatiivit, adjektiiivit, pronomint, numeraalit, verbit tai adverbit. (Ainiala ym. 2008: 306; Sjöblom 2006a: 166–169, 174.)

Yksilöivänä nimenosan aineksena voi edellä mainittujen lisäksi olla tekosana, joka on muodostettu kielen normaalien äänne- ja muotoainesten perusteella mutta siten, ettei muodostuksessa ole käytetty johtamista, yhdistämistä tai selkeästi havaittavaa lainaamista. Tekosana voi perustua muun muassa äänneelliseen motivaatioon herättämällä äänneasullaan mielikuvia ja miellelyhtymiä tai kuulostamalla kauniilta, kuten nimissä *Restella Oy* ja *Vivaldo Oy*. Tekosanan perusteena saattaa myös olla visuaalinen motivaatio, jolloin nimi toimii tehokkaasti mainonnassa tai sijoittumalla aakkosten alkupäähän (*Afcon Oy*). Yleistä on myös muodostaa tekosana lyhentämällä pidempää ilmausta tai poimimalla henkilönnimestä satunnaisia äänteitä. Hieman tekosanan kaltaisia yksilöivän nimenosan aineksia ovat myös kirjainlyhenteet ja numerot, joiden käyttö nykyisessä yritysnimistössä on tavallista. (Sjöblom 2006a: 181–185.) Esimerkiksi paikallisuutta ilmentävästä tekosanan sisältävästä ainestoni nimestä sopii *Jykes Kiinteistöt Oy* (Jyväskylän seudun Kehittämissyhtiö).

Yritysnimeen nimen yksilöivyyden kannalta ”ylimääräisinä” liitettävät **selventävät täydennysosat** antavat nimensä mukaisesti täydentävää lisätietoa yrityksestä. Täydennysosa voi sisältää esimerkiksi omistajan nimen tai yrityksen kotipaikan (*Tmi Muuramen Pizza Puoti Mustonen*). Täydennysosan avulla on myös mahdollista erottaa toisistaan samannimiset yritykset, jotka toimivat samalla muodossa maan- tai maailmanlaajuisesti, jolloin varsinaiseen yritysnimeen liitetyllä paikannimellä tarkennetaan yrityksen sijaintia tai toimialuetta (*Erä+ Jyväskylä Oy*). Selventävän täydennysosan tunnistaa yleensä sen sijainnista: täydennysosa sijoitetaan usein yritysnimen viimeiseksi elementiksi, jopa yritysmuodon ilmaisevan osan jälkeen. Joskus täydennysosa erotetaan muusta nimestä pilkun, sulkeiden, ajatusviivan tai kauttaviivan avulla. (Sjöblom 2006a: 187–190.) Aineistoni yritysnimissä paikallisuutta ilmennetään jonkin verran täydennysosan avulla, kuten nimissä *Avara Keski-Suomi Oy* ja *Tilitoimisto Seija Kivelä / Vanha Koulu*.

## 3 AINEISTO JA METODIT

### 3.1 Aineiston valinta- ja rajausperusteet

Tutkimukseni koostuu kahdesta eri aineistosta, joista kumpikin vastaa omaan tutkimuskysymykseensä (ks. taulukko 1). Syynä tähän ratkaisuun on ennen kaikkea pyrkimykseni säilyttää saamani tutkimustulokset mahdollisimman vertailukelpoisina tarkastellessani niitä suhteessa sekä Sjöblomin (2006a: 118, 141) väitöstutkimuksen että kandidaatintutkielmani (Torro 2012: 14, 27) tuloksiin. Halmesmäen (2011: 26) saamat tulokset eivät poikkeavien aineistonkeruu- ja rajausperusteiden vuoksi ole sellaisenaan vertailukelpoisia, mutta käsittelen niitä suuntaa antavina arvioina siltä osin, kuin ne poikkeavat omista tuloksistani. Luvussa 5.3 esitän lisäksi muutamia täydentäviä havaintoja sellaisista paikallisuutta ilmentävistä nimistä, jotka esiintyvät kielellisen alkuperän tutkimusaineistossa. Tämä täydennys ei kuitenkaan sisälly luvussa 6.2 vertailtaviin lukuihin, vaan sen tarkoituksena on antaa laajempi kuva yritysnimissä ilmenevän paikallisuuden mahdollisuuksista.

Taulukko 1. Tutkimuskysymykset ja aineistot

Tutkimuskysymys	Aineiston koko	Aineiston lähde
Muuramen yritysnimistön kielellinen alkuperä	437 nimeä	Ote kaupparekisteristä 29.1.2013
Paikallisuuden ilmeneminen Muuramen yritysnimistössä	309 nimeä	Jykes Oy:n yrityshakemisto 28.9.2012

Tutkimukseni kannalta ei myöskään ole yhdentekevää, ovatko tutkimuskohteena yritysten rekisteriin merkityt viralliset nimet vai niiden markkinointinimet, jotka voivat erota toisistaan huomattavastikin (esimerkiksi viralliselta nimeltään oleva *Lauri Ojanperä Oy* toimii markkinointinimellä *K-supermarket Länsiväylä*). Koska Sjöblomin ja Halmesmäen tutkimukset pohjautuvat yritysten virallisiin nimiin ja kandidaatintutkielmani sen sijaan enemmän markkinointinimiin, osoittautuu kahden tutkimusaineiston käyttö perustelluksi ja tarpeelliseksi ratkaisuksi.

Sjöblom (2006a: 19) on tutkimuksessaan käyttänyt aineiston lähteenä Patentti- ja Rekisterihallituksen (PRH) ylläpitämää cd-rom-muotoista kauppa- ja yhdistysrekisterin



tietokantaa, CD-Katkaa, josta hän on poiminut tutkimuskohteekseen vuonna 1999 rekisteröidyt yritysnimet, joiden kotipaikka on Helsinki tai Turku. CD-Katkan toimittaminen oli kuitenkin lopetettu huhtikuussa 2010, joten mahdollisimman tuoreen aineiston saaminen omaan tutkimukseeni on sitä kautta mahdotonta. Onnekseni yhteydenotto PRH:n kaupparekisterin neuvontaan tuotti tulosta, ja sain kaupparekisteriotteen pyytämilläni rajoituksilla maksutta tutkimuskäyttöön. Täten tutkimustuloksiani voidaan pitää Sjöblomin tuloksiin nähden vertailukelpoisina. Halmesmäen (2011: 3–4) aineisto puolestaan on peräisin Kauhavan kaupungin verkkosivuilla toimivasta yritysrekisteristä, jonka tiedot saadaan sekä yrityksiltä itseltään että Tilastokeskukselta kahdesti vuodessa. Lisäksi Halmesmäki on verrannut rekisterin tietoja PRH:n rekisteritietoihin, ja hän on arvellut erojen olevan pieniä. Aineiston lähteen osalta myös Halmesmäen tuloksia voidaan pitää jossain määrin vertailukelpoisina omiin tuloksiini.

Kielellisen alkuperän tarkastelussa kohteenani on siis Patentti- ja Rekisterihallitukselta saamani ote kaupparekisteristä. Siihen on listattu ne Muuramen kotipaikakseen ilmoittaneet yritykset, joiden toiminta poimintahetkellä on aktiivista. Tämä ote on poimittu rekisteristä 29.1.2013, joten se ei sisällä uuden kauppakeskuksen yritysten nimiä (ks. luku 6.3). Ennen analyysin aloittamista olen rajannut 632 nimen aineiston siten, että tarkasteltavina ovat vain toiminimi- ja osakeyhtiömuotoiset yritykset kuten Sjöblomilakin. Näin rajatun aineistoni koko on 535 nimeä. Tässä kohtaa on syytä huomata, että Halmesmäki (2011: 4) on sisällyttänyt lopulliseen 1205 nimen aineistoonsa osakeyhtiöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien lisäksi myös avointen yhtiöiden, kommandiittiyhtiöiden ja osuuskuntien nimet, mikä vaikuttaa saatuihin tuloksiin ja heikentää tutkimuksen vertailtavuutta.

Sjöblom (2006a: 20) on väitöstutkimuksessaan jättänyt tarkastelun ulkopuolelle suuren joukon yksityisiä elinkeinonharjoittajia, joiden yrityksen nimi koostuu vain yrittäjän omasta nimestä tai yrittäjän nimestä ja ammattinimikkeestä (esimerkkeinä aineistoni nimet *Tmi Anneli Varis* tai *Hiusmuotoilija Elina Raudasoja*). Rajauksen perusteeksi hän toteaa, etteivät tämän tyyppiset nimet ole kovinkaan mielenkiintoisia tutkimuksen kannalta. Myös Halmesmäki (2011: 4) on erottanut saman nimityypin omaksi ryhmäkseen, mutta hänen mukaansa näiden nimien huomioon ottaminen tutkimuksen kokonaisuuden kannalta on tärkeää. Halmesmäen saamien tulosten perusteella tämän nimityypin yritykset myös sisältyvät tutkittavaan aineistoon, pääosin luokkaan henkilönnimen sisältävät nimet.

Tämän tutkimuksen kannalta pidän tärkeänä Halmesmäen näkemystä tutkimusalueen kokonaisuudesta, sillä yrittäjän nimeen tai nimeen ja ammattinimikkeeseen perustuvat yksityiset elinkeinonharjoittajat ovat osa tutkimusalueen nimistöä, ja jos tutkimuksen tavoitteena on kokonaiskuvan selvittäminen, vaikuttaisi kaikkien nimien huomioiminen mielekkäältä. Toisaalta aineiston rajaukset perustuvat myös tutkijan tavoitteisiin, jolloin Sjöblomin perusteltu rajausta vaikuttaa yhtä lailla sopivalta. Tässä tutkimuksessa olen päätenyt rajaamaan Sjöblomin tavoin omalla nimellä tai nimellä ja ammattinimikkeellä toimivat yksityiset elinkeinonharjoittajat (98 nimeä) pois lopullisesta aineistosta, jotta vertailtavuus säilyisi mahdollisimman hyvin. Näin ollen kielellisen alkuperän aineistoni lopullinen koko on 437 nimeä (liite 2). Koska Halmesmäki (2011: 37) ei tätä rajausta käytä eikä hän myöskään sisällytä henkilönimeen perustuviin nimien listaa tutkimuksensa liitteenä olevaan yritysluetteloon, on mahdotonta tietää, kuinka paljon tutkimus sisältää näitä nimiä ja missä määrin ne vääristävät saatuja tuloksia suhteessa omiin tuloksiin ja Sjöblomin tuloksiin.

Paikallisuuden ilmenemisen tutkimuskysymyksen kohteena oleva tutkimusaineisto (liite 3) on kerätty 28.9.2012 Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy:n Jyväskylän seudun yrityshakemistosta. Hakusanaksi määrittelin vain sijaintipaikkakunnan 'Muurame', jotta saisin mahdollisimman kattavan luettelon tutkimusalueeni yritysnimistöä. Tällä rajauksella aineistoni koko on 309 nimeä. Tulosten vertailtavuuden kannalta olisi sama aineistolähde eli Fonectan yritystietopalvelu saattanut olla hyvä vaihtoehto, mutta se osoittautui jo edellisen tutkimuksen myötä epätasaiseksi ja osin puutteelliseksi ja täten tieteelliseen tutkimukseen hieman huonosti soveltuvaksi (Torro 2012: 30).

Myös Jykes Oy:n yritystietopalvelun aineisto sisältää joitakin jo toimintansa lopettaneiden yritysten nimiä, mikä väistämättä heikentää lähteen luotettavuutta. Kuitenkin tämän aineiston muut ansiot, kuten yhdenmukainen nimien esitystapa ja vain yritysten nimiä sisältävä hakutulos tekevät Jykesistä kokonaisuudessaan Fonectaa paremman aineistolähteen. Nimien analysoinnissa otan huomioon myös jo lopettaneiden yritysten nimet, sillä nekin ovat vielä lähivuosina edustaneet muuramelaista yritysnimistöä. Liitteenä olevaan nimilistaan olen kuitenkin merkinnyt nimen perään toiminnan lakkaamispäivän, jos sen olen voinut PRH:n yrityshaun kautta selvittää (PRH 2013).

Fonectan aineistossa on kuitenkin puolensa paikallisuuden ilmenemisen tarkastelun kannalta, sillä sen sisältämät nimet ovat pääosin yritysten markkinointinimiä, joissa paikallisuutta vaikuttaa esiintyvän virallisia nimiä enemmän. Tällä perusteella kaupparekisteriin kirjatut yritysten viralliset nimet eivät sovellu tämän tutkimuskysymyksen

tarkasteluun kovinkaan hyvin. Lisäksi kieliyhteisön näkökulmasta tarkasteltuna kaupallinen nimiympäristö koostuu pääasiassa juuri markkinointinimistä. Kuitenkin myös Jykes Oy:n yrityshakemistossa vaikuttaa esiintyvän pääosin yritysten markkinointinimiä siltä osin kuin niitä on virallisten nimien ohessa käytössä. Päädyin lopulta valitsemaan Jykesin kattavamman, täsmällisemmän ja yhdenmukaisemmin esitetyn yritysnimilistan paikallisuuden ilmenemisen tutkimuskysymyksen aineistoksi.

Kuten edellisessä luvussa totesin, Muuramen ja Jyväskylän yritysnimistöt poikkeavat toisistaan myös keruuperusteen suhteen: ensimmäinen perustuu sijaintipaikkakuntaan ja toinen alueen postinumeroihin. Näin ollen aineistoni Muuramen yritysnimet edustavat kunnassa toimivia yrityksiä, joiden kotipaikka saattaa olla kaukanakin, kun taas Jyväskylän yritysnimet kandidaatintutkielmani aineistona edustavat postitoimipaikaltaan jyvaskyläläisiä yrityksiä, joista toki valtaosa myös toimii samalla alueella. Tarkastellessani kandidaatintutkielmassani Jyväskylän yritysnimistöä hankin aineistoni Fonectan yritystietopalvelun kautta, ja tuolloin löysin Jykes Oy:n tietopalvelun vasta aineiston analyysin loppuvaiheessa. Uusi aineistonkeruu ja analyysiprosessi eivät enää sopineet aikatauluuni, joten päätin pitäytyä alkuperäisessä aineistolähteessäni ja todeta sen puutteet ja epätäsmällisyydet (Torro 2012: 17).

## 3.2 Tutkimusote

Tutkimusstrategiakseni olen valinnut empiirisen poikittaistutkimuksen Muuramen yritysnimistöä kielellisen alkuperän suhteen tammikuulta 2013 ja paikallisuuden ilmenemisen osalta syyskuulta 2012. Aineiston keräämis- ja analyysimetodit ovat empiirisessä analyysissä keskeisessä asemassa: metodien täsmällinen kuvaaminen mahdollistaa tutkimuksen ja tulosten luotettavuuden arvioinnin (Tuomi – Sarajärvi 2009: 21). Aineistoni hankinta perustuu lähtökohtaisesti tutkittavan alueen kaikkien kohteiden huomioon ottamiseen, joskin kielellisen alkuperän aineistoa olen edellisessä luvussa esiteltyllä tavalla rajannut tulosten vertailtavuuden parantamiseksi. Kiinnostukseni kohdistuu kuitenkin tutkimuskohteeni kokonaiskuvan hahmottamiseen molempiin tutkimuskysymyksiin vastatessani. Niinpä tämän tavoitteen kannalta voidaan tarkoituksenmukaisempaan lähestymistapana pitää kokonaistutkimusta kuin satunnais- ja muita otantamenetelmiä.

Tutkimuksessani tarkastelen aineistoani Sjöblomin (2006a: 61) tavoin enemmän kieliyhteisön kuin nimenantajan näkökulmasta. Tärkein peruste näkökulman valinnalle

on kieliyhteisön näkökulman toimivuus: tutkija on itsekin osa tutkimaansa kieliyhteisöä ja voi täten käyttää apuna omia intuitioitaan ja tehdä tulkintoja nimestä myös ilman taustatietoja. Nimenantajan näkökulmaa hyödynnän pääasiassa pohtiessani epäselviltä vaikuttavien yritysnimien taustaa: viittaako esimerkiksi nimenosana oleva lyhenne jollakin tapaa paikallisuuteen vai onko se kenties lähtöisin omistajan nimikirjaimista? Nimien tulkinnallisiin vaikeuksiin pyrin kuitenkin suhtautumaan siten, ettei kieliyhteisön jäsenen tarvitsekaan päätyä jokaisen nimen kohdalla tyhjentävään määritelmään, vaan yksi tai useampi potentiaalinen tulkinta riittää. On myös mahdollista, ettei yrityksen tämänhetkinen omistaja tai yhteyshenkilökään tiedä yrityksensä nimeämisperusteita.

Tutkijan kuuluminen osaksi tutkimaansa kieliyhteisöä toki vaikuttaa aineistosta tehtäviin tulkintoihin ja havaintoihin, mutta tämä asetelma on syytä mieltää myös vahvuudeksi, sillä kuten Ainiala ja Pitkänen (2002: 232) huomauttavat, eivät arkistotiedot voi korvata omakohtaista tutustumista tutkittavan nimistön todellisuuteen ja käyttöön. Ainiala (2003: 220) toteaa lisäksi, että nimitieto ja nimitaito ovat vahvasti kytköksissä syntyperäisyyteen, sillä juuri lapsuus- ja nuoruusvuosina ihminen on taipuvainen hahmottamaan oman reviirin paikallinen. Tämä näkyy muun muassa syntyperäisen ja alueelle muualta muuttaneen asukkaan eriävissä tavoissa käyttää alueen nimistöä.

Aineiston analyysimenetelmänä käytän aineistolähtöistä luokittelua. Ainiala ja Pitkänen (2002: 235) esittävät luokittelumenetelmälle kaksi keskeistä etua: luokittelun avulla alueellisesta nimistöstä saadaan näkyviin systemaattinen kokonaiskuva ja se mahdollistaa myös alueellisten nimisysteemien vertailun. Tuomen ja Sarajärven (2009: 93) mukaan luokittelua pidetään yksinkertaisimpana aineiston järjestämisen muotona, joka voidaan määritellä myös kvantitatiiviseksi analyysiksi sisällön teemoin. Myös nämä teemat on syytä määritellä, jotta luokittelusta tulee uskottava.

Omaa aineistoani tarkastelen kahden pääteeman kautta, jotka ovat yritysnimessä ilmenevä paikallisuus ja yritysnimen kielellinen alkuperä. Paikallisuuden teema jakautuu tutkimuksessani kahdentasoisin luokkiin (ks. taulukko 2): Aluksi luokittelen aineistoni eksplisiittisesti paikallisiin, implisiittisesti paikallisiin ja paikallisuutta ilmentämättömiin eli paikallisuuden suhteen opaakkeihin nimiin. Tämän luokittelun jälkeen keskityn tarkastelemaan implisiittisesti paikallisia yritysnimiä. Niiden tarkastelussa määrittelemäni luokat muodostuvat aineistoni yritysnimien paikallisuutta ilmentävien osien samankaltaisista viittauskohteista, esimerkiksi rakennuksen tai paikallisesti merkittävän henkilön nimestä, kuten samalla menetelmällä toteutetussa kandidaatintutkielmassani (Torro 2012: 15, 21–22). Tarkemmat luokitteluperusteet esittelen luvussa 3.3.2.

Taulukko 2. Tutkimuksen teemat ja luokat

Teema	Luokat			
Kielellinen alkuperä	Yksikieliset nimet	Rinnakkaisnimen sisältävät nimet	Sekakieliset nimet	Mukakieliset nimet
	Kansainväliset nimet	Henkilönnimen sisältävät nimet	Määrittelemättömät nimet	
Paikallisuuden ilmeneminen	Eksplisiittinen paikallisuus	Implisiittinen paikallisuus	Paikallisuuden ilmenemisen suhteen opaakit	
Vertailu	Helsinki ja Turku (kielellinen alkuperä)	Kauhava (kielellinen alkuperä)	Jyväskylä (paikallisuuden ilmeneminen)	

Kielellisen alkuperän teemassa Muuramen yritysnimistön luokittelun taustana toimivat Sjöblomin (2006a: 140–141) määrittelemät seitsemän erilaista nimityyppiä: yksikieliset nimet, rinnakkaisnimen sisältävät nimet, sekakieliset nimet, mukakieliset nimet, kansainväliset nimet, henkilönnimen sisältävät nimet sekä määrittelemättömät nimet. Näihin tyypeihin on myös Halmesmäki (2011: 26) perustanut aineistonsa luokittelun. Koska Muuramen yritysnimistö on kooltaan monin verroin Sjöblomin tarkastelemissa Turun ja Helsingin yritysnimistöjä pienempi, on oletettavaa, ettei aineistosta löydy edustajaa kaikkiin nimityyppeihin. Esimerkiksi rinnakkaisnimen sisältävät nimet, joissa sama sisältö esiintyy kahteen kertaan eri kielillä, saattavat puuttua kokonaan Muuramen kaltaisesta sisämaan yksikielisestä suomenkielisestä kunnasta. Sen sijaan suhteessa Kauhavan yritysnimistöön saattaa aineistoni osoittautua yhteneväisemmäksi.

Paikallisuuden ja kielellisen alkuperän ohella eräänlaiseksi teemaksi on hahmoteltavissa myös tutkimuksessani tärkeässä roolissa oleva vertailunäkökulma: Mitä yhteistä ja erilaista Muuramen ja Jyväskylän yritysnimistöissä on paikallisuuden ilmene-  
misen kannalta? Miten Muuramen yritysnimistön kielellinen alkuperä poikkeaa yhtäältä Helsingin ja Turun ja toisaalta Kauhavan yritysnimistöjen kielellisestä alkuperästä? Tuomi ja Sarajarvi (2009: 93) muistuttavat, että luokittelun ja teemoittelun yhteydessä on syytä selvittää, hakeeko aineistosta samanlaisuutta vai erilaisuutta. Omassa tutkimuksessani hyödynnän samanlaisuuden vaatimusta pyrkiessäni hahmottelemaan yritys-

nimissä tarkasteltavista piirteistä muodostuvia luokkia. Samanlaisuuden hakeminen liittyy osaltaan myös vertailevaan näkökulmaan, mutta toisaalta siinä tulee huomioida yhtä lailla erilaisuus tarkasteltavien aineistojen välillä.

### 3.3 Tutkimusmenetelmät

#### 3.3.1 Yritysnimen kielellisen alkuperän määrittäminen

Hyödynnän tutkimuksessani Sjöblomin (2006a: 113–118) kehittämiä yritysnimen kielellisen alkuperän määrittämisen periaatteita. Näiden periaatteiden pohjalta Sjöblom on luokitellut aineistonsa yritysnimet kolmeen pääluokkaan: yksikielisiin nimiin, sekakielisiin nimiin sekä universaaleihin nimiin. Yksikieliset nimet hän on luokitellut kielen perusteella omiin ryhmiinsä ja samoin sekakieliset nimet jakautuvat vielä rinnakkaisnimen sisältäviin nimiin ja muihin sekakielisiin nimiin, universaalit nimet puolestaan mukakielisiin, kansainvälisiin, henkilönnimen sisältäviin nimiin sekä määrittelemättömiin nimiin. Halmesmäki (2011: 26) on luokitellut aineistonsa muutoin samalla tavalla, mutta hän käyttää rinnakkaisnimen sisältävistä yritysnimistä nimeä kaksikieliseksi rekisteröidyt nimet. Tämä ero ei ole ratkaiseva vaan pikemminkin kyse on tutkijoiden tekemistä valinnoista: Sjöblom itse käyttää näitä molempia käsitteitä viitattaessaan samaan nimiryhmään.

Joidenkin yritysnimien kielellisen alkuperän määrittelemisen saattaa olla suoraviivaista ja selkeää, kuten yksikieliseksi suomenkieliseksi tulkitsemassani nimessä *Hermoratahieronta Ritva Lahtinen*. Sen sijaan toisten nimien tulkinnasta saattaa muodostua mutkikas prosessi, jonka lopputuloksena ei voida esittää vain yhtä pätevää tulkintaa nimen kielestä. Jälkimmäisestä tilanteesta esimerkiksi sopii aineistoni mukakielinen nimi *Joinde Oy*, jossa saattaa olla aineksia yrityksen yhteyshenkilön etunimestä (Jorma) sekä englannin kielen sanasta *index* 'suhdeluku; osoitin', jolla edelleen pyrittiin viittaamaan tämän liikkeenjohdon, markkinoinnin ja tuotekehityksen palveluita tuottavan yrityksen herättämään mielikuvaan suunnannäyttäjyydestä. Toisaalta *Joinde* voi hyvinkin olla vain Jorma-nimestä käytetty lempinimi ilman pidemmälle mietittyjä vaikutuksia yrityksestä syntyviin assosiaatioihin. Analyysissä päädyin luokittelemaan *Joinde Oy*:n mukakieliseksi nimeksi, joka mahdollisesti sisältää aineksia henkilönnimestä ja englannin kielestä.

Oikeastaan jo itse kysymys yritysnimien kielestä on pohdinnan arvoinen: voivatko yritysnimet olla selkeästi jotain kieltä? Sjöblomin (2006a: 111) mukaan erisnimille, joihin yritysnimetkin kuuluvat, on tyypillistä viitata kielestä riippumatta samaan tarkoitteeseen, toisin sanoen samalla henkilöllä on sama nimi, vaikka käytetty kieli olisi mikä hyvänsä. Toisaalta nimet ovat jotain kieltä, koska ne muodostetaan kielen sanoiksi. Yritysnimissä nämä erikieliset ainekset ovat erotettavissa, mutta aineiden hahmottaminen on pitkälti sidoksissa tulkitsijan kielitaitoon.

Tutkimuksessani yritysnimen kielellisen alkuperän tarkastelu on Sjöblomin (2006a: 112) ja Halmesmäen (2011: 26) tavoin synkronista: erittelen laajahkon nimiaineiston erikielisiä aineksia nimien tämänhetkisen asun perusteella. Tarkoitukseni ei siis ole syventyä nimien etymologiaan tai niiden kehittymiseen vuosien saatossa. Tämä seikka on tärkeä ottaa huomioon, sillä usein kielellisen alkuperän käsitteellä viitataan nimenomaan etymologisiin lähtökohtiin.

Yritysnimen kielen valinnan taustalla voi olla lukuisia syitä: englantia voidaan käyttää sen universaaliuden vuoksi, täysin suomenkielistä nimeä puolestaan nimen informaatioarvon säilyttämiseksi. Kielen valinnalla nimi saatetaan myös suunnata erityisesti jollekin kohderyhmälle – tällaisia nimiä ovat esimerkiksi jonkin ammattialan sanastoa sisältävät nimet. Sjöblomin (2006a: 112) mukaan yritysnimien kielellisissä valinnoissa on ennen kaikkea kyse mielikuvien luomisesta. Kielen avulla saatetaan tavoitella muun muassa kauneutta, täsmällisyyttä, asiantuntijuutta tai eksoottisuutta (*Honeydo, Autohuolto Prospeed, Pizzeria-Ravintola ANCONA*).

Esittelen seuraavaksi kielellisen alkuperän tulkintaa ohjaavia periaatteita, jotka antavat suuntaviivat aineiston luokittelulle. Luvussa 4 keskityn tarkastelemaan jokaista luokkaa lähemmin ja poimin kustakin muutaman esimerkin. Nämä esimerkit ovat valtaosin omasta aineistostani peräisin lukuun ottamatta niitä tapauksia, kun aineistossani ei käsiteltävän luokan edustajaa esiinny. Sekä Sjöblom (2006a: 144) että Halmesmäki (2011: 28) kiinnittävät tutkimuksissaan huomiota myös yritysmuodon ja nimen kielellisen alkuperän väliseen suhteeseen. Tämä näkökulma ei kuitenkaan ole omassa tutkimuksessani tarkastelun kohteena, joten ei sivua aihetta tätä mainintaa enempää. Sen sijaan merkityksellistä tutkimukseni vertailuteeman kannalta ovat aiempien tutkimustulosten jakautuminen luokkiin ja kunkin luokan suhteellinen osuus koko aineistosta. Tähän palaan tarkemmin luvussa 6.1 taulukoiden kera.

Yritysnimen kielellisen alkuperän analyysissä en Sjöblomin (2006a: 113) tavoin ota huomioon yritysmuodon tunnuksia ja niiden lyhenteitä (*toiminimi, oy* jne.). Myös-

kään kirjainlyhenteet eivät lähtökohtaisesti vaikuta kielen määrittelyyn, vaan ainoastaan silloin kun lyhenne vaikuttaa tarkoituksellisesti muodostavan sanan, joka on tunnistettavissa osaksi jotain kieltä. Näin on esimerkiksi sekakieliseksi tulkitsemassani nimessä *LVI Pipe Oy*, jossa kirjainlyhenne on peräisin suomen kielen sanoista lämpö, vesi ja ilma, mutta yksilöivän nimenosan *pipe* tarkoittaa englanniksi muun muassa putkea tai piippua. Nimien kielellisen alkuperän määrittelyssä tarvitaan monipuolista kielten osaamista ja kykyä hahmottaa nimistä erikielisiä aineksia. Vaikka pyrin luokittelemaan aineistoni nimet mahdollisimman perusteellisesti eri sanakirjoja, internetin hakukoneita ja kielitaitoisten tuttavieni apua hyödyntämällä, on syytä muistuttaa, että tämän tutkimuksen tulokset ovat silti pitkälti tutkijan tunnistuskyvystä riippuvaisia.

Joissakin yritysnimissä esiintyy niin kutsuttuja internationalismeja, kansainvälisiä kulkusanoja, jotka esiintyvät laajasti Euroopan eri kielissä (Sajavaara 1989: 67). Näihin sanoihin kuuluvat kielessämme esimerkiksi *auto*, *café*, *golf*, *pizza* ja *tennis*. Internationalismien ei siis katsota vaikuttavan nimen kieleen, joten määrittelen internationalismin sisältävien nimien kielellisen alkuperän ensisijaisesti nimen muiden sanojen perusteella. En kuitenkaan tulkitse internationalismeiksi lainanomineja (VISK § 151), jotka ovat rakenteellisesti mukautuneet kieleemme ja ovat täten määriteltävissä suomenkieliseksi. (Sjöblom 2006a: 114.) Tällaisia sanoja ovat muun muassa *brändi*, *netti* ja *marketti*.

Kieleltään neutraaleja ovat internationalismien ohella yrityksen omistajaan viittaavat henkilönnimet, kansainväliset etunimet (*Maria*, *Hanna*) ja yleisesti tunnetut, kansainvälisessä käytössä olevat paikannimet (*Finland*). Kuitenkin englanninkieliseksi olen luokitellut yritysnimen *LEEVI'S KEBAB*, sillä muutoin neutraali omistajan etunimi on muodoltaan englannin genetiivisijassa. Omistajaan viittaamattomat henkilönnimet, joita pidettäisiin jonkin kielialueen niminä, ovat määrittelyssä alueensa kieltä. Jos nimenä oleva sana tai sanat yhdistettynä eivät varsinaisesti kuulu minkään kielen sanastoon, mutta nimen osat ovat selvästi ymmärrettäviä kielen sanoja, tulkitsem nimen enemmän yksi- kuin mukakieliseksi. (Sjöblom 2006a: 115, 117.) Tällainen on esimerkiksi aineistossani esiintyvä maanrakennustöitä ja metsänhoitoa harjoittava yritys *Tree Lumpy Oy*, jonka olen tulkinut yksikieliseksi englanninkieliseksi nimeksi ('puu' ja 'paakkuinen; muhurainen'). Kaiken kaikkiaan olennaisinta yritysnimien luokittelun kannalta on nimen kokonaisuus: tulkitsem selkeästi erikielisiä aineksia sisältävät nimet sekakielisiksi, vaikka jokaisen aineksen tyhjentävä määrittely ei onnistuisikaan.



### 3.3.2 Eksplisiittinen ja implisiittinen paikallisuus

Paikallisuus on hahmotettavissa yhdeksi nimistön merkitystasoista. Kun näitä merkitystasoja eritellään, paljastuu ikään kuin oma maailmansa, joka on kietoutunut erilaisiin jaettuihin ja kiisteltyihin merkitystulkintoihin. (Ainiala – Vuolteenaho 2005a: 4.) Nimet koostuvat joskus hyvinkin latautuneesta merkityssisällöstä ja erilaisista piilomerkityksistä, jotka voivat olla vain tietyn kielenkäyttäjryhmän tunnistettavissa (Sjöblom 2006a: 235). Tämä merkityksen hienovaraisuus liittyy olennaisesti myös tutkimaani implisiittiseen paikallisuuteen, sillä monissa nimissä paikallisuuden havaitseminen on hyvin tulokinnanvaraista.

Käsitteet **eksplisiittinen** ja **implisiittinen paikallisuus** olen kehittänyt kandidaattitutkimuksessani, jossa ne esiintyvät nimillä suora ja epäsuora paikallisuus. Tuolloin tarkastelin Jyväskylän yritysnimistöä paikallisuuden ilmenemisen näkökulmasta, jotta saisin selville, kuinka suuri osa Jyväskylän yritysnimistä sisältää paikallisuuteen viittavia elementtejä. Yksinkertaisimmillaan kyse on tutkittavan nimistön luokittelemisesta kolmeen eri luokkaan: eksplisiittisesti paikallisiin yritysnimiin, implisiittisesti paikallisiin yritysnimiin sekä paikallisuuden ilmenemisen suhteen kieliyhteisön kannalta opaakkeihin, läpinäkymättömiin nimiin. Tämä viimeinen ryhmä koostuu nimistä, joiden maantieteellinen ja kulttuurinen toimipaikka, tässä tapauksessa Keski-Suomen maakunta, ei ole pelkän nimen perusteella hahmotettavissa.

Edellisen tutkimukseni yhteydessä määrittelin eksplisiittisesti paikallisten yritysnimien kriteerit seuraavasti: nimessä esiintyy joko 1) nimi *Jyväskylä* tai *Keski-Suomi* joko nominatiivissa tai taivutettuna, 2) lyhenne *Jkl* (Jyväskylä) tai *K-S* (Keski-Suomi) kirjoitusasuiltaan vaihdellen, 3) etuliite *Jyvä-*, myös sana *Jyvässeutu* tai 4) keskisuomalaisen kunnan nimi, kuten *Laukaa* tai *Muurame*, kokonaisuudessaan. Tässä tutkimuksessa kohtaan kolme kuuluvat myös yritysnimet, jotka sisältävät etuliitteen *Muurat-*.

Jos nimenosana ei ole kokonainen kunta, vaan taajama tai kylä, kuten nimessä *Kuusan Lääkäripalvelu Oy*, kuuluu nimi luokittelussani implisiittisesti paikallisten nimien ryhmään. Tätä perustelen sillä, että kuntien nimet kuuluvat vielä jollakin tapaa yleissivistykseen, mutta kuntien sisäinen nimistö vaatii usein jo laajempaa paikallistuntemusta, jotta tällaisen nimenosan sisältävän yritysnimen osaa sijoittaa maantieteellisesti oikealle alueelle. Jos nimessä on ollut sekä eksplisiittiseen että implisiittiseen paikallisuuteen viittavia aineksia, kuten nimessä *Tmi Minna Elina Lehtonen / Muuramen Saunakylä* olen luokitellut nimen eksplisiittisesti paikallisiin yritysnimiin, sillä nähdäkseni

implisiittisesti paikallisia ovat vain ne nimet, joissa suorasti ilmenevää paikallisuutta ei ole havaittavissa.

Kaiken kaikkiaan olen tutkimuskohteeni perusteella rajannut paikallisuuden koskemaan Keski-Suomen maakunnan aluetta; koko maahan nimenosalla *Suomi* : *Suomen* viittaavat yritysnimet kuuluvat luokittelussani paikallisuuden suhteen opaakkeihin nimiin, sillä niiden viittausalue on maakuntaa laajempi ja täten tutkimani paikallisuuden suhteen sopimaton. Hankalampaa on määrittellä, kuuluvatko *Sisä-*, *Väli-*, *Länsi-* tai *Järvi-Suomi* -nimenosan sisältävät yritysnimet paikallisuutta ilmentäviin nimiin. Koska nämä nimet saamistaan määritelmistä riippumatta tarkoittavat Keski-Suomea laajempaa maantieteellistä aluetta, olen luokitellut myös ne paikallisuuden suhteen opaakkeihin nimiin. Toki on perusteltua pohtia, olisiko juuri Muuramessa toimiva nimi eksplisiittisesti paikallinen, jos sen nimenosa viittaa rajattuun alueeseen, johon yrityksen sijaintikuntakin lukeutuu. Tällaisissa tapauksissa *Sisä-Suomen* ynnä muiden voidaan ehkä ajatella olevan synonyymeja Keski-Suomelle, vaikka ne eivät yksittäin määriteltyinä selviä olisikaan.

Implisiittisesti paikalliset yritysnimet luokittelin kandidaatintutkielmassani paikallisuuden lajin perusteella seitsemään eri ryhmään: kaupunginosan nimen sisältäviin nimiin (*Sähkölistö Tmi*), kadunnimen tai osoitteen sisältäviin nimiin (*Erä-Kukka*; yritys sijaitsee Erämiehentie 6:ssa), lyhenneosan sisältäviin nimiin (*JAT-Tila Oy*; lyhentämätön nimi Jyväskylän *Agility Team*), paikallisesti merkittävän henkilön nimen sisältäviin nimiin (*Juhlapalvelu Wivi Ky*; nimen taustalla arkkitehti Wivi Lönn), rakennuksen nimen sisältäviin nimiin (*Kivääritehtaan Parturi-Kampaamo*), muuta alueellista nimitystä sisältäviin nimiin (*Vihta-auto Oy*; nimen taustalla Laukaan Vihtavuoren taajama) sekä muun Jyväskylään tai Keski-Suomeen viittaavan nimen sisältäviin nimiin (*Atena Kustannus Oy*; Jyväskylän luonteeseen taiteen ja tieteen kaupunkina vielä 1980- ja 1990-lukujen taitteessa liittyi nimitys Suomen Ateena, jota edelleen aika ajoin käytetään). Tutkimustulosten analyysissä luvussa 5 keskityin tarkastelemaan lähemmin juuri näitä implisiittisesti paikallisia yritysnimiä.

Tässä kohtaa on syytä huomata, että erilaisista yritysnimiaineistoista on hahmotettavissa erilaisia implisiittisesti paikallisten nimien luokkia: tutkimuksessani luokat perustuvat paikallisuutta ilmentävien nimenosien taipumukseen viitata tietyn tyyppiin tarkoitteisiin, muun muassa paikallisesti merkittävään henkilöön, tai olla rakenteeltaan yhteneväisiä, kuten lyhenneosan muodossa. Esimerkiksi kaupunginosan nimen sisältäviä nimiä ei toisista aineistoista saata löytyä ainoatakaan, ja yhtä lailla muista aineistois-

ta on hahmotettavissa sellaisia luokkia, jotka eivät Jyväskylän aineistossa ole edustettuina. Tämä luokittelu on siis riippuvainen tutkimusalueen nimistöstä ja lisäksi paikallisuuteen viittaavien elementtien havaitsemisen osalta sidoksissa tutkijaan ja tämän maailmantietoon.

Tässä tutkimuksessa implisiittisen paikallisuuden alaluokkia on viisi: paikallisesti merkittävän henkilön nimi, lyhenne, rakennuksen nimi, muu alueellinen nimistö sekä muu Muurameen tai Keski-Suomeen viittaava nimi. Kaupunginosan tai taajaman, esimerkiksi *Kinkomaan* tai *Niittyahon*, nimen sisältäviä yritysnimiä ei aineistossani esiinny lainkaan. Paikallisuuden ilmenemisen aineistossa ei myöskään ole kuin yksi yritysnimi, jossa paikallisuus ilmenee kadunnimen tai osoitteen kautta; kielellisen alku-perän aineistossa näitä nimiä sen sijaan esiintyy lisää, mitä käsittelen tarkemmin luvussa 5.3.

Tarkentamisen arvoinen seikka on myös paikallisesti merkittävän henkilön määritelmän suhteellisuus: pienehkön kunnan yritysnimistöissä ei välttämättä esiinny Alvar Aallon kaltaisia kuuluisuuksia, kuten muutamissa jyvaskyläläisten yritysten nimissä. Merkittävyyden kriteerien laajentaminen niin kutsutuista suurmiehistä tai -naisista myös paikallisempien toimijoiden suuntaan saattaa tehdä Muuramen yritysnimistön paikallisuudesta näkyvämpää. Lopulta yksittäisten henkilöiden paikallisen merkittävyyden arviointi on pitkälti tulkintakysymys, kuten myös luvussa 5.2.1 totean.

Luokittelumallini pohjalta muodostamaani tulosta ei siis voi pitää tyhjentävänä esityksenä tutkimusalueen nimistön jakautumisesta. Tällaisen luokittelun horjuvuuden on todennut myös Sjöblom (2004: 86), jonka mukaan nimien tulkinnassa transparenttien eli läpinäkyvien ja täysin opaakkien nimien raja-alueelle jää joukko nimiä, jotka kokonaisuutena vaikuttavat merkityksettömiltä, mutta silti sisältävät tunnistettavia osia konventionaalistuneista sanoista tai nimistä, jotka saattavat herättää kielenpuhujissa yhteisiä mielikuvia. Näin ollen luokittelussani paikallisuuden ilmenemisen suhteen opaakeiksi määrittelemäni nimet saattavat toiselle kieliyhteisön jäsenelle tämän kokemusten perusteella näyttäytyä hyvinkin paikallisina.

## 4 MUURAMEN YRITYSNIMISTÖN KIELELLINEN ALKUPERÄ

Tässä luvussa tarkastelen Muuramen yritysnimistön kielellistä alkuperää aineistoni nimistä hahmottuvien luokkien kautta. Näitä luokkia ovat yksikieliset nimet, sekakieliset nimet, mukakieliset nimet, kansainväliset nimet, henkilönnimen sisältävät nimet sekä määrittelemättömät nimet. Sjöblomin (2006a: 141) ja Halmesmäen (2011: 26) tutkimuksissa omiksi luokikseen jäsenyivät myös rinnakkaisnimen sisältävät nimet (Sjöblom) ja kaksikielisiksi rekisteröidyt nimet (Halmesmäki). Omassa aineistossani tällaisia nimiä ei kuitenkaan esiinny lainkaan, joten näiden luokkien käsittelyksi riittää niiden puuttumisen toteaminen.

### 4.1 Yksikieliset nimet

Aineistoni yritysnimistä yksikielisiksi olen luokitellut 302 nimeä. Näistä suomenkielisiä on 239 ja englanninkielisiä 57 kappaletta. Lisäksi kielelliseltä alkuperältään yksikielisiin yritysnimiin kuuluu kaksi ruotsinkielistä, kaksi italiansankielistä, yksi saksankielinen ja yksi latinankielinen nimi. Yksikielisten yritysnimien luokka kattaa 69,1 prosenttia kielellisen alkuperän aineistosta (437 nimeä). Luvussa 6.1 perehdyn tarkemmin tutkimukseni tuloksiin: Tarkastelen Muuramen yritysnimistön absoluuttista ja suhteellista jakautumista eri kielellisen alkuperän luokkiin. Samalla vertailen saamiani tuloksia Helsingin ja Turun sekä Kauhavan yritysnimistöihin hahmottaakseni näiden eri tutkimuskohteiden yhtäläisyyksiä ja eroja.

**Suomenkielisiä** yritysnimiä voidaan muodostaa monella tapaa. Aineistoni perusteella nimi rakentuu tyypillisimmin (omistajan) henkilönnimestä ja liikeidean ilmaisesta nimenosasta. Tällaisiksi olen hahmottanut 239:sta suomenkielisestä yritysnimestä peräti 112, joihin kuuluvat muun muassa seuraavat nimet: *Apukäsi Silja Hautanen Tmi*, *Edustusliike Jari Raulo Oy*, *Forsman-Rakenne Oy*, *Hilkan Kotipalvelu*, *JalkaPulju* (omistajan sukunimi on Pulju), *Kotipalvelu Johanna*, *Louhikonsultointi* (omistajan sukunimi on Louhi), *Mikromika*, *Nuohous ja Ilmastointihuolto Honkanen*, *Ompelimo Eliina Innilä toiminimi*, *Peltitehdas Pennanen Oy*, *Rakennusjulle* (omistajan etunimi on Jukka, josta lienee muodostettu lempinimi Julle), *Sisustus Elliina*, *Tmi Mittakari* (yri-

tyksen toimialaksi on kirjattu yhdyskuntasuunnittelu, eräänlainen ”mitoitus”) ja *Vierahonen Oy* (omistajan sukunimi on Ahonen-Tarkiainen).

Edellä mainitun nimenmuodostustavan jälkeen yleisimmin (46 nimessä) nimen aineksina käytetään paikannimeä ja liikeideaan viittaavaa ilmausta. Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi *Jyväskylän Sähköasennus*, *Keski-Suomen Kuljetus Oy*, *Muurame-Ravintolat Oy*, *Muuratunto Oy*, *Pietarin Portti Oy*, *Päijätmoto Oy*, *Riihivuoren Ravintolat Oy* ja *Suomen Työkaluholto Oy*. Nimessä esiintyvä paikannimi voi olla sekä luontonimi (Päijät < Päijänne, Riihivuori) että asutusnimi, joka viittaa kuntaan tai kaupunkiin (Muurame, Jyväskylä, Pietari), mutta myös laajempaan alueeseen (Keski-Suomi, Suomi). Muista tämän ryhmän nimistä poikkeavasti sekä paikan- että henkilönnimi ilman viittausta yrityksen liikeideaan esiintyvät nimessä *Ilmari Finland Oy*, jonka toimialaksi ilmoitetaan arvopaperien ja kiinteistöjen osto, myynti ja välitys.

Aineistoni 35 suomenkieliseen nimeen sisältyy (isokirjain-)lyhenne, joka useimmiten perustuu yrityksen omistajan nimikirjaimiin. Näihin lukeutuvat muun muassa nimet *Henkilöstöpäällikkö MK.fi* (omistajan nimi on Marko Kohvakka), *JM Markkinatutkimus* (Juha Munnukka), *LaTuKari Oy* (Kari Lauttamus), *MH-Automaatio* (Marko Hölttä), *QWR Moto & Rengas* (Oiva Asko Edvard Romunen), *Tmi R-L V:n JuhlaOn* (Ritva Liisa Hiekkavirta) ja *TPV Kotikuntoon* (Teemu Petteri Virtanen). Sjöblomin (2006a: 183) mukaan omistajan nimikirjainten liittäminen yritysnimen yksilöivään osaan on vallitseva ilmiö. Muuramen yritysnimistössä esiintyy myös joitakin Keski-Suomeen viittaavaa lyhennettä *K-S*, kuten nimissä *K-S Autopalvelu* ja *K-S Mestarityö Oy*. Lisäksi nimessä *ABC-Laitteet Oy* esiintyy yleisesti tunnettu länsimaisiin aakkosiin viittaava lyhenne, ja nimen *JSR Jyväskylän Sisäarakentajat Oy* lyhenteen perustana on yrityksen nimen pidempi versio. Tämänkaltaiset lyhenteet saattavat siirtyä luontevasti yrityksestä käytettäväksi nimeksi, mikä saattaa helpottaa esimerkiksi markkinointimateriaalin toteutuksessa (Sjöblom 2006a: 183).

Joihinkin suomenkielisiin yritysnimiin sisältyy pelkkä yksilöivä nimenosa, joka ei vaikuta nimen tasolla viittaavan yrityksen toimialaan. Näitä nimiä ovat muun muassa *Etumies Oy*, *Menoa Oy*, *Perhe Lumme Oy* ja *UrkuAuki Oy*. Yhtä yleiseltä vaikuttaa liikeideaan ilmaisevan osan yhdistäminen epäsuoraan viittaussuhteeseen perustuvan yksilöivän osan kanssa. Tätä tyyppiä edustavat muassa metaforisesti tulkittavat nimet (metaforinen ilmaus alleviivattuna) *Autoverhoomo Studio Vauhti Oy*, *Oikopolku e-OppimISRatkaisut*, *Parturi-Kampaamo Hyvä Tuuli* ja *Parturi Kampaamo Kultainen Elegia*.

Edellä esitellyt suomenkieliset yritysnimet ovat kielelliseltä alkuperältään melko selkeitä. Hieman poikkeuksellisemmin suomen kieltä käytetään kuitenkin esimerkiksi seuraavissa nimissä: *AJATUSTAMO*, *Caava Oy*, *Hamstori*, *Jumitvex hieronta- ja hoito-palvelu Pasi Kinnunen*, *Kunnox Oy*, *Monena Oy*, *Olikos Naulakot*, *Remppanssi* (omistajan etunimi on Anssi) ja *Seonse T:mi*. Sjöblomin (2006a:117–118) mukaan eräät yritysnimet muodostetaan tarkoituksella tavanomaisesta suomenkielisestä kirjoitusasusta poikkeaviksi (*Caava*, *Jumitvex*, *Kunnox*, *Seonse*) tai sellaisista sinällään kielenmukaisista sanoista, joita kuitenkin käytetään harvinaisemmassa asussa (*Monena*, *Olikos Naulakot*). Lisäksi muutamassa yritysnimessä on kyse johtamalla tai yhdistämällä muodostetuista suomenkielisistä uudissanoista, kuten nimissä *AJATUSTAMO*, *Remppanssi* (rakennusala) ja *Hamstori*, jonka toimialaksi on ilmoitettu kirpputorimyyni ja kahvilatoiminta, mistä voisivat juontua sanat *kirppari* ja *hamstrata*.

**Englanninkielisiksi** luokittelimiani yritysnimiä esiintyy aineistossani 57 kappaletta eli noin neljäsosa suomenkielisten nimien määrästä (239 kpl). Myös englanninkielisissä nimissä yksi tyypillinen muodostustapa on henkilönnimen ja liikeidea ilmaisevan osan yhdistäminen (13 nimeä). Näin muodostettuja ovat muun muassa *Ignatius Marketing*, *J. Leino Systems Oy*, *LEEVI'S KEBAB*, *Pia-Maria Art & Design*, *Selling-Power Juho Suikkari Oy* ja *Usewood Oy* (omistajan sukunimi on Usenius). Paikannimi ja liikeidea puolestaan sisältyvät nimiin *Finland Far East Trading & Language & Model Services* ja *GLOW MATERIALS FINLAND OY*.

14 englanninkielisessä nimessä esiintyy (isokirjain-)lyhenne tai numero. Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi nimet *Consulting 719*, *Flow Control Oy TH* (omistajan nimi on Teuvo Huhtala), *HK Instruments Oy*, *IBL Solution Oy*, *OK-Vise Oy* (Olli Kytölä) ja *Oy SFA-Consulting-Marketing Group Ltd* (Fabian Ariel Sivonen). Osa yritysnimiin sisältyvistä numeroista sisältää kieliyhteisön tunnistettavissa olevia miellemerkityksiä, kuten yrityksen katuosoitteen tai englannin preposition *for* (4) ja *to* (2) (Sjöblom 2006a: 185), mutta aineistoni nimi *Consulting 719* vaikuttaa numeronsa osalta jäävän tutkijalle hämäräksi.

Suurin osa aineistoni englanninkielisistä nimistä, 25 nimeä, perustuu vain yksilöivään nimenosaan tai epäsuorassa merkityssuhteessa olevaan yksilöivään nimenosaan ja liikeidean ilmaisevaan osaan. Ensimmäisestä ryhmästä toimivat esimerkkeinä nimet *Golden Years Oy*, *Interim Oy*, *MoveMix Oy* ja *NeoGate Oy*, toiseen ryhmään puolestaan kuuluvat muun muassa (suluissa toimiala) *Albatross Systems Oy* (elektroniikka- ja ohjelmistotuotteiden suunnittelu), *Manycures Oy* (terveydenhuollon palvelut) ja *Saga Visi-*

*on Oy* (optisen alan tuotteiden vähittäismyynti). Kuten suomenkielisissä, myös englanninkielisissä yritysnimissä esiintyy tavanomaisesta poikkeavaa kielenkäyttöä. Selkeimpiä esimerkkejä tästä ilmiöstä ovat mehiläistarhausta harjoittava *Honeydo*, *Reeding Services* (omistajan sukunimi on Reed, leikitellään kielellä muodostaen olemassaolevaa sanaa *reading* muistuttava ilmaus) ja kuljetuspalveluja tuottava *RENTIX OY*, jossa nimenloppuisella *-x*:llä pyritään jäljittelemään kreikkaa tai latinaa (Sjöblom 2006a: 135).

Aineistoni yritysnimissä esiintyy suomen- ja englanninkielisten nimien lisäksi kaksi **ruotsinkielistä**, kaksi **italiankielistä**, yksia **saksankielinen** sekä yksi **latinankielinen** nimi. Ruotsinkielisistä nimistä ensimmäinen, *Bilvit Oy*, vaikuttaa sisältävän selkeästi sanat *bil* 'auto' ja *vit* 'valkoinen'. Yritys on ilmoittanut toimialakseen autojen kaupan sekä huolto- ja korjaamotoiminnan, joten tulkintani vaikuttaa tässä valossa pätevältä. Muoviosia valmistavan yrityksen *MP-Plast Oy* nimen isokirjainlyhenne lienee peräisin omistajan nimestä (*Matti Parkki*) ja sana *plast* 'muovi' yrityksen toimialasta. *Plast* voi myös olla lyhenne englanninkielisestä sanasta *plastic* 'muovi; keinotekoinen', mutta koska ruotsin kielessä lähes samaa tarkoittava sana esiintyy juuri nimeen valitussa muodossa, olen päättänyt luokittelemään nimen ruotsinkieliseksi.

Italiankielisiksi tulkitsemiani yritysnimiä on aineistossani kaksi: *Oy Speranza S.p.A.* ja *T:mi Obiettivo Katja Turunen*. Nimistä ensimmäiseen sisältyy italian kielen sana *speranza* 'toive; toivo' ja jälkimmäiseen *obiettivo* 'objektiivinen, asiallinen; objektiivinen', joka vaikuttaa jälkimmäisen suomennoksen myötä liittyvän olennaisesti valokuvausyrityksen toimialaan. Saksankieliseksi olen sen sijaan tulkinnut auto- ja tarvikekauppaa harjoittavan yrityksen nimen *Auto-Stern Oy*, joka koostuu internationalismista *auto* ja saksan kielen sanasta *stern* 'tähti'.

Latinankielinen puolestaan on liikkeenjohdon konsultointiyrityksen nimi *Bonoculus Oy*, jonka olen tulkinnut sisältävän sanat *bon(a)* 'hyvä' ja *oculus* 'silmä'. Nimeä luotaessa onkin ehkä pyritty herättämään mielikuva tarkkanäköisyydestä ja kauaskantoisista näkemyksistä. Kuten Kaimio (1999: 95) toteaa, voivat latinaan pohjautuvat nimet parhaimmillaan olla näppäriä ja muodikkaita, mutta pahimmillaan myös tökeröitä ja harhaanjohtavia. Tämäkin tarkastelemani nimi sisältää oikein tulkittuna oivallisen yrityksen toimintaan liittyvän assosiativisen merkityksen, mutta latinaa tunteva kielenpuhuja saattaa hahmottaa nimen toisin (*Bono/culus*) ja erottaa siitä sanan *culus* 'takapuoli, peräreikä'.

Sjöblomin (2006a: 119) mukaan yrityksen toimiala vaikuttaa usein kielen valintaan: esimerkiksi it-alan yritysten nimen kieleksi valikoituu hänen aineistonsa perusteella useammin englanti kuin suomi. Tässä tutkimuksessa tarkastelen yrityksen toimialaa vain silloin, kun siitä vaikuttaa olevan apua nimen tulkinnassa. On kuitenkin mielenkiintoista pohtia, miksi esimerkiksi auto- ja korjaamoalalla toimivat sekä aineistoni saksankielinen nimi että toinen ruotsinkielisistä nimistä. Latinankieliseksi tulkitsemani yrityksen toimialaksi on ilmoitettu liikkeenjohdon konsultointi, mikä tukee Sjöblomin (2006a: 121) toteamusta aineistonsa latinankielisten nimien kuulumisesta tili-, laki-, rahoitus- tai muita yrityspalveluja tarjoaville yrityksille.

Yksikielisten yritysnimien luokka koostuu siis voittopuolisesti suomenkielisistä nimistä (239 kpl), jotka kattavat 79,1 prosenttia kaikista yksikielisistä nimistä (302 kpl). Englanninkielisten 57 nimen osuus on sen sijaan 18,9 %. Ruotsinkieliset kaksi nimeä edustavat 0,7 prosenttia yksikielisistä nimistä, samoin kaksi italiankielistä nimeä, kun taas saksan- ja latinankielisten nimien osuus on kummankin 0,3 %. Sekä suomenettä englanninkielisissä nimissä tyypillistä on muodostaa nimi (omistajan) henkilönnimestä ja liikeidea ilmaisevasta osasta, joskin englanninkielisissä nimissä kaikista yleisin muodostustapa oli pelkän yksilöivän nimenosan käyttö ilman viittausta omistajaan. Myös (isokirjain-)lyhenteen tai paikannimen sisällyttäminen suomen- ja englanninkielisiin nimiin on tavallista. Koska muita yksikielisiä nimiä on niin vähän, ei niiden rakentumisesta voi esittää yleispäteviä tulkintoja.

## 4.2 Sekakieliset nimet

Sekakielisiksi luokittelimiani nimiä on aineistossani 42 kappaletta, mikä on 9,6 prosenttia kaikista nimistä. Sekakieliset nimet sisältävät selkeästi vähintään kahdesta eri kielestä peräisin olevia aineksia, jotka kuitenkin ovat kokonaisia sanoja. Tämä erottaa sekakieliset nimet mukakielisistä nimistä, joissa niin ikään saattaa olla elementtejä erikielisistä sanoista, mutta sanat eivät esiinny kokonaisina tai niiden lähtökielelle ominaisessa muodossa. Sekakielisiä yritysnimiä olen ryhmitellyt niiden sisältämien kielten määrän ja järjestyksen mukaan seuraaviin ryhmiin: suomea ja englantia sisältävät nimet, suomea ja muuta kieltä sisältävät nimet, suomea ja mukakieltä sisältävät nimet, englantia ja muuta kieltä sisältävät nimet sekä useampaa kuin kahta kieltä sisältävät nimet.



Suomea ja englantia sisältävistä nimistä yksilöivä osa on suomenkielinen nimissä *Honkakoski<sup>1</sup> Visions Oy*, *Kaiku Consulting* ja *Katse Design*. Vastaavasti englanninkielinen yksilöivä nimenosa on seuraavissa nimissä: *Autohuolto Prospeed*, *Kotiapu Senior*, *LVI Pipe Oy*, *Paperi Team Oy*, *ConTRa rakennuspalvelu* ja *Elegant Tekstiili*. Nimeen ConTRa rakennuspalvelu saattaa sisältyä englanninkielisen sanan *contract* lisäksi kirjoitusasun perusteella omistajan (Tuomo Rauhala) nimikirjaimet.

Kuten Sjöblom (2006a: 126) toteaa, on kielen vaihtuminen usein yhteydessä nimen jakautumisesta nimenosiin. Tämä ei kuitenkaan ole ainoa mahdollisuus, vaan eri kielet voivat esiintyä myös samassa nimenosassa. Muun muassa seuraavissa aineistoni suomea ja englantia sisältävistä nimistä molemmat kielet sijoittuvat yksilöivään nimenosaan: *Keski-Suomen Asennusteam Oy*, *Agri-Portti Oy*, *Rusthalli Oy* (rust engl. 'ruoste') ja *Sointuset Oy*. Nimistä jälkimmäisen olen siis tulkinnut sisältävän suomen kielen sanan *sointu* ja englannin sanan *set* mus. 'säveltää', mutta myös deminutiivinen tulkinta 'pikkusoinnuista' ja täten kokonaan suomenkielisestä nimestä olisi mahdollinen. Yrityksen verkkosivujen mukaan nimi on peräisin yrityksen toimialaan aiemmin kuuluneesta ohjelmapalvelujen tuottamisesta (Sointuset Oy 2013), joten sekä seka-kielinen että suomenkielinen tulkinta nimelle vaikuttavat yhtä pätevilä.

Muuta kuin englantia on suomen kieleen yhdistetty nimissä *Kievari Katjus* (venäjä) ja *Pizzeria-Ravintola ANCONA* (italia). Ensimmäisessä nimessä yksilöivänä osana on yrityksen omistajaan viittaamaton henkilönnimi, jonka olen tulkinnut lähtöalueensa kieliseksi, jos sitä yleisesti pidetään tietyn kielialueen nimenä, tässä tapauksessa venäjänkielisenä. Jälkimmäinen nimi sen sijaan sisältää Italiassa sijaitsevan maakunnan ja samalla sen pääkaupungin nimen. Koska tämä paikannimi on fonologiselta asultaan italian kieleen yhdistettävissä, ei se ole kielen kannalta neutraali vaan luokittelussani italiankielinen. (Sjöblom 2006a: 115.)

Sekakielisiksi luokittelemistani yritysnimistä suomea ja mukakieltä sisältävät muun muassa nimet (mukakielinen osa alleviivattuna) *Kodin Palaste Oy*, *LVI-Palvelut MitoS*, *Rakennuspalvelu Jan-Sat Oy*, *Rakennusliike Timpek Oy* ja *Vekai Hermotus*. Mukakieliseksi tulkitsemani **tekosanat** muodostavat ensimmäistä nimeä lukuun ottamatta yksinään näiden nimien yksilöivän nimenosan. Koska nimet näin saattavat jäädä kieliyhteisölle merkitykseltään hämäräksi, sisältyy aineistoni nimien tavoin osaan nimistä

---

<sup>1</sup> Nimen yksilöivällä osalla ei vaikuta olevan yhteyttä omistajan nimeen (Heikki Salonen), vaikka nimen muodosta niin voisi päätellä.

suomenkielinen liikeidea ilmaiseva osa (*kodin, LVI-palvelut, rakennuspalvelu, rakennusliike*) tai selventävä täydennysosa (Sjöblom 2006a: 182).

Tekosanat osana yritysnimeä ovat Ainialan (2006: 43) mukaan kuin kielipelejä, jotka koostuvat esimerkiksi yrityksen omistajaan tai toimialaan liittyvistä vihjeistä. Omistajaan vaikuttavatkin viittaavan edellä esiteltyjen nimien tekosanoista *Mitos* (Mika Tossavainen), *Vekai* (Veikko Kailasto), *Jan-Sat* (omistajan etunimi Jani) ja *Timpek* (Timo), johon saattaa sisältyä myös rakennusalan yrityksen toimialaan viittaava hollanninkielinen sana *pek* 'piki'. *Kodin Palaste Oy* sisältää selkeästi suomenkielisen sanan *koti* genetiivimuodon. Tekosana *palaste* on kuitenkin vähemmän yksinkertaisesti tulkittavissa: Se saattaa olla suomen kielen sanaan *palastella* 'pilkkoa, jakaa osiin' (po. *paloitella*) pohjautuva uudissana. Todennäköisemmin kyse on kuitenkin assosiatiivisemmasta tulkinnasta, jolloin "palojen" ja "osien" liittyminen kodin pientelineitä valmistavan yrityksen nimeen vaikuttaa melko loogiselta.

Myös englanti yhdistyy joissakin aineistoni nimissä muuhun kuin suomen kieleen, esimerkiksi ruotsiin (*Magister Solutions Oy*, 'maisteri, opettaja'), saksaan (*SCHWER FITTINGS OY*, 'raskas, vaikea; ankara'), espanjaan (*ModaSteel Oy*, 'muoti, tyyli') ja ranskaan (*Airservi Finland Oy*, 'palveltu, palveluksen saanut'; myös lyhenne englannin kielen sanasta *service* 'palvelu' on mahdollinen). Mukakieltä ja englantia puolestaan vaikuttavat sisältävän ainakin nimet *Annival Interior Oy* ja *Juukedeal*. Ensimmäisen nimen tekosana *annival* jää tulkinnassani hämäräksi, mutta sen voi varovasti olettaa sisältävän aineksia kenties omistajan lähipiirin nimistä (esimerkiksi Anni ja Valtteri). Mukakielinen *juuke* sen sijaan lienee lempinimi omistajan etunimestä Juha.

Useampaa kuin kahta kieltä vaikuttavat sisältävän aineistoni nimistä muun muassa *Eläinkeskus Anima*, *Skoleman Oy* ja *Vitapolis Asunnot Oy*. Ensimmäisessä nimessä suomenkieliseen liikeidean ilmaisevaan osaan yhdistyy sekä latinaan että Englantiin viittaava yksilöivä osa *anima* (lat. 'sielu; henki', engl. *animal*). Toki latina on englannin lisäksi monen muunkin eurooppalaisen kielen edeltäjä vähintään sanaston osalta (Sjöblom 2006a: 134), joten tämän yritysnimen voisi tulkita vain suomea ja latinaa sisältäväksi nimeksi. Toisaalta englanninkielinen tulkinta kuvaa täsmällisesti yrityksen toimialaa, joten nimellä täten oletettavasti viitataan myös Englantiin. Loppujen lopuksi tutkimukseni tulosten kannalta on merkityksetöntä, tulkitsenko tämän nimen kahta vai kolmea eri kieltä sisältäväksi, sillä kaikki sekakieliset nimet sijoittuvat tuloksissani samaan luokkaan.

Nimessä *Skoleman Oy* englantiin (*man*) yhdistyy yhtäältä suomen, toisaalta ruotsin kieleen viittaava *skole*. Koska sana kuuluu samassa kirjoitusasussa ainakin stadin slangin sanastoon ('koulu') (Paunonen 2000: s.v. *skole*), voidaan se tulkita suomenkieliseksi. Toisaalta tuo slangisana on suoraan peräisin ruotsin koulua tarkoittavasta sanasta *skola* ja äänteellinen yhteys ruotsiin on suomen kielen *koulu*-sanaa selkeämpi. Selkeämmin kolmekielinen on nimi *Vitapolis Asunnot Oy*, joka sisältää suomen lisäksi englantia (*vital* 'elinvoimainen') ja kreikkaa (*poli* 'kaupunki' tai *pólisi* 'myynti'). Lisäksi sanahahmon yhteneväisyys englannin kielen sanaan *metropolis* 'toiminnan keskus; suurkaupunki' on huomattava. Elinvoimaista asuinympäristöä markkinoivalle yritykselle (Vitapolis 2013) nimeen eri kielten sisällyttämät merkitykset vaikuttavat kaikki toimintaa ja sen tavoitteita kuvaavilta.

### 4.3 Mukakieliset nimet

Sjöblom (2006a: 134) esittää mukakielisten nimien tavoittelevan eräänlaista universaaliutta: Ne ovat usein lyhyitä ja kielestä riippumatta helposti lausuttavissa ja kirjoitettavissa. Mukakieliset nimet pyritään myös usein rakentamaan yrityksen toimintaa rajamattomiksi ja mahdollisimman monen vastaanottajan mielessä positiivisia mielikuvia herättäviksi. Tämän vuoksi nimiä muodostetaan monesti kreikkaan tai latinaan vivahtaviksi, mistä esimerkkejä ovat kolmi- tai nelitavuiset *a*-loppuiset nimet (*Restella Oy*) sekä *x*- ja *um*-loppuiset nimet (*Prilex Oy*, *Validatum Oy*) (Kaimio 1999: 91–92). Toki mukakieliset nimet saattavat äänteellisesti muistuttaa muitakin kieliä, kuten aineistoni nimissä englantia (*Logisteering Oy*), italiaa (*Mbravo Oy*, *Tartelli Oy*) ja suomea (*Velha Oy*).

Mukakielisiin nimiin sisällytetään usein viitteitä yrityksen toimialasta tai omistajan nimestä. Olen ryhmitellyt aineistoni 63 mukakielistä nimeä (14,4 % kaikista nimistä) sen mukaan, sisältävätkö ne aineksia omistajan nimestä, toimialasta, molemmista edellä mainituista vai ovatko ne muutoin mukakielisiä nimiä, jotka eivät varsinaisesti ole mitään kieltä, mutta joiden sisältämät ainekset olen voinut tulkita ainakin yhdellä tapaa. Nämä jälkimmäisen ryhmän nimet ovat hyvin lähellä määrittelemättömiksi luokittelemiani nimiä, ja kyse onkin näiden nimien suhteen erittäin tulkinnallisesta ja tutkijan henkilökohtaisiin valintoihin perustuvista ratkaisuista.

Mukakielisten yritysnimien pohjana on usein tekosana, jonka sisältämä yritystä koskeva informaatio, kuten omistajan nimi, yrityksen toimiala tai sijainti, on pakatussa merkityssuhteessa. Tekosanan sisältämien elementtien tunnistaminen on pitkälti sidoksissa nimen tulkitsijan kielitaitoon, paikallistuntemukseen ja tietämykseen yrityksestä. Toisaalta useat tekosanat sisältävät myös kansainvälisesti suhteellisen muuttumattoman merkityksen sisältäviä ”yritysnimijohtimia”, kuten *co(n)* merkityksissä ’yritys’ tai ’yhdessä’, *fin* suomalaisuuteen, *net* tietotekniikkaan, *tek* tai *tec* tekniseen alaan, *rak* rakennusalaan ja *matic* automatiikkaan viittaavana. (Sjöblom 2006a: 221.)

Näitä yrityksen toimialaan tulkintaa ohjaavia aineksia esiintyy aineistoni toimialaan viittavista mukakielisistä nimistä muun muassa seuraavissa: *Afcon Oy*, *Devitec Oy*, *Jyväspak Oy*, *Kotitek Oy*, *Lekamet Oy*, *Muurak Oy*, *Piicon Oy*, *Sammet Dampers Oy*, *Soontek* ja *Vis-Rak Oy*. Hieman eri tavalla viittauksen toimialaan sisältävät nimet *Kiinvest Oy* (kiinteistö ja engl. *invest*), *Kisuko* (toimialana kiinteistöjen suunnittelu ja konsultointi) ja *Ventura Oy* (engl. *venture* ’uskaltaa; seikkailu’), jonka toimialaksi on merkitty muun muassa vedenalainen etsintä elektronisilla laitteilla. Lisäksi rakenteeltaan mielenkiintoinen on nimi *Pedaiku Oy*, jota kantava yritys tarjoaa koulutus-, konsultointi- ja työnohjauspalveluja. Olen tulkinnut nimen rakentuvan sanoista *pedagogia* ’kasvatus- ja opetustaito’ ja *aikuis(koulutus)*. Hyvin samankaltaisen nimenmuodostustavan on havainnut myös Kaimio (1999: 95) nimessä *Amiedu*, joka koostuu sanoista *ammatti-instituutti* ja *education* ’koulutus’.

Omistajan henkilönnimeen viittaavat ainakin seuraavat aineistoni mukakieliset nimet: *JaKaPi Oy* (Jarmo Kalervo Pihlainen), *Sanoodi* (etunimi Sanna), *T:mi Pyly* (sukunimi Pylvänäinen), *Tmi Saju* (Juha Saarikko) ja *Urpofi* (etunimi Urpo). Sekä omistajaan ja toimialaan vaikuttavat liittyvän esimerkiksi kosmeettisia aineita ja tarvikkeita myyvä *Ecosmet Oy* (sukunimi Erho, engl. *cosmetic*), rakennusalan yritys *Haparak Oy* (Harri-Matti Pitkänen), muun muassa omaisuudenhoidtoa harjoittava *Jarvest Oy* (etunimi Jarkko, engl. *invest*), logopediaa<sup>2</sup> tarjoava *Logonis* (sukunimi Nissinen), ajoneuvoja ja varaosia maahantuova *TEMEC* (etunimi Teemu, engl. *mechanics*) ja lääkäri- ja terveydenhuollon palveluja tarjoava *TiKu-MED Oy* (Timo Kuusisto, engl. *medical*).

Muutoin mukakielisiksi olen luokitellut nimet (suluissa toimiala) *Avellon Oy* (sijoitus-, kehitys- ja rahoitusyhtiö), *Staminum Oy* (ohjelmistotuotanto ja konsultointi) ja *Vivaldo Oy* (sisustus- ja rakennustarvikkeiden vähittäis- ja tukkukauppa). Ensimmäinen

---

<sup>2</sup> Logopedia on puhehäiriöiden hoitoon erikoistunut lääketieteen haara.

nimi on kirjoitusasultaan yhteneväinen nimen *Avalon* kanssa, joka on kelttiläiseen mytologiaan kuuluva paratiisisaari Britteinsaarten lähistöllä (MOT Collins English Dictionary); ehkä yrityksen toiminnasta pyritään herättämään positiivisia assosiaatioita onnistuneiden sijoitusten ja rahoituksen luomasta paratiisista. *Staminum Oy* taasen vaikuttaa sisältävän englanninkielisen sanan *stamina* 'kestävyys, sisukkuus', johon on liitetty latinalta kuulostava johdin *-um*. Nimistä viimeinen, *Vivaldo Oy*, tuo mieleen tunnetun italialaisen barokkiaajan säveltäjän Antonio Vivaldin, jolloin assosiaatiot hänen sävellyksensä kaltaisesta loistokkuudesta lienevät olleet tavoitteena yrityksen nimenantoprosessissa.

#### 4.4 Kansainväliset nimet

Aineistossani esiintyy viisi kansainväliseksi tulkitsemaani yritysnimeä. Nämä nimet ovat *Muurame Golf Oy*, *Pro City Golf Oy*, *Studio EOL*, *Tmi Datalund* ja *Tmi: Sen Kebab Pizza-9*. Sjöblomin (2006a: 132) tavoin pääperiaatteeni näiden nimen luokittelussa on nimien muodostuminen monissa eri kielissä samassa muodossa ja merkityksessä esiintyvistä sanoista. Tällaisia internationalismeja ovat edellä mainituissa nimissä muun muassa *golf*, *studio*, *data*, *kebab* ja *pizza*. Lisäksi kansainvälisiä elementtejä ovat numerot ja kirjainlyhenteet, jos ne eivät tarkoituksellisesti muodosta sanaa, joka on tunnistettavissa osaksi jotain kieltä (ks. myös luku 3.3.1). Esimerkiksi nimessä *Studio EOL* kirjainlyhenne lienee peräisin omistajan nimestä *Erkki Olavi Lamberg*.

Kansainväliseksi on tulkittavissa myös yritysnimen osana oleva henkilönnimi, jos se viittaa yrityksen omistajaan tai perustajaan tai muutoin kuuluu useiden kielten nimistöön (*Maria*). Aineistoni nimissä omistajaan viittaavat *Studio EOL*:n lisäksi *Tmi Datalund* (sukunimi *Höglund*) ja *Tmi: Sen Kebab Pizza-9* (sukunimi *Sen*). Sjöblomin (2006a: 115) mukaan yleisesti tunnetut, kansainvälisesti käytössä olevat paikannimet (*Finland*, *Oslo*) ovat kielen kannalta neutraaleja; näistä on syytä erottaa sellaiset samaan paikkaan viittaavat rinnakkaisnimet, jotka ovat selvästi kielisidonnaisia (*Suomi*).

Myöskään selkeästi tietyn kielen aineksia sisältävät läpinäkyvät paikannimet tai fonologiselta asultaan tiettyyn kieleen yhdistettävät nimet eivät ole kielen kannalta neutraaleja eivätkä täten kansainvälisiksi nimenosiksi luokiteltavia (Sjöblom 2006a: 115). Täten esimerkiksi *Korpilahti* on selvästi suomenkielinen nimi. Tämän määritelmän valossa nimen *Muurame Golf Oy* kielen määrittelemisen osoittautui mutkikkaaksi: onko kyseessä yksikielinen suomenkielinen vai kansainvälinen yritysnimi? *Muurame* kuitenkin eroaa rakenteeltaan *Korpilahdesta* ja on vähemmän läpinäkyvä, joskin kunnan nimen onkin etymologisesti todettu perustuvan (suo)muurain-marjaan, joka esiintyy kunnan vaakunassakin (Muuramen kunta 2013). Nimessä *Muurame Golf Oy* ei silti esiinny suomen genetiiviä (Muuramen Golf), jolloin nimen suomenkielisyyttä saatetaan tietoisesti häivyttää, mikä puoltaisi nimen luokittelamista kansainväliseksi. Tämän yksittäistapauksen päädyin luokittelemaan kansainväliseksi, sillä uskon yrityksen nimen merkityksen säilyvän kontekstissaan yhtä ymmärrettävänä ja muuttumattomana, tarkasteli sitä sitten suomen-, englannin- tai vaikkapa kiinankielinen henkilö.

## 4.5 Henkilönnimen sisältävät nimet

Henkilönnimen sisältävien yritysnimien luokkaan kuuluvat tutkimuksessani Sjöblomin (2006a: 139) tavoin sellaiset nimet, joiden aineksena ovat vain henkilönnimet ja yritysmuodon tunnus. Luvussa 3.1 esittämieni rajausten jälkeen tähän luokkaan kuuluvat nimet ovat kaikki yritysmuodoltaan osakeyhtiöitä, jolloin toiminimilain 7 §:n mukaisesti nimiin tulee sisällyttää aina myös yritysmuodon ilmaiseva osa. Oikeastaan tämän luokan nimitys voisi täsmällisemmin olla **henkilönnimestä koostuvat nimet**, sillä henkilönnimen sisältäviä nimiä kyllä esiintyy muissakin kielellisen alkuperän luokissa, kuten yksikielisissä (*Työmaaruokala Anita Hokkanen, Rampanen Racing Team*) ja mukakielisissä nimissä (*MINNART*, etunimi Minna).

Aineistossani henkilönnimestä koostuvia yritysnimiä on 18 kappaletta. Näistä nimistä on hahmotettavissa kolme rakennetyyppiä, joista useimmin, kymmenessä nimessä, esiintyy omistajan etu- ja sukunimen yhdistelmä (muun muassa *Alvar Andersin Oy, Jukka Rouhiainen Oy, Reijo Lahtonen Oy, Unto Heinämäki Oy*). Samaan tyyppiin kuuluu muista nimistä poikkeavasti muotoiltu *Pirjotilus Oy*, jossa omistajan etu- ja sukunimi on kirjoitettu yhteen ja näin muodostettu ikään kuin uusi sana yrityksen nimeksi.

Nimien toinen rakennetyyppi tässä luokassa on etunimen alkukirjaimen ja sukunimen yhdistelmä, joka esiintyy neljässä nimessä: *E. Kuhmonen Oy, J Kangasaho Oy, M & P Kukkonen Oy* ja *T Koivumäki Oy*. Samoin neljässä nimessä käytetään pelkkää omistajan tai omistajien sukunimeä: *Halt Oy, Harvia Oy, Koukan Oy* ja *Mäkinen & Kytölä Oy*. Näistä poikkeavin on *Koukan Oy*, jossa omistajan sukunimi (Koukka) on genetiivimuotoinen. On mielenkiintoista, joskin odotuksenmukaista, että kaikissa aineistoni henkilönnimestä koostuvissa yritysnimissä yritysmuodon tunnus on nimen lopussa. Sjöblomin (2006a: 152) mukaan osakeyhtiöiden nimissä yritysmuodon ilmaiseva yleensä aloittaa tai päättää nimen. Tulostensa perusteella hän kuitenkin esittää, että nimenloppuinen *oy* (1774 nimessä) on huomattavasti yleisempi kuin sama tunnus nimen alussa (122 nimessä).

## 4.6 Määrittelemättömät nimet

Määrittelemättömien nimien luokkaan kuuluvat tutkimuksessani sellaiset nimet, joiden kielellistä alkuperää en ole osannut yksiselitteisesti määrittää. Suurin osa näistä nimistä on osittain tai kokonaan mukakielisiä ja voisivat siltä osin kuulua mukakielisten nimien luokkaan. Erottavaksi tekijäksi näiden ja muiden mukakielisten nimien välille on kuitenkin muodostunut tulkinnan vajavaisuus: mukakielisten nimien analysoinnissa olen löytänyt ainakin yhden potentiaalisen tulkinnan nimen eri kielisille aineksille, kun taas määrittelemättömille nimille en ole voinut muodostaa yhtäkään sellaista tulkintaa, joka edes mahdollisesti selittäisi nimen kaikkien eri osien kielellisen alkuperän. Myös Sjöblom (2006a: 142) toteaa luokittelussaan määrittelemättömien nimien kielellisen alkuperän jääneen syystä tai toisesta hämäräksi.

Määrittelemättömiksi tulkitsemiani nimiä esiintyy aineistossani seitsemän kappaletta. Osa nimistä on kielelliseltä alkuperältään vähemmän hämääriä, jolloin olen saatanut arvella joidenkin nimenosien taustoja. Tällaisia nimiä ovat *AESSEAL Finland Oy*, *Othalo Oy*, *Presticant Oy* ja *Reunis Oy*. Ensimmäisessä nimessä selkeä osa on Suomeen viittaava kansainvälinen *Finland*, samoin kuin yksilöivästä osasta hahmottuva englanninkielinen *seal* 'tiiviste; tilkitä'. Tämä tulkinta vaikuttaa pätevältä, sillä yritys on ilmoittanut toimialakseen muun muassa mekaanisten tiivisteiden ja tiivistenestelaitteiden suunnittelun, asennuksen ja myynnin. Isokirjainlyhennettä *AES* en kuitenkaan ole kytkenyt määrittelemään kielellisesti, sillä ainakaan englanninkieliset tuolla tavoin lyhennetyt käsitteet (esimerkiksi *Advanced Encryption Standard*<sup>3</sup>) eivät nähdäkseni yhdisty yrityksen toimialaan millään tavalla.

*Othalo Oy* toimii kiinteistöalalla, joten nimeen saattaa sisältyä sana *talo* – kirjaimille *o* ja *h* ei kuitenkaan vaikuta löytyvän perustetta ainakaan yrityksen omistajan nimestä, vaikka omistajan nimikirjaimet usein sisältyvätkin yrityksen nimeen. *Othalo* muistuttaa myös äänteellisesti hieman *othelloa*, jonka nimeä kantavat sekä lautapeli että William Shakespearen näytelmä. Lienee kuitenkin todennäköistä, että yrityksen nimellä tuskin on muita kuin äänteellisiä yhteyksiä othelloon.

Yrityshallinnon, markkinoinnin ja tuotesuunnittelun parissa toimiva *Presticant Oy* viittaa mahdollisesti englannin kielen sanaan *prestige* 'arvovalta; luksus-'. Ehkä tällä tavoin pyritään herättämään kielenpuhujissa mielikuva yrityksen roolista lisäarvoa tuot-

---

<sup>3</sup> Tämä ATK-alan termi tarkoittaa vapaasti suomennettuna kehittyntä lohkosalausmenetelmää.



tavien palvelujen tarjoajana. Hieman samankaltainen on nimi toimisto- ja hallinnollisia palveluja tuottava *Reunis Oy*, jonka taustalla saattaa olla englanninkielinen *reunite* 'yhdistää'. Tällöin assosiatiivisesti yrityksen tarjoamat palvelut saatetaan tulkita esimerkiksi henkilöstöä yhdistävinä. Yrityksen nimeen voisi sisältyä myös sanasta *reuna* johtimella *-is* muodostettu uudissana, joskin sen merkityksen loogisuus suhteessa yrityksen toimialaan jää kovin epäselväksi.

Kaikkein vaillinaisimmaksi jää kielellisen alkuperän määrittely nimissä *Imata Oy*, *Jantom Oy* ja *Karoste Oy*. Ensimmäisen yrityksen omistajan etunimi on *Tarja*, joka voisi olla yksilöivän osan viimeisen tavun taustalla. Nimen alkuosa puolestaan saattaisi viitata englannin sanaan *image* 'kuva; mielikuva', mutta sen yhteys lääkäripalveluja tuotetaan yritykseen vaikuttaa hataralta. *Jantom Oy*:n tulkinnassa apua ei ole omistajan nimestä. Äänteellisesti nimi muistuttaa hieman englanninkielistä sanaa *phantom* 'kummitus; keinotekoinen laite', mutta se ei juuri vaikuta liittyvän rakennus- ja lukitusalan yritykseen. Todennäköisemmäksi tulkinnaksi osoittautunee nimen ensimmäisen tavun liittyminen esimerkiksi sanaan *janitor* 'talonmies; ovenvartija', mikä voisi sopia yrityksen toimialaan. Edellisen tavoin myöskään *Karoste Oy* ei vaikuta sisältävän elementtejä omistajansa nimestä. Tämän keittä- ja saniteettitilojen vähittäiskauppaa käyvän yrityksen nimi saattaa kuitenkin muodostua toimialaan läheisesti liittyvistä sanoista *kaluste* ja *rosteri*.

## 5 PAIKALLISUUDEN ILMENEMINEN MUURAMEN YRITYSNIMISTÖSSÄ

### 5.1 Eksplisiittinen paikallisuus

Aineistoni 309 nimestä 40:ssä esiintyy eksplisiittistä paikallisuutta. Laajin tarkastelemani paikallisuuden taso, keski-suomalaisuus, näkyy selvimmin 12 nimessä: näissä paikallisuutta ilmentää nimi *Keski-Suomi: Keski-Suomen*. Se esiintyy pääosin yritysnimen yksilöivänä nimenosana (*Keski-Suomen Kuljetus Oy*), mutta sijoittuminen selventävään täydennysosaan on myös mahdollista (*Avara Keski-Suomi Oy*). Nimestä Keski-Suomi käytetään toisinaan lyhennettä *K-S*, mutta sitä ei yhdessäkään aineistoni nimessä esiinny.

Maakuntaa hieman pienempään alueeseen viittaa nimi *Jyvässeudun Pulverimaa-laamo Oy*. Jykes Oy:n mukaan Jyväskylän seutu muodostuu seitsemästä kunnasta, jotka ovat Jyväskylän kaupunki, Laukaa, Muurame, Petäjävesi, Hankasalmi ja Uurainen (Jykes Oy 2013). Neljässä aineistoni nimessä esiintyy nimi *Jyväskylä : Jyväskylän*, jolla saatetaan viitata joko Jyväskylän kaupunkiin tai Jyvässeutuun yleensä (*Jyväskylän Peltityö Tmi Jari Sarja*). Samankaltaisesti toimii etuliite *Jyvä-*, joka esiintyy nimissä *Jyvässiivous Vilander* ja *Jyvästasoite Oy*. Nimenkäyttäjän näkökulmasta merkityksellisemmäksi muodostuneen nimen paikallisuus kuin nimen täsmällinen tarkoite, Jyväskylä tai Jyvässeutu. Aineistoni perusteella nämä paikallisuutta ilmentävät nimet sijoittuvat yritysnimessä *Keski-Suomen* tavoin joko yksilöivään nimenosaan (*Jyväskylän Rakennuslevy Jylhä Ky*) tai selventävään täydennysosaan (*Coronaria Optical Jyväskylä Oy / Specsavers*).

Loput 21 nimeä ilmentävät paikallisuutta kuntatasolla viittaamalla Muurameen. Nimi *Muurame* : *Muuramen* sisältyy 19 aineistoni nimeen, esimerkkeinä *Muurame Golf Oy* ja *Tmi Muuramen Pizza Puoti Mustonen*. Näistä nimistä kahdessa paikallisuus on eksplisiittisen ohella myös implisiittistä muun alueellisen nimistön kautta (*Muuramen Riihivuori Oy / Hiihtokeskus Riihivuori + Aplodi Teatteri; Tmi Minna Elina Lehtonen / Muuramen Saunakylä*). Kuten luvussa 3.3.2 määrittelen, kuuluvat tutkimuksessani tämän tyyppiset nimet implisiittisestä paikallisuudesta huolimatta eksplisiittisesti paikallisiin nimiin, sillä implisiittisesti paikalliseksi luokittelen vain ne nimet, joista eksplisiittistä paikallisuutta ei voi havaita.

Muurameen viittaavista yritysnimistä kahdessa hyödynnetään *Jyvä*s-etuliitteen tavoin toimivaa etuliitettä *Muurat-* (*Muuratkunto Oy*; *Muuratpuu Pohjonen Oy*). Se vaikuttaa sijoittuvan vain yksilöivään nimenosaan samoin kuin valtaosa muistakin aineistoni Muurameen viittaavista yritysnimistä. Kuitenkin tässäkin ryhmässä sijoittuminen selventävään täydennysosaan on mahdollista, kuten nimessä *Oy SKF Ab / Muurame / Voitelujärjestelmät*.

## 5.2 Implisiittinen paikallisuus

### 5.2.1 Paikallisesti merkittävän henkilön nimi

Paikallisesti merkittävän henkilön nimen sisältäviä yritysnimiä on aineistossani 7 kappaletta. Paikallisen merkittävyyden määrittelemisen ei ole aivan yksiselitteistä, mutta apuna luokittelussani olen käyttänyt Muuramea ja Keski-Suomea sivuavia paikallishistoriikkeja, kuten teoksia *Muuramen kirja* (Ruuskanen toim. 1989), *Muurame* (Noronen ym. 1997) ja *Jyväskylän kirja. Katsauksia kaupunkielämän vaiheisiin 1940-luvulta 1990-luvulle* (Nummela toim. 1997). Toisaalta paikallinen merkittävyys ei aina päädy kirjoihin ja paikallisesti merkittäviä henkilöitä ovat omalla nimellään toimivat yrittäjätkin. Luokitteluni painopiste on kuitenkin ns. suurmiehissä ja -naisissa, jotka ovat erityisesti Jyväskylän ja Keski-Suomen alueella vaikuttaneet.

Toisin kuin Jyväskylän yritysnimistössä, ei Muuramen yritysnimistössä esiinny kovinkaan montaa Alvar Aallon kaltaista kansainvälisestäikin tunnettua maakunnan suurmiestä tai -naista. Pienemmän kunnan nimistöä tarkasteltaessa onkin syytä pohtia, voisiko tässä kokoluokassa myös paikallisen yrittäjän nimen sisältävät nimet sisällyttää tähän luokkaan. Rajahonka (2012: 77) arvelee tutkimuksessaan, että historiallisesti merkittävien henkilöiden lisäksi myös nykyisten paikkakuntalaisten nimiin perustuvia yritysnimiä voidaan pitää paikallisuutta luovina, varsinkin jos nämä henkilöt ovat toimineet paikkakunnalla pitkään ja tulleet yrityksensä kautta tunnetuiksi. Myös Paikkala (2001: 183) toteaa paikallisten asukkaiden mukaan annettuihin nimiin liittyvän usein mikrohistoriaa, joka on keskeisessä roolissa yhteisön muovautumisessa ja omaleimaisuuden synnyssä. Joka tapauksessa tämän nimiryhmän muodostamisessa tutkijan tulkinnoilla ja valinnoilla on erityisen suuri merkitys, ja ennemmin kuin tyhjentävänä luo-

kitteluna kannattaa tähän lukuun suhtautua erilaisia epäsuoran paikallisuuden ilmenemisen tapoja esittelevänä katsauksena.

Useimmin esiintyvä paikallisesti merkittävä henkilönnimi on *Kytölä*, joka on osana seuraavia nimiä: *Autovuokraamo Kytölä Ay*, *Instrumenttitehdas Kytölä Oy* ja *Kytölän Leipomo Tmi*. Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) mukaan Instrumenttitehdas Kytölä Oy toimii tällä hetkellä kansainvälisemmällä nimellä *Kytola Instruments Oy* (PRH 2013). Tämän nimen taustalla on yrityksen vuonna 1945 perustanut Olli Kytölä (Kytola Instruments Oy 2013). Hänen mukaansa on myös nimetty *Olli Kytölän tie*, jonka varrella itse yritysikin sijaitsee (Noronen toim. 1997: 25). Sen sijaan nimi Autovuokraamo Kytölä Ay pohjautuu yrityksen yhteyshenkilön Harri Kytölän nimeen. 1950-luvulta saakka toimineen Kytölän Leipomo Tmi:n nimeämisperusteiden taustalla on myös yrityksen omistajan sukunimi. Tämä leipomo on lisäksi päässyt osaksi Muuramesta kertovaa teosta (Noronen toim. 1997: 26), minkä perusteella luokittelen sen kuuluvan tähän nimiryhmään.

Kansainvälisesti tunnetuimpiin muuramelaisiin kuuluneeseen Risto Harvia ja muut kiukaita, saunoja ja muita saunomiseen liittyviä tuotteita valmistavan *Harvia Oy*:n perheyhtiön johtoryhmän jäsenet. Varsinaisesti yrityksen nimi pohjautuu sen perustajan Tapani Harvian nimeen. Harvia perusti yrityksensä ensin Jyväskylään, mutta vuonna 1972 toiminta siirtyi Muurameen, sillä kaupunki ei luovuttanut yritykselle lisää tonttimaata kasvavan tuotannon tarpeisiin. (Kempainen – Ruuskanen 1989: 248; Kokko 2011: 301.) Muuramen kunnalle Harvia Oy:n yritystoiminnasta koituvaa merkitystä ei pidä vähätellä: esimerkiksi vuoden 2011 verotietojen mukaan neljä Harviaa sijoittui 16 Keski-Suomen suurituloisimman joukkoon (Ksml: Verotiedot 2011).

Sekä *Nokka Oy* että *Nokka-Yhtiöt Oy* ovat Nokkalan perheen omistuksessa: Nokka-Yhtiöt Oy on konsernin emoyhtiö, jonka tytäryhtiöihin Nokka Oy kuuluu (Nokka-Yhtiöt Oy 2013). Vuonna 1970 yhtiön tuotannon ja muun liiketoiminnan keskuspaikaksi vakiintui Muuramen teollisuuskylä (Kempainen – Ruuskanen 1989: 248). Sekä Harvia Oy että Nokka-Yhtiöt Oy ovat osaltaan olleet muodostamassa muuramelaisten yrittäjien keskuuteen muotoutunutta Muurame-henkeä, jonka innoittamana uusia yrittäjiä siirtyi kuntaan Jyväskylän lisäksi myös muista ympäröivistä kunnista (Kokko 2011: 302).

Edellä esitetyistä, pääosin teollisuuden yrityksistä eroaa *Turkkilan Tila*, jonka yhteyshenkilöksi on kaupparekisteriin merkitty Ilpo Turkkila. Turkkilan tilalla tilalliseen on lukuisia kytköksiä sekä koko Muuramen kunnan että Rannankylän historiaan.

Itse tilan historia ulottuu aina 1700-luvulle saakka (Turkkilan Tila 2013), ja myöhemmin muun muassa 1900-luvun alussa tilan silloinen isäntä Jahvet Turkkila oli mukana edistämässä kunnan koulu- ja sivistystyötä (Talvisto 1989: 430).

### 5.2.2 Lyhennesana

Paikallisuus ilmenee lyhennesanan muodossa kolmessa aineistoni nimessä, jotka ovat *Jykes Kiinteistöt Oy*, *Muurak Oy* ja *Säymet Oy*. Olen käyttänyt näiden nimien tarkastelussa apunani Ison suomen kieliopin (§ 170) määritelmää, jonka mukaan lyhennesanoja ovat lekseemit, joista puuttuu osa tai osia lähtösanasta tai -sanoista. Lyhennesanojen eri tyypeistä aineistoni nimissä edustavat **koostesanat**. Ne rakentuvat sanayhtymän osista, joita voivat olla sanan alkukirjaimen lisäksi esimerkiksi kokonaiset tavut. Koostesanoja muodostettaessa on tavoitteena fonotaktisesti suomen kielen mukainen sanahahmo, joka on vaikeuksitta äännettävissä ja taivutettavissa.

Lyhennesanan välityksellä paikallisista nimistä kaikki kolme edustavat pääosin samaa rakennetyyppiä. Nimen yksilöivän osan ensimmäinen tavu on lähtöisin tutkimusalueen tai sen lähialueen nimistöstä (*Jyväskylän seutu*, *Muurame* ja *Säynätsalo*). Jälkimmäinen tavu puolestaan on lyhenne näin nimetyn yrityksen lyhentämättömästä nimestä (Jykes = *Jyväskylän seudun Kehittämissyhtiö*) tai yrityksen toimialasta: Muurak Oy tarjoaa rakennusalan palveluita ja Säymet Oy harjoittaa muun muassa metallialan alihankintaa. Lisäksi nimessä Jykes Kiinteistöt Oy on mukana liikeideaa ilmaiseva osa *kiinteistöt*, joka neutraaliin sävyyn kertoo yrityksen toimialan.

Paikallisuus saattaa ilmentyä myös toisen lyhennesanan tyyppin, **kirjainsanan** muodossa. Kirjainsanat ovat kirjainjonoja, jotka on muodostettu sanayhtymän – yhdyssanan tai useampisanaisen kokonaisuuden – alkukirjaimista. Toisin kuin sanamaiset ja helpommin taivutettavissa olevat koostesanat, äännetään kirjainsanat kirjaintensa vaikiintuneen lukuasun mukaisesti. (VISK: § 169.) Tämän tutkimuksen aineistossa kirjainsanan välityksellä paikallisia yritysnimiä ei esiinny, mutta kandidaatintutkielmassani tätä tyyppiä edustavat esimerkiksi nimet *KKY-Palvelu Oy* (*Keski-Suomen Kiinteistöyhdistys*) ja *L-S Hitsaus* (*Laukaan seudun*).

On lisäksi aiheellista todeta, että lyhennesanojen kautta implisiittisesti paikallisia yritysnimiä on todennäköisesti enemmänkin, mutta olen aineistoni luokittelussa ottanut huomioon vain ne nimet, joiden paikallisuuteen viittaavuus on perustellusti osoitettavissa.

sa, esimerkiksi yrityksen lyhentämättömän nimen tai yrityksen verkkosivuilta muuten löytyvän tiedon mukaan. Esimerkiksi nimeä *JS-Kattotyö Oy* en ole voinut luokitella paikallisuutta ilmentäväksi, sillä vaikka kirjainsanaa *JS* voidaan käyttää Jyvässeutuun viittaavana, voi nimenantoperusteena olla myös omistajan nimikirjainten käyttö tai jokin muu sanakokonaisuus. Tämän nimen kirjainlyhenteen nimeämisperusteena lienevätkin todennäköisesti yrityksen yhteyshenkilön nimikirjaimet (Perttu Jalmari Sääskilahti). Lopuksi on syytä muistaa, että moni nimissä esiintyvistä kirjainlyhenteistä jää yrityksen nimeämisperusteita tuntemattomalle kaikesta huolimatta vaille selitystä (Sjöblom 2006: 183–184).

### 5.2.3 Rakennuksen nimi

Rakennuksen nimen sisältäviä yritysnimiä aineistossani on kolme: *H&H Ravintolapalvelut Oy* / *Kulttuurikeskuksen Kahvio*, *Riitta Suonpää Ky* / *Valkoinen talo* / *Vitapolis* ja *Tilitoimisto Seija Kivelä* / *Vanha Koulu*. Luokitelllessani näitä nimiä olen määritellyt rakennusten nimiksi sekä viralliset nimet, kuten Kulttuurikeskus, että niihin selvästi viittaavat epäviralliset nimet (Valkoinen talo, Vanha Koulu). Tähän nimiryhmään kuuluvat myös sellaiset rakennuksiin viittaavat nimet, jotka ovat lähtöisin rakennuksessa toimivasta tai joskus toimineesta yrityksestä. Sjöblomin (2006a: 42) mukaan onkin luonnollista, että kaupunkiympäristössä taloja nimitään niitä omistavien tai näkyvästi hallitsevien yritysten mukaan, jolloin yrityksen nimi siirtyy tarkoittamaan myös paikkaa.

Tätä ilmiötä ei tutkimukseni aineistossa näy, mutta esimerkiksi sopii kandidaattitutkielmani tarkastelemani nimi *Centrum Kirpputori*, jota yhtäältä keskustaa yleisesti merkitsevän *centrum*-sanana vuoksi voitaisiin pitää kantakaupunkiin viittaavana yritysnimenä. Toisaalta tämä kirpputori sijaitsee hyvin lähellä nykyistä Kauppakulman kauppakeskusta, jossa 1970-luvulla toimi kauppaliike nimeltä *Centrum* (Pitkänen 1997: 141). Tällöin *Centrum Kirpputorin* nimi voitaisiinkin yhdistää vanhaan kaupunkinimistöön ja luultavasti myös rakennukseen viittaavaan nimistöön, jos kauppaliikkeen nimi on käytössä siirtynyt tarkoittamaan koko rakennusta.

Muuramen kulttuurikeskus on arkkitehti Reijo Perkon vuonna 1990 suunnittelema kunnan keskeinen kulttuuri-, liikunta- ja koulupalvelujen tarjoaja. Rakennusta on laajennettu vuosina 1996 ja 2004, ensin lukion ja myöhemmin yläkoulun kasvavan oppilasmäärän tarpeisiin. (Muuramen kunta 2013.) Jo näiden ansioiden perusteella se ansaitsee paikkansa osana tämän päivän muuramelaisuutta. Lisäksi kulttuurikeskus sijait-

see näyttävästi valaistuna 9-tien varrella, joten rakennus jäänee myös muiden kuin muuramelaisten ohikulkijoiden mieleen.

Nimen Riitta Suonpää Ky / Valkoinen talo / Vitapolis selventävä täydennysosa Valkoinen talo viitaa Kinkomaan sairaalan viereiseen valkoiseksi rapattuun entiseen lastenparantolan kiinteistöön (Vitapolis 2013). Nykyisin samassa rakennuksessa toimivat muun muassa Jyväskylän Yksityissairaala Oy:n alaiset Sairaala Kanerva ja Hoitokoti Vanamo (JYS 2013). Kinkomaan sairaalaan merkitys Muuramen kunnalle ja oikeastaan koko Keski-Suomen maakunnalle on huomattava: tämä vuonna 1930 toimintansa keuhkotautiparantolana aloittanut sairaala on lisäksi toiminut sotasairaalaana, ollut yksi Muuramen suurimmista työnantajista ja vaikuttanut olennaisesti Kinkomaan taajama-alueen kehittämiseen (Stolt 1989: 383, 396; Noronen 1997: 69). Sairaalan ja sen lähi-alueiden kehittäminen jatkuu edelleen Vitapolis-palvelu- ja asuinympäristönä, jonka tavoitteena on tarjota liiketoimintamahdollisuuksia, monipuolisia palveluja ja asumisen erilaisia ratkaisuja luonnon äärellä (Vitapolis 2013).

Tiltoimisto Seija Kivelä / Vanha Koulu sisältää selventävän täydennysosan, jolla viitataan Muuramentien varrella sijaitsevaan entiseen koulurakennukseen. Vuonna 1932 rakennettu Muuramen kirkonkylän koulu oli aikanaan yksi Keski-Suomen näyttävimmistä maalaiskansakouluista. Sota-aikana rakennus toimi myös sotasairaalaana. (Talvisto 1989: 445.) Sisäilmaongelmien vuoksi rakennus poistettiin 2000-luvulla koulukäytöstä, mutta tyhjiilleen sitä ei jätetty, sillä 12.6.2007 se vihittiin Y4-yrittäjäyrystalon uuteen käyttöön. Y4:n taustalla on neljä y:tä: yrittäjäyry ylös yhteiskunnassa yhteistyöllä. (Muuramen yrittäjät 2013.) Nimitys Vanha koulu voidaan ymmärtää kahdella tavalla: Ensimmäkin sitä käytettiin lapsuudessani vuosituhanen taitteessa uudemmassa, vuonna 1976 valmistuneesta Mäkelänmäen koulusta erottautumiseen. Toisaalta koulutoiminnan loppumisen seurauksena rakennukseen viitataan sen entisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Vanha koulu on Muuramelle merkityksellinen myös kulttuurihistoriallisista syistä. Koulurakennus, Mesipellon asuinrakennus ja Sillankorvan asuin- ja liikerakennus Muuramenjoen ja Muuramentien kulmassa muodostavat maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön, joka kertoo kirkonkylän vanhan raitin historiasta (Valtion ympäristöhallinnon verkkopalvelu 2013). Näitä arvoja kunnioitetaan myös Vanhan koulun asemakaavamuutoksessa, jonka Muuramen kunnanvaltuusto hyväksyi 15.11.2010. Muutosten myötä alueelle voidaan rakentaa asuin-, liike- ja toimistorakennuksia, mutta Vanhan koulun ja Sillankorvan kiinteistöt suojellaan eikä niiden eteen sijoiteta rakennuksia. (Muuramen kunta 2013.)

#### 5.2.4 Muu alueellinen nimistö

Muuta alueellista nimistöä sisältäviksi yritysnimiksi olen luokitellut nimet, joissa paikallisuuden perustana on Muuramen tai Keski-Suomen alueella esiintyvä paikan- tai luonnonnimistö, joka ei kuulu aiemmin luokittelemiini nimiryhmiin. Toisin sanoen näissä nimissä paikallisuutta ilmentävä osa ei ole lyhennesana eikä viittaa paikallisesti merkittävään henkilöön tai rakennukseen, kuten edeltävissä luvuissa. Aineistossani muuta alueellista nimistöä sisältäviä yritysnimiä esiintyy kymmenen kappaletta.

Kahdessa aineistoni nimessä viitataan Keski-Suomen eteläpuolta halkovaan vesistöön *Päijänteeseen*. Nämä nimet ovat *Päijät-Asennus* ja *Päijät-Metalli Ky / Liftro*. Maantieteellisesti muodoltaan pitkänomainen Päijänne jakautuu Keski-Suomen ja Päijät-Hämeen maakuntien kesken ja sen voidaan todeta olevan merkittävä osa kummankin alueen luonnonympäristöä, kulkuväyliä ja nimistöä. Syksyllä 2011 järjestetyssä kansalaisäänestyksessä Keski-Suomen maakuntajärveksi äänestettiin kuitenkin Keitele, kun taas Päijänne valittiin Päijät-Hämeen maakuntajärveksi. Toisaalta sanomalehti Keski-suomalaisen järjestämän varjoäänestyksen perusteella lehden lukijakunta pitää Päijännettä ylivoimaisesti parhaana ehdokkaana maakuntajärveksi. (Ksml 12.10.2011.) Sekä Keitele että Päijänne saavat kuitenkin maininnan Martti Korpilahden sanoittamassa Keski-Suomen kotiseutulaulussa: ”Keitele vehmas ja Päijänne jylhä / kirkkaus Keuruun ja Kuuhankeveen”.

Päijänteen lisäksi muuramelaisittain näkyvä luonnonpaikka on *Riihivuori*, johon viittaa nimi *Riihivuoren Lomakylä Ay*. Kunnan runsaasta *riihi*-nimistöstä Riihivuori on vain yksi (Suihkonen 1989: 585), mutta vuoren nimeä kantavan laskettelukeskuksen ja muiden oheispalvelujen arvo on Muuramen matkailuelinkeinon kannalta merkittävä. Vuonna 1981 toimintansa aloittanut lomakeskus vetää edelleen puoleensa kävijöitä niin läheltä kuin kauempaakin: laskettelun osalta keskuksen valteiksi esitellään muun muassa monipuoliset rinteet, upeat näkymät ja keskeinen sijainti (Haasio 1989: 212; Riihivuori Oy 2013).

Aineistoni nimi *Kukkonen & Hiltunen / K-market Herkkuvuori* saattaa niin ikään viitata Riihivuoreen, mutta Muuramessa on nimetty useita muitakin vuoria, kuten *Seunavuori*, *Paavalinvuori*, *Härkövuori* ja *Hirvivuori*. Lieneekin todennäköisempää, että yritysnimeen sisältyvä paikalliseksi tulkitsemani osa viittaa kaiken kaikkiaan Muuramen ja muutoinkin Keski-Suomen alueen maaston korkeuseroihin. Toki on yhtä lailla



mahdollista, ettei K-marketin nimeämisessä ole pohdittu paikallisuutta lainkaan, vaan yksilöivällä nimenosalla on pyritty herättämään positiivisia mielleyhtymiä ruokavali-koiman runsaudesta, suoranaisesta *herkkuvuoresta*.

Muuramen muuhun nimistöön viittaaviksi olen tulkinnut myös nimet *Käsityöpa- ja Kivitasku Merja Nousiainen*, *Pukkiniityn Konepaja Ky*, *Toimintakeskus Kyläntupa Oy* ja *Tikkanostot Oy*. Nimistä ensimmäinen viittaa kadunnimeen, *Kivitaskuntiehen*, jonka varrella itse yritysikin sijaitsee (Käsityöpaja Kivitasku 2013). Pukkiniityn Konepaja puolestaan sijaitsee *Pukkiniitun* alueen läheisyydessä, mihin yrityksen nimi oletettavasti viittaakin. Pukkiniity kuuluu osaksi kunnan muuta *pukki*-nimistöä, jonka arvellaan ker- tovan laajalti pidetyistä vuohista ja niiden laiduntamisesta (Suihkonen 1989: 585). Toi- mintakeskus Kyläntuvan nimen taustalla saattaa olla lähellä kunnan keskustaa sijaitseva *Kylänlahti* ja Tikkanostot Oy:n perustana *Tikkamäki*, joka on ollut yksi Muuramen var- haisista torpista 1700-luvulta lähtien (Vähäkangas 1989: 701).

Tämän luvun viimeisen nimiparin muodostavat *Kortepohjan Kampaamo Ky / Kathy & John* ja *Tourulan Metalli Oy*. Kumpikin nimistä viittaa Muuramen ulkopuoli- seen nimistöön, tarkemmin määriteltynä yhteen Jyväskylän suuralueeseen (Kypärämäki- Kortepohja) ja pienalueeseen (Tourula) (Jyväskylän karttapalvelu 2013). Kortepohjan Kampaamo Ky / Kathy & John sijaitsee kahdessa toimipisteessä, Kortepohjassa ja Muu- ramessa. Muuramen parturi-kampaamon toimipisteen entinen nimi oli *Muuramen Ykkö- set*. (Kortepohjan Kampaamo Ky 2013.) Tourulan Metalli Oy sen sijaan toimi kolme ensimmäistä vuottaan Kivääritehtaan tiloissa Tourulassa, mistä nykyinen nimikin on peräisin (Tourulan Metalli Oy 2013).

Rajahonka havaitsi tutkimuksessaan (2012: 58), että Joutsassa esimerkiksi asuinalueiden nimet eivät esiinny lainkaan yritysnimien yksilöivinä osina. Hän arvelee yhdeksi syyksi sen, että useat yksilöivässä nimenosassa paikannimen sisältävistä yrityk- sistä, kuten *Joutsan apteekki*, ovat toimialansa ainoita toimijoita Joutsassa. Tämän vuoksi ne eivät tarvitse lisäkeinoja erottuakseen muista paikkakunnan sisäisistä toimi- joista. Näin vaikuttaisi olevan tilanne myös Muuramen yritysnimistössä, sillä implisiitti- sen paikallisuuden osalta ei aineistoni nimistä ollut muodostettavissa kaupunginosan tai asuinalueen nimen sisältävien yritysnimien luokkaa, toisin kuin Jyväskylän yritysnimis- tössä, jossa tähän luokkaan kuului 111 nimeä (Torro 2012: 15). Ainoat tutkimukseni tämänkaltaiset nimet ovat edellä esiteltyt *Kortepohjan Kampaamo Ky / Kathy & John* ja *Tourulan Metalli Oy* sekä *Riihivuoren Lomakylä Ay*, joka näistä ainoana viittaa Muura- men sisäiseen nimistöön ja on tulkittavissa myös asuinalueen nimeksi.

### 5.2.5 Muu Muurameen tai Keski-Suomeen liittyvä nimi

Viimeisen luokittelmani ryhmän paikallisuus muodostuu keskenään melko erilaisista, muista kuin aiemmin esitellyistä Muurameen tai Keski-Suomeen viittaavista nimistä. Tämä ryhmä poikkeaa edellisestä muuta alueellista nimistöä sisältävästä ryhmästä siten, että paikallisuutta ilmentävä nimenosa on usein appellatiivi eikä se sellaisenaan varsinaisesti kuulu alueen paikan- tai luonnonnimistöön vaan pikemminkin kuvaa paikallisuutta, Muuramea tai Keski-Suomea, assosiativisen, epäsuoran merkityssuhteen kautta (Ainiala ym. 2008: 313). Tällaisia yritysnimiä on aineistossani kuusi kappaletta.

Keski-Suomeen kokonaisuudessaan implisiittisesti viittaavia nimiä ovat aineistossani *Keskimaa Osk* ja *Viestintätoimisto Keskipiste Oy*. Nimistä ensimmäisen voi käsitellä ikään kuin synonyymiksi Keski-Suomelle: alueosuuskauppana Keskimaa Osk onkin määritelty Keski-Suomen maakunnan rajojen mukaisesti (Keskimaa Osk 2013). Myös toisen nimen yksilöivä osa *Keskipiste* voidaan tulkita maakuntaan ja Muurameen itseensäkin viittaavana, joskin Muurame sijaitsee maakunnan eteläpuolella keskipisteen sijaan.

Luvun jälkimmäinen nimiryhmä koostuu neljästä nimestä, joita yhdistää joko itsenäisenä elementtinä esiintyvä tai sananloppuinen  $-x$ , joka Ljokkoin (2002: 16) paikallisia ilmiöitä esittelevän runon mukaisesti saattaa aineistoni nimissä olla paikallinen piirre. Nämä nimet ovat *Autokoulu X Oy*, *Kunnox Oy*, *Rentix Oy* ja *T:mi Sanatex*. Kaimio (1999: 92) toteaa useimpien tällä tavoin muodostettujen yritysnimien perustuvan latinaan, vaikka lopputulokseksi saadaankin jonkinlaista tekokieltä. Toiseksi tällaisten nimien tavoitteeksi hän esittää *ks*-kirjainyhdistelmän korvaamisen  $x$ :llä nokkelamman vaikutelman saavuttamiseksi. Jälkimmäistä muodostustapaa vaikuttavat noudattavan ainakin nimet *Kunnox Oy* ('kunnoksi') ja *T:mi Sanatex* ('teksti').

Etenkin vuosituhanen vaihteessa  $x$ -loppuiset yritysnimet ovat olleet suosittuja (Kaimio 1999: 92). Myös Sjöblom (2006a: 106) toteaa  $x$ :n sopivan hyvin yritysnimiin ja herättävän tehokkaasti huomiota, sillä suomen kielessä muissa yhteyksissä harvoin käytettynä se on visuaalisesti erottuva. Yritysnimien sananloppuinen  $x$  ei siis liene muuramelaista alkuperää vaan pikemminkin melko produktiivinen suomalaisen yritysnimistön nimenmuodostusmalli. Juuri muuramelaissa yritysnimissä esiintyvä  $x$  on kuitenkin mahdollista tulkita paikallisuuteen viittaavaksi elementiksi, sillä Muuramesta ja muuramelaisuudesta runoillut Lundell, o.s. Ljokkoi (2002: 16) on myös pannut tämän piir-

teen merkille. Runossaan *Yhteiset kokemukset* hän havainnoi: ”Menox tai Monex, tärkein on tuo x.” Kyse on siis hyvin subjektiivisesta tulkinnasta, mutta monien muurameilaisten voisi Ljokkoin tavoin olettaa pitävän tätä rakennepiirrettä jollakin tapaa paikallisenä.

### 5.3 Täydentäviä havaintoja paikallisuuden ilmenemisestä kielellisen alkuperän aineistossa

Koska varsinainen paikallisuuden ilmenemisen tutkimuskysymystä varten kerätty aineistoni sisältää melko niukasti paikallisuutta ilmentäviä yritysnimiä, päätin omana lunkunaan esitellä muutamia kielellisen alkuperän aineiston nimiä, joissa tulkitsen esiintyvän paikallisuutta. Seuraavaksi esittelemäni nimet olen valikoinut siten, että niissä paikallisuus ilmenee eri tavoin kuin edellä esittämässäni analyysissa. Ennen kaikkea näiden havaintojen tarkoitus on täydentää paikallisuuden ilmenemisen kokonaiskuvaa ja osoittaa, ettei paikallisuuden ja alueellisen identiteetin ilmentäminen tapahdu tiukan kaavan mukaan, vaan kyse on monipuolisesta ja ennen kaikkea epäsuorasti paikallisuutta ilmentävissä yritysnimissä hyvinkin luovalla tavalla esiintyvistä ilmiöistä.

Luvussa 5.2 esittelemiäni implisiittisesti paikallisia yritysnimiä selkeimmin täydentää nimi *Tmi: Sen Kebeb Pizza-9*, sillä siinä ilmenevä paikallisuus perustuu yritystä lähellä olevaan kadun- tai tiennimeen (valtatie 9, Ysitie). Varsinaisessa paikallisuuden ilmenemisen aineistossa kadun- tai tiennimeen viittaaminen näkyy vain yksittäisessä nimessä *Käsityöpaja Kivitasku Merja Nousiainen* (Kivitaskuntie). Tmi: Sen Kebab Pizza-9 sijaitsee Punasillantiellä Muuramen Autotalon kiinteistössä, käytännössä katsoen valtatie 9:n varrella. Tällaisen paikallisuuden ilmenemisen tavan havaitsin myös tutkiesani Jyväskylän yritysnimistöä: tuolloin paikallisuuteen viittaava kadunnimi tai yrityksen toimipaikan osoite sisältyi yhteensä 39 nimeen. Poikkeuksellisin tapa sisällyttää osoite yrityksen nimeen esiintyi nimessä *Pizza-Kebab 52*, joka toimii osoitteessa Vaajakoskentie 52 ja täten viittaa kadunnimen sijasta talonnumeroon. (Torro 2012: 18.) Tämän viittaustavan on havainnut myös Sjöblom (2006a: 107) muutamassa aineistonsa nimessä.

Kielellisen alkuperän aineistossa esiintyy kolme yritystä, joiden nimessä implisiittinen paikallisuus sisältyy etuliitteeseen *Muur-*: konepajayritys *Muurgun Ky*, metallituotteita valmistava ja asentava *Muurmet Oy* sekä *Muurski Oy*, jonka nimi perustuu yrityksen on aiempaan toimialaan, suksien valmistamiseen (Muurski 2013). Muuhun alu-

eelliseen nimistöön puolestaan viittaavat nimet *HILLSIDE STABLE OY*, *Kuntoriihi Oy* ja *Päijänne Agri Osuuskunta*. Ensimmäisessä nimessä viittauskohteena lienee yrityksen vieressä kohoava Riihivuori: nimensä mukaisesti tämä ratsastustalli sijaitsee Riihivuorentiellä, lähes vuorenrinteellä (*hillside* 'mäenrinne, vuorenrinne'). Kuntoriihi Oy:n paikallisuudessa vaikuttaa olevan kyse Muuramen runsaasta *riihi*-nimistöstä, joista vanhimmat saattavat olla peräisin erämiesten käyttämistä metsäsaunoista (Suihkonen 1989: 585). Nimikolmikön viimeinen, Päijänne Agri Osuuskunta, viittaa kokonaisella nimellä *Päijänteeseen*, toisin kuin luvun 5.2.4 *päijät*-nimet.

Tämän luvun viimeinen havainto ei niinkään poikkea varsinaisista implisiittisesti paikallisista yritysnimistä, vaan se pikemminkin täydentää Muuramen yritysnimistön yhtä leimallista piirrettä: molemmissa aineistoissa esiintyy kirjaimeen *x* loppuvia tai sen sisältäviä nimiä, kielellisen alkuperän aineistossa useitakin. Näitä ovat muun muassa *Autokoulu Menox Oy*, *Jumitvex hieronta- ja hoitopalvelu Pasi Kinnunen*, *Raxapa Jouni Nieminen*, *Riihivuori Lumexi Oy* sekä *VARASTOX OY*. Vaikka luvussa 5.2.5 esitetyin perustein kyse tuskin on mistään vain muuramelaisille yrityksille tyypillisestä rakennepiirteestä, voidaan verraten pienen nimikokonaisuuden useiden esiintymien ja paikallisuudesta kertovaan runoon (Ljokkoi 2002: 16) päätymisen perusteella arvella *x*:n juuri muuramelaisen yrityksen nimessä olevan mahdollisesti paikallisuutta epäsuorasti ilmentävä elementti.

## **6 TULOSTEN KOONTI JA POHDINTA**

Tässä luvussa esittelen tutkimukseni tulokset taulukoituina siten, että eri luokkiin sisältyvien yritysnimien sekä absoluuttinen että suhteellinen lukumäärä on helposti hahmotettavissa. Luvussa 6.1 vertaan kielellisen alkuperän osalta saamiani tuloksia Sjöblomin (2006a: 118, 141) esittämiin lukuihin Helsingin ja Turun yritysnimistöistä. Esitän myös varovaisia arvioita Muuramen ja Kauhavan yritysnimistöjen eroista, mutta kuten luvussa 3.1 perustelen, ei jälkimmäisten tutkimuskohteiden vertailua voi pitää kovinkaan luotettavana. Luvussa 6.2 esittelen Muuramen yritysnimistön jakautumisen paikallisuuden ilmenemisen suhteen ja vertaan saamiani tuloksia Jyväskylän yritysnimistön vastaaviin osuuksiin. Viimeisessä alaluvussa (luku 6.3) tarkastelen tutkimustani ja sen onnistumista kokonaisuutena ja pohdin jatkotutkimuksen mahdollisuuksia.

### **6.1 Kielellinen alkuperä: vertailunäkökulma**

Olen luokitellut Muuramen yritysnimet kielellisen alkuperän mukaisesti taulukkoon 3. Yksikielisten nimien luokan olen jakanut nimien kielen perusteella ryhmiin, joita ovat suomenkieliset, englanninkieliset, ruotsinkieliset, italiankieliset, latinankieliset ja saksankieliset nimet. Taulukossa näkyy näiden ryhmien suhteellinen osuus koko aineiston lisäksi osana yksikielisiä nimiä.

Taulukko 3. Muuramen yritysnimistön jakautuminen kielellisen alkuperän mukaan.

	kpl	%
Yksikieliset	302	69,1
- suomenkieliset	239	54,7 (79,1 yksikielisistä)
- englanninkieliset	57	13,0 (18,9)
- ruotsinkieliset	2	0,5 (0,7)
- italiankieliset	2	0,5 (0,7)
- latinankieliset	1	0,2 (0,3)
- saksankieliset	1	0,2 (0,3)
Rinnakkaisnimen sisältävät nimet / kaksikiel. rek.	0	0
Sekakieliset nimet	42	9,6
Mukakieliset nimet	63	14,4
Kansainväliset nimet	5	1,2
Henkilönnimen sisältävät nimet	18	4,1
Määrittelemättömät nimet	7	1,6
Yhteensä	437	100

Aineistoni 437 yritysnimestä yksikielisiä nimiä on selvästi eniten: yhteensä 302 kappaletta eli 69,1 % kaikista nimistä. Niin ikään yksikielistä suurin osa, 239 nimeä (79,1 %) on suomenkielisiä. Ero toiseksi suurimpaan ryhmään on selvä, sillä englanninkielisiä nimiä esiintyy aineistossani 57 kappaletta (18,9 % yksikielisistä), vain noin neljäsosan verran suomenkielisistä nimistä. Jäljelle jäävien yksikielisten nimien osuudet ovat lähes marginaalisia: ruotsin- ja italiankieliset kattavat kumpikin 0,7 % ja saksan- ja latinankieliset nimet molemmat 0,3 % yksikielisistä nimistä.

Kuten luvun 4 alussa totean, ei aineistossani esiinny yhtään rinnakkaisnimen sisältävää yritysnimeä. Olen kuitenkin lisännyt tämän sarakkeen tuloksia esittelevään taulukkoon selkeyden ja aiempien tutkimusten kanssa yhteneväisen esitystavan vuoksi. Sen sijaan seuraavaan luokkaan, sekakielisiin nimiin, kuuluu Muuramen yritysnimistä 42 kappaletta (9,6 %). Mukakielisiä nimiä on hieman enemmän (63 kpl, 14,4 %). Viimeiset kolme luokkaa ovat kaikki pienehköjä: kansainvälisiksi tulkisemiani nimiä on 5 (1,2 %), henkilönnimen sisältäviä nimiä 18 (4,1 %) ja määrittelemättömiä nimiä 7 kappaletta (1,6 %).

Sjöblom (2006a: 118, 141) on taulukoinut saamansa tulokset kahteen eri taulukkoon, yksikieliset eriteltyinä yhteen ja kaikki luokat ilman tarkempaa erittelyä toiseen. Olen esitystavan yhdenmukaistamisen vuoksi yhdistänyt nämä taulukot keskenään taulukkoon 4. Lisäksi olen pyöristänyt Sjöblomin saamat tulokset yhden desimaalin tarkkuudelle, sillä arvelen tämän tarkkuustason tuovan esiin merkittävimmät erot tuloksissa. Käytän myös omien tulosteni esittelyssä vain yhtä desimaalia.

Taulukko 4. Helsingissä ja Turussa vuonna 1999 rekisteröidyt yritysnimet (luvut pyöristetty alkuperäisestä yhden desimaalin tarkkuudelle) (Sjöblom 2006a: 118, 141).

	kpl	%
Yksikieliset nimet	1988	60,4
- suomenkieliset	1102	33,5 (55,4 yksikielisistä)
- englanninkieliset	738	22,4 (37,1)
- latinankieliset	47	1,4 (2,4)
- ruotsinkieliset	23	0,7 (1,2)
- italiankieliset	17	0,5 (0,9)
- espanjankieliset	8	0,2 (0,4)
- turkinkieliset	6	0,2 (0,3)
- muut	47	1,4 (2,4)
Rinnakkaisnimen sisältävät nimet	9	0,3
Sekakieliset nimet	547	16,6
Mukakieliset nimet	550	16,7
Kansainväliset nimet	87	2,7
Henkilönnimen sisältävät nimet	54	1,6
Määrittelemättömät nimet	54	1,6
Yhteensä	3289	100

Merkittävimmät erot omieni ja Sjöblomin tulosten välillä liittyvät oletetusti yksikielisten nimien luokkaan. Helsingin ja Turun yritysnimistöissä suomenkielisiä nimiä on vähemmän (55,4 % yksikielisistä) kuin Muuramessa (79,1 %), mikä johtunee pääosin kahdesta syystä: Ensinnäkin sekä Helsinki että Turku sijaitsevat

maantieteellisesti rannikolla, kaksikielisten alueiden läheisyydessä, mikä vaikuttanee ainakin ruotsinkielisten ja rinnakkaisnimen sisältävien yritysnimien määrään. Toiseksi etenkin pääkaupungissa sijaitsee keskitetysti lukuisia kansainvälisillä markkinoilla toimivien yritysten pääkonttoreita, millä lienee sekä suomenkielisiä nimiä vähentävä että englannin- ja muunkielisiä nimiä lisäävä vaikutus.

Sjöblomin tuloksissa englanninkielisiä nimiä onkin 37,1 % yksikielisistä nimistä, kun vastaava osuus Muuramen yritysnimistössä on 18,9 %. Erot säilyvät edelleen, kun tarkastellaan suomen- ja englanninkielisten nimien osuuksia koko aineistosta: aineistossani suomenkielisiä yritysnimiä on 54,7 % ja englanninkielisiä 13,0 %, Sjöblomin tuloksissa osuudet ovat 33,5 % ja 22,4 %. Lisäksi Helsingin ja Turun yritysnimistöissä esiintyy enemmän muitakin yksikielisten nimien ryhmiä, joiden yhteenlaskettu osuus yksikielisistä nimistä on 7,6 %. Muuramen yritysnimistössä vastaava osuus on vain 2,0 %. Yksikielisten nimien ohella tutkimuskohteiden erot näkyvät kansainvälisten ja henkilönnimen sisältävien nimien määrissä: Sjöblomin tuloksissa kansainvälisiksi luokiteltuja nimiä on 2,7 % (omassa aineistossani 1,2 %) ja henkilönnimen sisältäviä nimiä 1,6 % (4,1 %). Nämä luokat voidaan ikään kuin tulkita toistensa vastapareiksi, sillä pienellä paikkakunnalla yksittäiset yrittäjät ovat henkilöinä toiminnan keskiössä (Rajahonka 2012: 56), kun taas kansainvälisiä nimiä on todettu olevan enemmän kaupungeissa ja aluerajat ylittävillä markkinoilla (Sjöblom 2006a: 37). Edellä esiteltyjen yritysnimistöjen kielellisten erojen voi arvella johtuvan ennen kaikkea tutkimuskohteiden erilaisista maantieteellisistä sijainneista ja asemista osana Suomen talous- ja yrityselämää.

Vähemmän yksiselitteisiä tai maantieteeseen perustuvia ovat erot seka- ja mukakielisten nimien määrissä. Varsinkin mukakielisten nimien osalta (Muurame 14,4 %, Helsinki ja Turku 16,7 %) syynä voi olla tuon nimityypin käytön trendikkyys vuosituhaten vaihteen yritysnimissä (Kaimio 1999: 88). Tämän ilmiön mahdollinen vaikutus vain korostuu tutkimuskohteiden välillä, sillä Sjöblomin aineisto koostuu vuonna 1999 rekisteröidyistä yritysnimistä, kun taas oma aineistoni kattaa kaikenikäisten, toimintaa aineistonkeruuhetkellä harjoittaneiden muuramelaisten yritysten nimet. Näin ollen on saamieni tulosten perusteella mahdotonta tietää, kuinka produktiivinen mukakielisten yritysnimien luokka nykyisin on. Oletettavasti tämä nimityyppi on kuitenkin tiiviin muotonsa vuoksi tullut jäädäkseen osaksi yritysten nimeämistapoja.

Sekakielisten nimien ero tutkimuskohteissa on mukakielisiä nimiä suurempi:



Muuramen yritysnimistöistä sekakielisiä nimiä on 9,6 %, Helsingin ja Turun yritysnimistöistä 16,6 %. Sjöblomin (2006a: 124) mukaan omistajan äidinkiellellä saattaa olla vaikutusta yrityksen nimeämisessä sekakieliseksi, sillä hänen tutkimuksessaan noin 18 prosenttia sekakielisten yritysten rekisteriin merkityistä omistajista oli nimen perusteella tulkittavissa ulkomaalaiseksi. Omassa tutkimuksessani en ole vastaavalla tavalla tulkinnut yrittäjän tai omistajan kansallisuutta, mutta arvelen Sjöblomin olevan oikeassa. Täten vaikuttaa loogiselta, että asukkaiden kansallisuuksien suhteen Helsinkiä ja Turkuja homogeenisemmässä Muuramessa esiintyy vähemmän sekakielisiä nimiä.

Ennako-oletusteni mukaisesti Muuramen yritysnimistö on siis Helsingin ja Turun yritysnimistöjä suomenkielisempi. Myös yksikielisten nimien kieliä on vähemmän, joskin yksittäisetkin esiintymät ruotsin-, italian-, saksan- ja latinankielisistä yritysnimistä tuovat vaihtelua ja kansainvälistä henkeä muutoin melko suomenkieliseen nimistöön. Tutkimukseni perusteella Muuramen yritysnimistöistä noin puolet (54,7 %) koostuu suomenkielisistä nimistä. Nähdäkseni merkittävämmäksi muodostuu havainnon kääntöpuoli: 45,3 % nimistä koostuu myös muista kuin suomenkielisistä nimenosista. Tämä tukee arvioita yritysnimistön vieraskielistymisestä (Ainiala – Saarelma-Maunumaa 2006: 105). On kuitenkin syytä huomata, että Muuramessa englanninkielisiä nimiä (13,0 %) enemmän esiintyy mukakielisiä yritysnimiä (14,4 %), joilla Sjöblomin (2006a: 134) mukaan tavoitellaan eräänlaista universaalia nimityyppiä. Produktiivisuutensa vuoksi tämä nimityyppi on ainakin aineistoni perusteella ”kiilannut” englannin edelle yritysten nimeämisessä. Halmesmäki (2011: 68) arveleekin, että maaseutuvaltaisilla paikkakunnilla päädyttäneen useammin mukakieliseen kuin puhtaasti englanninkieliseen nimeen. Tulevaisuudessa olisi tuolloin vastarekisteröityjen yritysnimien pohjalta mielenkiintoista tarkastella, jatkuuko mukakielisten nimien suosio vai olemmeko jo saavuttaneet lakipisteen, jonka jälkeen vuorossa on uusi nimeämisen trendi.

Tämän alaluvun lopuksi tarkastelen lyhyesti Muuramen yritysnimistöä suhteessa Kauhavan yritysnimistöön (taulukko 5). Tarkkaa vertailua ei kuitenkaan ole mielekästä tehdä, sillä aiemmin mainituin perustein Halmesmäen aineiston keruutapa ja rajaukset eroavat merkittävästi Sjöblomin ja täten myös omista rajauksistani. Voisin myös laskea Halmesmäen saamat tulokset uudelleen siten, että arvioisin hänen poikkeavasti muodostamansa henkilönnimen sisältävien nimien luokan uudelleen: laskisin sen kooksi esimerkiksi keskiarvon tämän tutkimuksen ja Sjöblomin tuloksista ( $4,1 \% + 1,6 \% / 2 =$

2,85  $\approx$  2,9 %), mikä saattaisi muokata tuloksia yhteneväisempään suuntaan. Näin muodostettuja tuloksia ei kuitenkaan voitaisi pitää tieteellisesti luotettavina vaan lähinnä spekulatiiona.

Taulukko 5. Kauhavan yritysnimistön jakautuminen kielellisen alkuperän mukaan (Halmesmäki 2011: 26).

	kpl	%
Yksikieliset nimet	649	57,6
- suomenkieliset	630	52,3 (90,8 yksikielisistä)
- englanninkieliset	62	5,1 (8,9)
- italiankieliset	2	0,2 (0,2)
Kaksikieliseksi rekisteröidyt	1	0,1
Sekakieliset nimet	62	5,1
Universaalit nimet	448	37,2
- mukakieliset nimet	93	7,7
- kansainväliset nimet	6	0,5
- henkilönnimen sisältävät nimet	349	29,0
Yhteensä	1205	100

Suhteessa Muuramen yritysnimistöön Kauhavan yritysnimistö vaikuttaa vieläkin suomenkielisemmältä, sillä yksikielisistä nimistä suomenkielisten osuus on peräti 90,8 % (Muuramessa 79,1 %). Vastaavasti englanninkielisiä nimiä on vähemmän (8,9 %) kuin Muuramessa (18,9 %). Kauhavan yritysnimistö ei Halmesmäen mukaan sisällä juurikaan muita yksikielisiä nimiä (0,2 %). Myöskään kaksikielisten alueiden läheisyys ei korostu, sillä aineistossa on vain yksi kaksikieliseksi rekisteröity yritysnimi.

Muiden kielellisen alkuperän luokkien vertailu prosentuaalisesti on vaikeaa, sillä huomattavan suuren sijan saanut henkilönnimen sisältävien nimien luokka vääristää kokonaiskuvaa ja muidenkin luokkien suhteellisia osuuksia. Karkeasti arvioituna Kauhavan yritysnimistön sekakielisten, mukakielisten ja kansainvälisten nimien absoluuttiset määrät (62, 93 ja 6 kpl) näyttävät kuitenkin olevan samansuuntaisia ja samassa suhteessa kuin Muuramen yritysnimistössä (42, 63 ja 5 kpl), joten näiltä osin tutkimuskohteet vaikuttavat eroavan toisistaan vain vähän.

Kauhavan yritysnimistö on tulosten perusteella Muuramen yritysnimistöä

suomenkielisempi ja vähemmän erikielisiä nimistä koostuva. Tämä havainto poikkeaa ennakko-oletuksistani, sillä arvioin Kauhavan kaupunkina ja asukasmäärältään suurempana sisältävän monipuolisemmin erikielisiä yritysnimiä. Toisaalta Kauhava on Halmesmäen (2011: 2) mukaan tunnettu juuri pienyritysvaltaisuudesta, mikä oletettavasti lisää paikallisille markkinoille suuntautuvien yritysten myötä suomenkielisten nimien määrää. Toki Muuramessakin on paljon pienyrittäjiä, mutta keskeinen sijainti Jyväskylän kaltaisen suurehkon yliopistokaupungin kupeessa tuonee kunnan yritysnimistöön enemmän kansainvälisiä vaikutteita, mikä heijastuu ennen kaikkea englanninkielisten ja sekakielisten yritysnimien suurempaan esiintyvyyteen.

## **6.2 Paikallisuuden ilmeneminen: vertailu Jyväskylän yritysnimistöön**

Olen tutkimuksessani luokitellut Muuramen yritysnimistön eksplisiittisesti paikallisiin, implisiittisesti paikallisiin ja paikallisuuden ilmenemisen suhteen opaakkeihin nimiin. Lisäksi olen analyysissä keskittynyt tarkastelemaan implisiittisesti paikallisten yritysnimien ryhmiä, joissa paikallisuus ilmenee paikallisesti merkittävän henkilön nimessä, lyhennesanassa, rakennuksen nimessä sekä muun alueellisen nimistön ja muun Muurameen tai Keski-Suomeen viittaavan ilmaisun käytössä. Kun vertaan Muuramen yritysnimistöä (taulukko 6) Jyväskylän yritysnimistöön (taulukko 7), otan tarkasteltavaksi vain paikallisuuden ilmenemisen kolme pääluokkaa, sillä tutkimuskohteiden implisiittisen paikallisuuden luokat eroavat aineistolähtöisen luokittelun vuoksi toisistaan niin sisällön kuin lukumääränkin perusteella. Lisäksi pääluokkien avulla paikallisuuden ilmenemisen kokonaiskuva on hahmotettavissa riittävän tarkasti ja vertailtavasti.

Taulukko 6. Muuramen yritysnimistön jakautuminen paikallisuuden ilmenemisen suhteen

	kpl	%
Paikallisuutta ilmentävät	69	22,3
- eksplisiittinen paikallisuus	40	58,0, koko aineistosta 12,9
- implisiittinen paikallisuus	29	42,0, koko aineistosta 9,4
Paikallisuuden suhteen opaakit	240	77,7
Yhteensä	309	100

Taulukko 7. Jyväskylän yritysnimistön jakautuminen paikallisuuden ilmenemisen suhteen (Torro 2011: 14).

	kpl	%
Paikallisuutta ilmentävät	850	15,3
- eksplisiittinen paikallisuus	572	67,3, koko aineistosta 10,3
- implisiittinen paikallisuus	278	32,7, koko aineistosta 5,0
Paikallisuuden suhteen opaakit	4689	84,7
Yhteensä	5539	100

Muuramen yritysnimistössä paikallisuutta ilmentäviä nimiä on 22,3 %, josta 58,0 % on eksplisiittisesti paikallisia ja 42,0 % implisiittisesti paikallisia nimiä. Jyväskylän yritysnimistössä paikallisuutta ilmentävien nimien osuus on 15,3 %, josta 67,3 % eksplisiittisesti paikallisia ja 32,7 % implisiittisesti paikallisia. Tutkimuskohteille yhteistä on eksplisiittisesti paikallisten nimien suurempi määrä, joskin Muuramen aineistossa ero eksplisiittisten ja implisiittisten nimien välillä on pienempi. Tämän taustalla lienee jo johdannossa ennakoimani syy: Jyväskylä on maakunnan suurin kaupunki, jonne monen Keski-Suomen alueella toimivan yrityksen päätoimipiste sijoittuu. Lisäksi useilla valtakunnallisilla yritysketjuilla on toimipiste Jyväskylässä (mm. *Coronaria Optical Jyväskylä Oy / Specsavers*). Nämä seikat lisäävät oletettavasti nimenosien *Keski-Suomi*, *K-S* ja *Jyväskylä* esiintymistä, mikä kasvattaa eksplisiittisesti paikallisiksi tulkitsemieni yritysnimien luokkaa.

Tähän keskisuomalaisuuden ilmenemiseen liittyen Rajahonka esittää tutkimuksessaan (2012: 79) mielenkiintoisen havainnon: Joutsan nimistömaisemassa ei esiinny lainkaan maakunnallista, keskisuomalaista paikallisuutta tai identiteettiä. Hänen mukaansa syynä tähän saattaa olla kunnan sijainti hämäläisten ja savolaisten vaikutusalueiden rajalla, minkä vuoksi yhteyksiä on täytynyt luoda useaan eri suuntaan. Muuramen yritysnimistö poikkeaa tässä suhteessa Joutsan nimistömaiseman yritysnimistä, sillä tutkimukseni perusteella muuramelaisten yritysten nimissä viitataan sekä eksplisiittisesti (*Keski-Suomen Kuljetus Oy*) että implisiittisesti (*Viestintätoimisto Keskipiste Oy*) keskisuomalaisuuteen. Oletettavasti tämä ero johtuu Muuramen sijoittumisesta lähemmäksi Jyväskylää, maakunnan suurinta keskusta.

Kun Muuramen ja Jyväskylän yritysnimistöjä tarkastellaan kokonaisuuksina, ovat kaikkien paikallisuuden ilmenemisen luokkien suhteelliset osuudet samansuuntaisia. Edellä käsiteltyjen eksplisiittisesti paikallisten nimien erojen lisäksi on kuitenkin merkittävää, että Muuramen yritysnimistö vaikuttaa tulosteni perusteella sisältävän Jyväskylän yritysnimistöä vähemmän paikallisuuden ilmenemisen suhteen opakkeja nimiä (Muuramen aineisto 77,7 % ja Jyväskylän aineisto 84,7 %). Tämä poikkeaa ennakkoletuksestani, sillä arvioin muuramelaisten pienyrittäjien suuren määrän vähentävän tutkimani paikallisuutta, koska monelle yrittäjälle tyypillinen *Tmi Matti Meikäläinen* -rakenne harvoin sisältää paikallisuuteen viittaavia ilmauksia. Toisaalta tutkimukseni tulokset tukevat Sjöblomin (2006a: 37) esittämää näkemystä, jonka mukaan paikallisia piirteitä esiintyy enemmän maaseudulla ja alueellisilla markkinoilla toimivien yritysten nimissä.

Paikallisuuden ilmenemisen näkökulmasta on mielenkiintoista, ettei Muuramen aineistossa ollut havaittavissa yhtään selkeästi murteelliseksi tulkittavaa yritysnimeä. Myöskään Jyväskylän aineistossa ei ollut paljon näitä nimiä, mutta näistä muutamista esimerkiksi sopii *Huolto-Säykki*, johon sisältyy slangijohtimella *-kki* muodostettu epävirallinen paikannimi Säynätsalosta. Tosin luvussa 2.2.2 esitetyin perustein ei Muuramen sen enempää kuin Jyväskylänkään murre ole kovin yhtenäistä tai samalla tavoin leimallista kuin esimerkiksi Pohjois-Karjalan tai Etelä-Pohjanmaan murre, jonka alueella sijaitsevan Kauhavan murteellisuus paikoin yritysnimissä näkyikin (Halmesmäki 2011: 64). Ulkopaikkakuntalaisen korvin erotettavana piirteenä voidaan tutkimusalueellani pitää jyväskyläläisten puheesta erotettavaa toisen tavun vokaalin venyttämistä, niin kutsuttua puolipituusilmiötä (*Jyvääskyläässä*). Mielikäisen (1997: 89) mukaan Jyväskylän pitäjänmurre on saanut eräissä mittauksissa tämän ilmiön suhteen savolaismurteiden

pisimmät arvot. Puolipituusilmiön hyödyntäminen nimessä voisi myös omalla tavallaan tehdä Jyvässeudun yrityksestä paikallisemman – olettaen, että vokaalin venyttäminen koetaan positiivisella tavalla paikallisidentiteettiä ilmentäväksi.

Tutkimukseni implisiittisesti paikallisista yritysnimistä varsinkin paikallisesti merkittävään henkilöön viittaavat nimet ovat Zilliacuksen (1997: 15) mukaan mitä ilmeisimmin paikallisuuteen kytkeytyviä. Etenkin Harvian, Kytölän ja Nokkalan sukujen yritystoiminta on keskittynyt Muurameen jo vuosikymmenten ajan, joten myös kuntalaisten voisi olettaa pitävän näitä yrityksiä paikallisina. Yritysnimien elementeistä hyvin paikallisiksi tunnistettaneen myös rakennusten nimistä *Kulttuurikeskus* ja *Vanha koulu*, joista kumpikin sijaitsee näkyvällä paikalla keskustaajamassa ja varsinkin Kulttuurikeskus tarjoaa puitteet kaikenikäisten kuntalaisten toiminnalle. On kuitenkin mahdollista, että opetuksen päätyttyä Vanhan koulun paikallisuus jää tämän päivän lapsille ja tuleville ikäluokille hämärämmäksi: rakennukseen ei enää synny uusia ensimmäisiin kouluvuosiin liittyviä muistoja ja mielikuvia, jotka jäsentäisivät Vanhan koulun osaksi tietyn ihmisryhmän kollektiivista historiaa (Paikkala 2001: 187). Hieman eri tavalla rajoittunut on myös Kinkomaan taajamassa sijaitsevan *Valkoisen talon* välittämä paikallisuus, sillä keskustan tavoin alue ei kuulu useimpien muuramelaisten arkiympäristöön eikä alueen nimistöön näin välttämättä synny kovin henkilökohtaista suhdetta.

Luvussa 2.2.2 esittelemäni alueen asema hahmottuu Muuramen yritysnimistössä monella tasolla. Koska olen tässä tutkimuksessa rajannut paikallisuuden koskemaan laajimmillaan maakuntatasoa, en tulosteni pohjalta viittaa esimerkiksi nimistä välittyvään suomalaiseen tai johonkin muuhun laajempaan identiteettiin. Alueen aseman monitasoisuudesta kertovat kuitenkin paikallisuutta ilmentäviksi tulkitsemieni nimien sisältämät nimenosat, joista keski-suomalaisuuteen viittaavat muun muassa *Keski-Suomi*, *Keskimaa*, *Keskipiste* ja *Päijät-*, Jyväskylän tienooseen *Jyvässeutu*, *Jyvä-*, *Jyväskylä* ja 9 (valtatie 9) sekä muuramelaisuuteen kunnan nimeen perustumisen (*Muurame*, *Muurat-*, *Muur-*, *Muu-*) lisäksi yksityiskohtaisemmalla tavalla (*riihi*, *Pukkiniitty*, *vuori*, *Kivitasku*). Varsinkin jälkimmäistä ryhmää edustavilla nimillä voidaan yrityksen yksilöimisen lisäksi tulkita olevan kulttuuritehtävä, jonka kautta alueen vanha nimistö siirtyy uusien nimenkäyttäjäsukupolvien tietoisuuteen ja yhteys paikalliseen historiaan säilyy (Paikkala 2001: 188).

Lähivuosina eräänlaisen trendin asemaan nousseet lokalisaatio ja kohtuullistaminen lähi-ilmiöineen tuskin ovat ehtineet yritysten nimeämiseen vaikuttaa, kuten jo johdannossa arvelen. Silti rohkenen pohtia, ovatko paikallisuutta ilmentävät nimet to-

della vähentymässä (Ainiala – Saarelma-Maunumaa 2006: 105), vai onko useiden vieras- ja mukakielisesti nimettyjen yritysten medianäkyvyys luonut illuusion näiden nimityyppien ylivallassa? Suuri osa suomalaisista yrityksistä on kuitenkin paljon pienempiä ja monesti samalla suomenkielisesti ja/tai paikallisuuteen viittaavasti nimettyjä. Toki yritysnimissä ilmenevän, varsinkin implisiittisen paikallisuuden havaitseminen voi olla tutkimusalueen kieliyhteisöön kuulumattomalle hankalaa tai jopa mahdotonta, jolloin moni kytkös paikallisuuteen jää huomaamatta ja vain pieni osa nimistä näyttäytyy paikallisina. Loppujen lopuksi on perusteltua kysyä, milloin paikallisuutta ilmentävien nimien osuus paikkakunnan yritysnimistöstä on pieni tai suuri, sillä aiheen vähäisen tutkittuuden vuoksi voin vain arvailla, kuinka Muuramen tai Jyväskylän yritysnimistön paikallisuus suhteutuu muihin suomalaisten, saati ulkomaalaisten paikkakuntien yritysnimistöihin.

### 6.3 Tutkimuksen arviointi ja jatkotutkimuksen ideointi

Rajahonka (2012: 10, 54) käytti Joutsan nimistömaisemaa tutkiessaan aineistonkeruumenetelmänä valokuvausta. Tämä menetelmä saattaa antaa tutkimuskohteesta riippuen hyvinkin erilaisen aineiston kuin yritysnimien poimiminen rekisteristä, sillä nämä kylttinimet ja rekisteröidyt nimet voivat poiketa toisistaan huomattavasti. Valokuvaus on yhtenä nimistöntutkimuksen menetelmänä perusteltu myös siksi, että sen avulla nimenkäyttäjien todellinen ympäristö on hahmotettavissa: harva kielenpuhuja käyttää yrityksistä niiden rekisteröityä nimeä (esimerkiksi *Lauri Ojanperä Oy*), jos se on eri kuin yrityksen kylttinimi (*K-supermarket Länsiväylä*). Lisäksi yrityksen virallinen nimi saa usein rinnalleen puhekielisen nimivariantin (*Länkkäri, Kookauppa, Kauppa*) (Ainiala 2003: 215), mikä ennestään korostaa rekisteriin kirjattujen nimien poikkeavuutta kieliyhteisön todellisesta nimiympäristöstä.

Myös Ainiala (2006: 43) huomauttaa, että puhuessamme arkisesti yrityksistä emme yleensä käytä niiden koko nimeä, jolla yritys on erilaisiin rekistereihin kirjattu. Sen sijaan hyödynnämme nimien lyhyempiä muotoja tai yritysten toissijaisia tunnuksia, joilla yrityksiin viitataan usein myös mediassa ja yritysten omissa ilmoituksissa. Nimistöntutkimuksen näkökulmasta rekisterien kaltaisia nimikokoelmia tulisikin tarkastella kriittisesti etenkin siltä kannalta, paljastavatko ne mitään kokoelman keruajan todellisesta nimien käytöstä (Ainiala 2001: 130). On oletettavaa, että aineistoni muuramelai-

sista yritysnimistä monet sisältyvät ympäröivän yhteisön kielenkäyttöön muussa kuin rekisteröidyssä muodossa.

Näin ollen tutkimuksessani erityisesti paikallisuuden ilmenemisen osalta olisi saattanut olla rekisteröityjen nimien sijaan mielekkäämpää tutkia yritysten kylttinimiä Rajahongan käyttämää menetelmää soveltaen. Toisaalta tutkimukseni kaksi pääteemaa, Muuramen yritysnimistön kielellinen alkuperä ja paikallisuuden ilmeneminen siinä, liittyvät olennaisesti kolmanteen teemaan, vertailuun. Koska molempien teemojen vertailukohteena olevien tutkimusten aineistot perustuvat erilaisiin yritysnimirekistereihin, ei valokuvaamisen käyttäminen aineistonkeruumenetelmänä olisi tulosten vertailtavuuden kannalta ollut relevantti valinta. Tulevien tutkimusten aineistonkeruumenetelmiä valittaessa lienee kuitenkin syytä pohtia rekisterinimien soveltuvuutta nimien todellisen käytön tutkimukseen.

On myös syytä ottaa huomioon, että jaottelussani paikallisuuden ilmenemisen suhteen opaakkeihin ja transparentteihin nimiin (eksplisiittisesti ja implisiittisesti paikalliset yritysnimet) ei millään tapaa ole kyse nimien arvottamisesta paikallisuuden ilmenemisen mukaan. Toki alueellisen identiteetin sisällyttäminen myös yritysten nimeämiseen osaltaan luo ja säilyttää paikallista historiaa (Vilkuna 2007: 16), mutta loppujen lopuksi nimet toimivat yhtä hyvin, näyttäytyvät ne sitten kieliyhteisölle nimeämisperusteiltaan enemmän tai vähemmän läpinäkyvinä (Zilliacus 1997: 18; Ainiala 2006: 43).

Paikallisuuden ilmenemisen tutkimiseen Jykes Oy:n kautta hankkimani aineisto on osoittautunut hieman riittämättömäksi, sillä 309 nimen joukossa esiintyvät paikallisuuden ilmentämisen tavat ovat huomattavasti suppeammat kuin kandidaatintutkielmani Jyväskylän yritysnimistön 5539 nimen aineistossa. Näin ollen muutaman sadan nimen myötä saadaan helposti aikaan vain pintaraapaisu paikallisuuteen, joka ilmiönä on kuitenkin moniulotteinen ja ilmenettävissä yritysnimissä lukuisilla eri tavoilla.

Aineiston koko ei ole yhdentekevä myöskään tutkimuksen luotettavuuden kannalta, sillä tutkittavien nimien määrän kasvaessa myös havaintojen epätarkkuuden riski suurenee. Tällä tarkoitan ennen kaikkea paikallisuuden ilmenemisen suhteen sitä, että suuren aineiston käsittelyssä osa paikallisuutta ilmentävistä nimistä saattaa tahattomasti jäädä tulkitsematta riittävän tarkasti. Sen sijaan tämän tutkimuksen 309 nimen aineisto antaa kokonsa puolesta yksityiskohtaiselle tulkinnalle paremmat lähtökohdat. On siis mahdollista, että olen aiemmin Jyväskylän yritysnimistöä tutkiessani kyennyt havaitsemaan vain osan implisiittisesti paikallisista nimistä. Tarkkuus on kiistatta yksi tieteelli-



sen tutkimuksen vaatimuksista (Niiniluoto 2002: 37), mutta toisaalta suuressa aineistossa muutaman nimen luokittelu ”virheellisesti” ei vielä vääristä kokonaiskuvaa merkittävästi.

Kunnan yritysten painottuminen tiettyihin toimialoihin saattaa aiheuttaa eroja paikallisuutta ilmentävien yritysnimien määrässä: eroaako esimerkiksi palvelualan yritysten nimeäminen paikallisuuden suhteen teollisuuden yritysten nimeämisestä? Sjöblomin (2006a: 119) mukaan ainakin nimen kielen valinnassa yrityksen toimialalla saattaa olla vaikutusta, mikä mahdollisesti heijastuu myös paikallisuuden ilmenemisen määrään. Tutkimukseni tuskin antaa vastausta esitettyyn kysymykseen, mutta jos Muuramen ja Jyväskylän yritysraakenteista löytyy perustavanlaatuisia eroja, voidaan varoavasti olettaa yritysraakenteen vaikuttavan yritysnimien paikallisuuteen.

Koska nimet ja niiden merkitykset ovat kaupunkitilan jäsentämisessä keskeinen ei-fyysinen elementti (Lynch 1960: 108), olisi mielenkiintoista tutkia, millaisina kanta-kaupungin ja toisaalta eri lähiöiden nimistöt hahmottuvat eri alueilla asuville kaupunkilaisille. Tunnettaanko muiden alueiden nimistöjä? Tähän nimitietoon vaikuttanevat olennaisesti iän, sukupuolen ja koulutusasteen lisäksi myös harrastusten, työssäkäynnin ja sosiaalisten verkostojen synnyttämä tarve tutustua eri alueisiin. Ainialan ja Vuolteenahon (2005b: 391) mukaan nimistön tuntemuksessa on vaihtelua, mutta esimerkiksi eri ikäryhmien tai syntyperäisten ja muualta muuttaneiden ryhmien välisistä eroista tarvitaan lisää tutkimusta. Samaan aiheeseen liittyen voisi pohtia tilan kognitiivista hahmottamista nimistön kautta myös maahanmuuttajien näkökulmasta: kuinka uuteen kaupunkiympäristöön ja kulttuuriin sopeudutaan? Mikä on ympäröivän nimistön ja kielenpuhujan nimitaidon rooli kotoutumisprosessissa?

Nimitiedon lisäksi kielenpuhujan ikä vaikuttaa myös paikallisuuden kokemiseen ja sitä kautta samalla paikalliseksi tulkittavaan nimistöön. Nimistä välittyvä paikallisuus onkin usein kontekstisidonnaista ja saa merkityksensä aikalaisten yhteisistä kokemuksista (Ainiala – Vuolteenaho 2005a: 9). Iän on myös todettu olevan sosiolingvistiksessä tutkimuksessa sukupuolta tai sosiaaliryhmää kiistattomampi muuttaja (Nuolijärvi 2000: 22). Voidaan puhua monenlaisista muuramelaisuudesta (vrt. monenlaiset helsinkiläisyydet (Ainiala – Vuolteenaho 2005b: 384)), paikallisidentiteetin eri kerrostumista, joissa yksilöllisen vaihtelun lisäksi on havaittavissa eri ikäluokille yhteisiä piirteitä: Kuka on käynyt vanhassa huonekalutehtaassa? Ketkä olivat nuoria *Hartsin* nuorisotalon aikaan? Keille 9-tien ylittävältä silta ja keskustan tornitalot ovat osa synnyinmaisemaa ja

itsestään selviä paikallisia maamerkkejä? Entä mitä Muuramen yritysnimistön paikalliset elementit kertovat kunkin ikäryhmän kokemasta paikallisidentiteetistä?

Koska olen osa tutkimuskohteeni kieliyhteisöä, vaikuttavat tulkintoihini luonnollisesti myös omat lapsuus- ja nuoruusajan kokemukseni. Maailma ja Muurame kuitenkin muuttuvat, ja paikkakunnalta muuttoni jälkeen on vajaassa kuudessa vuodessa ehtinyt tapahtua paljon. Paikallisuus ja sen kokeminenkin muuttuvat, mutteivät häviä. Kaiken kaikkiaan paikallisuutta monimerkityksisenä ilmiönä tuskin voi tutkia liikaa, ja yhdistettynä (yritys)nimistön tutkimusperinteeseen on mahdollista rakentaa kuva kielenkäytöstä osana sosiaalisia ja spatiaalisia prosesseja (Urry 1995: 63). Kuten Rajahonka (2012: 88) pohtii, olisi mielenkiintoista selvittää, kuinka paljon kieliyhteisön jäsenet arvostavat paikallisuutta ja tunnistavatko he nimien kytköksiä paikallisuuteen: näyttävätkö esimerkiksi luvuissa 5.2.4 ja 5.3 esittelemäni *x*-loppuiset nimet muuramelaisille millään tapaa paikallisina. Avain (yritys)nimistön todelliseen käyttöön ja paikalliseksi kokemiseen löytyy lopulta kieliyhteisöstä itsestään, ei virallisten tahojen rekistereistä.

Kun pysyvää on vain muutos, ei tutkijankaan sovi jäädä laakereilleen lepäämään. Aineistojeni keruuhetken jälkeen Muuramen yritysnimistö on kokonaisuudessaan hieinan erillinen kunnan yritystarjonnan monipuolistuttua 21.2.2013, kun 9-tien varteen avattiin uusi Muuramen kauppakeskus. Keskukseen kuuluu 12 yritystä, joiden markkinointinimet ovat *K-supermarket Muurame*, *Alko*, *Caffitella*, *Ele Fysioterapia*, *Fenno Optiikka*, *Kotipizza* yhdessä *55-Burgerin* kanssa, *Muuramen Apteekki*, *Muuramen Kultra*, *Pikku Faunatar*, *Studio AK* ja *Tiimari*. Osa näistä yrityksistä vaihtaa toimipaikkaansa kunnan sisällä, mutta esimerkiksi Fenno Optiikka, Muuramen Kultra ja Pikku Faunatar eivät aiemmin ole Muuramessa toimineet. (SJL 20.2.2013.)

Kauppakeskukseen muuttaminen vaati suuria uudistuksia erityisesti *K-supermarket Muuramelta*, joka kasvoi vanhasta *K-market Herkkuvuoresta* suuremman kokoluokan kaupaksi. Nimistöntutkimuksen kannalta on mielenkiintoista seurata, kuinka uutta ruokakauppaa aletaan paikallisten asukkaiden keskuudessa kutsua: puhutaanko vain *K-kaupasta* tai *K-supermarketista*, vaikuttaako entisen nimen yksilöivä osa *Herkkuvuori* vai kenties jopa sitä edeltänyt ja edelleen monen muuramelaisen puheessa elävä nimi *Onnimanni* uuden nimen käyttöön? Leväsen (2002: 8) mukaan uudistuneen yrityksen vanhaa nimeä käytetään usein uuden virallisen nimen rinnalla. Samaan tulokseen on tullut myös Rajahonka (2012: 80), joka toteaa virallisesta käytöstä poistuneiden nimien jatkavan usein elämäänsä käyttönimistössä. Hän kuitenkin huomauttaa aineistoonsa viitaten, että vanha nimi on säilynyt vain yrityksen pysyessä entisissä liiketiloissaan;

uudisrakennukseen siirtyneen myymälän mukana vanha nimi ei ole seurannut. Tämän perusteella voi siis arvella, että uutta K-supermarketissa tulee olemaan myös nimi, jolla siihen kieliyhteisössä viitataan.

## LÄHTEET

- AINIALA, TERHI 2001: Nimistöntutkimus ja lähdekritiikki. *Virittäjä* 105(2001): 1, s. 129–132.
- 2003: Kaupunkinimistön tutkimuksen perusteet. *Virittäjä* 2/2003, s. 207–225.
- 2005a: Tutkimuskohteena kaupunkinimistö. Ainiola (toim.), *Kaupungin nimet. Kymmenen kirjoitusta kaupunkinimistöstä*, s. 10–25. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki.
- 2005b: Nimet maalla ja kaupungissa. *Hiidenkivi* 12 (2005): 2, s. 55.
- 2006: Yrityksen nimi. *Hiidenkivi* 13(2006):2, s. 43.
- AINIALA, TERHI – PITKÄNEN, RITVA-LIISA 2002: Paikannimistöntutkimuksen valinnat: etymologioista sosio-onomastiikkaan. *Virittäjä* 2/2002, s. 231–240.
- AINIALA, TERHI – SAARELMA, MINNA – SJÖBLOM, PAULA 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- AINIALA, TERHI – SAARELMA-MAUNUMAA, MINNA 2006: Nimistöntutkimus yhä monitieteisempää. *Virittäjä* 110(2006): 1, s. 99–107.
- AINIALA, TERHI – VUOLTEENAHO, JANI 2005a: Urbaanin paikannimistön haasteita. Kielitieteen ja maantieteen tieteenalatraditioista arkiseen käyttönimistöön Helsingin metropolialueella. *Alue ja Ympäristö* 1/2005, s. 4–18.
- 2005b: Urbaani muutos ja kaupunkilaiset identiteetit paikannimistön kuvaamina. *Virittäjä* 3/2005, s. 378–394.
- BERGIEN, ANGELIKA 2005: “Global and regional considerations in the formation of company names”. 22<sup>nd</sup> International Congress of Onomastic Sciences. Abstracts s. 14–15.
- COULMAS, FLORIAN 2009: Linguistic landscape and the seed of the public sphere. Shohamy, Elana – Gorte, Durk (toim.), *Linguistic landscape. Expanding the scenery*, s. 13–24. Routledge. New York.
- ESKELINEN, RIIKKA 2006: *Helsingin Kallion asukkaiden nimimaisemia*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos.
- 2008: *Kaupunkinimistön funktiot: tutkimuskenttänä Helsingin Kallio*. Lisensiaatintyö. Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitos.
- FINLEX – VALTION SÄÄDÖSTIETOPANKKI: Toiminimilaki:  
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1979/19790128search\[type\]=pika&search\[pika\]=toiminimilaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1979/19790128search[type]=pika&search[pika]=toiminimilaki) 14.3.2013.
- GORTER, DURK 2006: Introduction: The study on the linguistic landscape as a new approach to multilingualism. *International Journal of Multilingualism*, vol. 3, n:o 1.
- HAASIO, ARI 1989: Kauppa- ja pankkitoiminta. Ruuskanen, Pekka (toim.): *Muuramen kirja*, s. 203–222. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- HALMESMÄKI, ILONA 2011: *Kauhavan yritysnimien kielitieteellistä tarkastelua*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.
- HUJANEN, JAANA 1997: Media alueellista identiteettiä rakentamassa. Virtapohja, Kalle (toim.), *Puheenvuoroja identiteetistä. Johdatusta yhteisöllisyyden ymmärtämiseen*, s. 99–112. Atena Kustannus Oy. Jyväskylä.
- JACKSON, PETER 1989: *Maps of meaning. An introduction to cultural geography*. Routledge. London.
- JOKIPII, MAUNO 1999: Keski-Suomen vaiheet keskiajalta kunnallishallintoon. Jokipii, Mauno (toim.), *Keski-Suomen historia 1. Keski-Suomen vanhin historia*, s. 173–685. Keski-Suomen liitto. Jyväskylä.
- JYKES OY : JYVÄSKYLÄN SEUTU <http://www.jykes.fi/fi/jyvaeskylaen-seutu> 11.3.2013.
- JYKES OY:N YRITYSTIETOPALVELU: <http://www.jykes.fi/fi/tietopalvelut/2011-04-21-04-35-58?id=1187> 23.10.2012.
- JYS = JYVÄSKYLÄN YKSITYISSAIRAALA OY: <http://www.jys.fi/> 20.3.2013.
- JYVÄSKYLÄN KARTTAPALVELU: Pien- ja suuralueet Jyväskylän kaupungin kartalla  
<http://kartta.jkl.fi/web/Default.aspxlayers=Aluekartta&lon=Pienalueet&lon=Suuralueet&cp=14504,34936&z=8&language=fin> 26.3.2013.
- JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI: Jyväskylän kävelykierrokset – Taulumäen reitti  
[http://www.jyvaskyla.fi/info/kavelykierrokset/taulumean\\_reitti](http://www.jyvaskyla.fi/info/kavelykierrokset/taulumean_reitti) 4.5.2013.
- KAIMIO, MAARIT 1999: Eurolatinaa Meritalandiassa. Paikkala, Sirikka; Pitkänen, Ritva Liisa & Slotte, Peter (toim.), *Yhteinen nimiympäristömme: nimistösunnittelun opas*, s. 88–95. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus & Suomen kuntaliitto. Helsinki.
- KARVONEN, VIRVA 1992: *Tampereen anniskeluravintoloiden nimistä*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos.
- KASI, TIINA 2007: *Epäviralliset paikannimet ryhmäidentiteetin luojina*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.

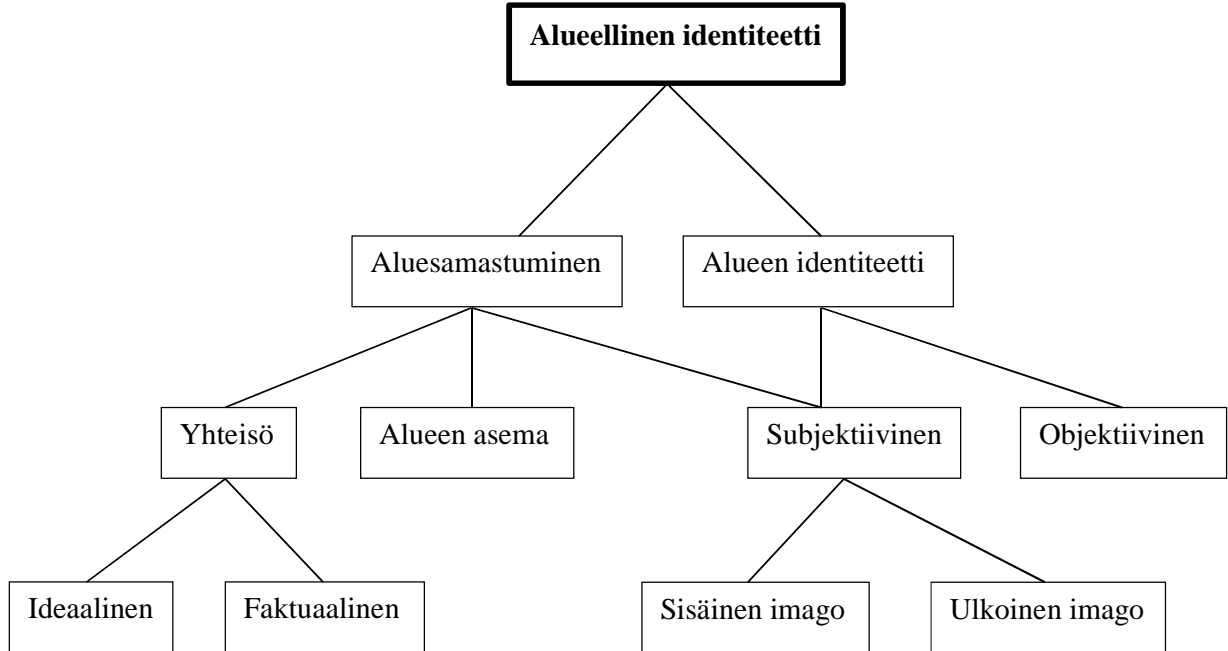
- KAUHAVAN KAUPUNKI: <http://www.kauhava.fi/kauhava-info/> 23.10.2012.
- KAUNISMAA, PEKKA 1997: Mitä on kollektiivinen identiteetti? Virtapohja, Kalle (toim.), *Puheenvuoroja identiteetistä. Johdatusta yhteisöllisyyden ymmärtämiseen*, s. 37–54. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
- KEMPPAINEN, JUHA – RUUSKANEN, PEKKA 1989: Käsityö ja teollisuus. Ruuskanen, Pekka (toim.), *Muuramen kirja*, s. 223–265. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- KESKIMAA OSK: Tietoa Keskimaa Osk:sta <http://www.s-kanava.fi/web/keskimaa/tietoa-alueosuuskaupasta> 25.3.2013.
- KIVISTÖ, KALEVI 1997: Miten käy keskisuomalaisuuden? Virtapohja, Kalle (toim.), *Puheenvuoroja identiteetistä. Johdatusta yhteisöllisyyden ymmärtämiseen*, s. 77–92. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
- KOKKO, MARJA 2011: *Jyväskylän kaupungin historia 1965–2008*. Jyväskylä: Jyväskylän kaupunki. Osittain korjattu 2. painos.
- KORPPINEN, HANNA-KAISA 2005: *Leipomoiden ja konditorioiden nimistä*. Pro gradu –tutkielma. Tampereen yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos.
- KORTEPOHJAN KAMPAAMO KY: <http://www.vicentum.com/ykkosetmuurame/> 26.3.2013.
- KSML = KESKISUOMALAINEN: Verotiedot 2011: <http://www.ksml.fi/erikoissivut/verotiedot/keski-suomi/> 14.3.2013.  
Keitele on nyt Keski-Suomen maakuntajärvi: <http://www.ksml.fi/uutiset/keski-suomi/keitele-nousi-keski-suomen-maakuntajarveksi/970372> 26.3.2013.  
Muistetaan keskisuomalaisuus 17.4.2013.
- KYMÄLÄINEN, PÄIVI 2006: Skaala, paikka ja ihmismaantieteen viimeaikainen kehitys. Kytömäki, Jorma – Moisio, Sami (toim.), *Paikka, kaupunki, valtio. Ihmismaantieteen perspektiivejä*, s. 165–182. Kirja-Aurora. Turku.
- KYTOLA INSTRUMENTS: Yrityksen historia [http://www.kytola.fi/index.php?option=com\\_content&view=article&id=196&catid=69&Itemid=43](http://www.kytola.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=196&catid=69&Itemid=43) 14.3.2013.
- KÄSITYÖPAJA KIVITASKU: Yhteystiedot <http://www.kivitasku.com/yhteystiedot> 26.3.2013.
- LEHTONEN, JAAKKO 1997: Kansallinen identiteetti ja yhteisöidentiteetti – käsitteitä ja käsityksiä. Virtapohja, Kalle (toim.), *Puheenvuoroja identiteetistä. Johdatusta yhteisöllisyyden ymmärtämiseen*. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
- LEIVO, TOMI (toim.) 2009: *Kohtuullistamisen jäljillä*. Sitra, Kansallinen ennakointiverkosto. Helsinki. [http://www.sitra.fi/julkaisut/muut/Kohtuullistamisen\\_jaljilla.pdf](http://www.sitra.fi/julkaisut/muut/Kohtuullistamisen_jaljilla.pdf) 21.4.2013.
- LEVÄNEN, EJA (2002): *Korpilahden slangipaikannimet*. Pro gradu –tutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.
- LJOKKOI, MIKKO 2002: *40950. Runoja Muuramesta*. Kopijyvä Oy, Jyväskylä.
- LYNCH, KEVIN 1960: *The image of the city*. MIT Press. Cambridge.
- LÄHTEENMÄKI, MARIA 2009: Alue- ja paikallisuustutkimuksen synty ja pohjoinen ulottuvuus 1700-luvulla. Lähteenmäki, Maria (toim.), *Maa, seutu, kulmakunta. Näkökulmia aluehistorialliseen tutkimukseen*, s. 115–149. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Historiallinen Arkisto 129. Helsinki.
- MANTILA, HARRI 2004: Murre ja identiteetti. *Viritäjä* 108, s. 322–346.
- MIKKELI, HEIKKI 2009: Aluetutkimuksen Euroopat. Lähteenmäki, Maria (toim.), *Maa, seutu, kulmakunta. Näkökulmia aluehistorialliseen tutkimukseen*, s. 25–51. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Historiallinen Arkisto 129. Helsinki.
- MORING, INKA 2000: Heimojen maa? Paikallistamisen politiikka ja identiteetti alueellisissa lehdissä. Helena Tapper (toim.), *Me median maisemissa*, s. 80–113. Palmenia-kustannus. Helsinki.
- MOT: Kielitoimiston sanakirja 2.0 <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe> 7.2.2013.  
MOT Collins English Dictionary 11.4.2013.  
MOT Collins French Dictionary <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe> 28.2.2013.  
MOT Gummerus Uusi suomen kielen sanakirja <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe> 28.2.2013.  
MOT Englanti <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe?motportal=80> 27.2.2013.  
MOT Ruotsi <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe?motportal=80> 27.2.2013.  
MOT Saksa <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe?motportal=80> 27.2.2013.  
MOT Tietotekniikan liiton ATK-sanakirja <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe> 4.3.2013.  
MOT WSOY Suomi-espanja-suursanakirja <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe> 27.2.2013.  
MOT Suomi-italia-suomi-perussanakirja

- <http://mot.kielikone.fi.ezproxy.jyu.fi/mot/jyu/netmot.exe> 1.3.2013.
- MUSTONEN, ANU 1997: Media ja identiteetti. Virtapohja, Kalle (toim.), *Puheenvuoroja identiteetistä. Johdatusta yhteisöllisyyden ymmärtämiseen*, s. 147–158. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
- MUURAMEN KUNTA: [http://www.muurame.fi/fi/muurame\\_info/](http://www.muurame.fi/fi/muurame_info/) 23.10.2012.
- Muuramen kulttuurikeskus: [http://www.muurame.fi/fi/muuramen\\_kulttuurikeskus/](http://www.muurame.fi/fi/muuramen_kulttuurikeskus/) 20.3.2013.
- Vanhan koulun asemakaavan muutos: [http://www.muurame.fi/fi/vanhan\\_koulu/](http://www.muurame.fi/fi/vanhan_koulu/) 20.3.2013.
- MUURAMEN YRITTÄJÄT: <http://www.yrittajat.fi/fi-FI/keski-suomenyrittajat/muurame/yleista/> 20.3.2013.
- MUURSKI OY 2013: <http://www.muurski.com/> 3.3.2013.
- NIINILUOTO, ILKKA 2002: Tieteen tunnuspiirteet. Karjalainen, Sakari – Launis, Veikko – Pelkonen, Risto – Pietarinen, Juhani (toim.), *Tutkijan eettiset valinnat*. Gaudeamus Kirja, Tampere.
- NOKKA-YHTIÖT OY: Yritysesittely <http://www.nokka.fi/nokka/yritysesittely> 14.3.2013.
- NORONEN, RIITTA (toim.) 1997: *Muurame*. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.
- NUMMELA, ILKKA (toim.) 1997: *Jyväskylän kirja. Katsauksia kaupunkielämän vaiheisiin 1940-luvulta 1990-luvulle*. JYY:n kotiseutusarja 33. Jyväskylän kaupunki, Jyväskylä.
- NUOLIJÄRVI, PIRKKO 2000: Sosiolingvistiikka kielentutkimuksen kentässä. Sajavaara, Kari – Piirainen-Marsh, Arja (toim.), *Kieli, diskurssi & yhteisö*, s.13–37. Soveltavan kielentutkimuksen teoriaa ja käytäntöä 2. Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylän yliopistopaino.
- ONIKKI, PIRJO 2008: *Onko nimellä merkitystä? Etelä-Pohjanmaan yritysnimistön rakenteellista ja sisällöllistä tarkastelua*. Pro gradu –tutkielma. Vaasan yliopiston nykysuomen ja kääntämisen laitos.
- PAIKKALA, SIRKKA 2001: Paikannimet kulttuuriperintönä. Mallat, K.; Ainiala, T. & Kiviniemi, E. (toim.), *Kieli 14: Nimien maailmasta*. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos, Helsinki.
- PAASI, ANSSI 1986: *Neljä maakuntaa. Maantieteellinen tutkimus aluetietoisuuden kehittymisestä*. Joensuun yliopiston kielitieteellisiä julkaisuja, n:o 8. Joensuu.
- 1996: Alueellinen identiteetti ja alueellinen liikkuvuus: suomalaisten syntymäpaikat ja nykyiset asuinalueet. *Terra* 108: 4, s. 210–223.
- 1998: Alueiden renessanssi ja identiteettipuhe. Sakari Hänninen (toim.), *Missä on tässä?*, s. 170–190. *Sophi* 18. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.
- PAUNONEN, HEIKKI 2000: *Tsennaaks Stadii, bonjaaks slangii? Stadin slangin käsikirja*. WSOY, Helsinki.
- PITKÄNEN, TIMO 1997: Kaupan kehitys. Ilkka Nummela (toim.), *Jyväskylän kirja: katsauksia kaupunkielämän vaiheisiin 1940-luvulta 1990-luvulle* s. 136–147. Jyväskylä, Jyväskylän kaupunki.
- PRH = PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS: Virre-tietopalvelu, yrityshaku <https://virre.prh.fi/portal/dt?content.selectedChannel=companySearch> 27.1.2013.
- RAENTO, P. – DOUGLAS, W. A. 2001: The naming of gaming. *Names* 49:1, s. 1–35.
- RAENTO, PAULIINA – HUSSO, KAI 1998: Palkintona ”satakunnan herrus”. Jääkiekko, identiteetti ja paikan henki Porissa ja Raumalla. *Alue ja Ympäristö* 2/98, s. 33–46.
- RAJAHONKA, TYTTI 2012: *Joutsan keskustajaajan nimistömaisema*. Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.
- RIIHIVUORI OY: Laskettelu. <http://www.riihivuori.fi/laskettelu/rinteet> 26.3.2013.
- RUUSKANEN, PEKKA (toim.) 1989: *Muuramen kirja*. Muuramen kunta, JYY:n kotiseutusarja N.o 27.
- SAARINEN, JARKKO 1999: Matkailu, paikallisuus ja alueen identiteetti. Näkökulmia Lapin matkailun etnisiin maisemiin. Marja Tuominen (toim.), *Pohjoiset identiteetit ja mentaliteetit. Osa 1: Outamailta tunturiin*. Kustannus-Puntsi, Oulu.
- SAJAVAARA, PAULA 1989: Vierassanat. Jouko Vesikansa (toim.), *Nykysuomen sanavarat*, s. 64–109. WSOY, Helsinki.
- SCOLLON, RON – SCOLLON, SUZIE WONG 2003: *Discourses in place. Language in the material world*. Routledge, London.
- SEPPÄNEN, ANNI-MARJA 2005: Jyväskyläläisen yliopisto-opiskelijan nimimaisema. Ainiala (toim.), *Kaupungin nimet. Kymmenen kirjoitusta kaupunkinimistöistä*, s. 126–150. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.
- SJL = SUUR-JYVÄSKYLÄN LEHTI: Muuramen kunnanjohtaja Ari Ranta-aho: ”Jyväskylä on valahtanut rupusakkiin”. 13.2.2013
- Muuramen kauppakeskuksessa yrityksiä täysi tusina. 20.2.2013
- SJÖBLOM, PAULA 2004: Kognitiivinen näkökulma proprin semantiikkaan. *Virittäjä* 1/2004, s. 80–91.
- 2006a: *Toiminimen toimenkuva. Suomalaisen yritysnimistön rakenne ja funktiot*. Helsinki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1064.
- 2006b: Nimellä on merkitystä. *Virittäjä* 2/2006. Lektio. Verkkoliite.
- SOINTUSET OY 2013: Historia. [http://www.sointuset.fi/index.php?mode=content&item\\_id=269](http://www.sointuset.fi/index.php?mode=content&item_id=269)

- 28.2.2013.
- STOLT, EEVA 1989: Sosiaalitoimi, terveydenhoito ja Kinkomaan parantola. Ruuskanen, Pekka (toim.), *Muuramen kirja*, s. 373–398. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- SUIHKONEN, PAAVO 1989: Muuramen murteesta ja paikannimistä. Ruuskanen, Pekka (toim.): *Muuramen kirja*, s. 557–589. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- TALVISTO, JARI 1989: Kansanopetus ja kulttuurityö. Ruuskanen, Pekka (toim.), *Muuramen kirja*, s. 419–468. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- TAPIOLA, HANNU 1989: Muuramesta kasvukeskus 1966–1988. Ruuskanen, Pekka (toim.), *Muuramen kirja*, s. 645–663. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- TILASTOKESKUS: Kuntien avainluvut: Kauhava.  
<http://www.tilastokeskus.fi/tup/kunnat/kuntatiedot/233.html> 23.10.2012.  
 Muurame. <http://www.tilastokeskus.fi/tup/kunnat/kuntatiedot/500.html> 23.10.2012.
- TORRO, FANNY 2012: *Kopijyvistä Kampus Dataan. Paikallisuuden ilmeneminen Jyväskylän yritysniemistössä*. Kandidaatintutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.
- TOURULAN METALLI OY: <http://www.tourulanmetalli.fi/> 26.3.2013.
- TUOMI, J. – SARAJÄRVI, A 2009: *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. 6. uudistettu painos. Kustannusosakeyhtiö Tammi. Helsinki.
- TUOMINEN, PASI 2005: *Paikallisuus ja aluellisuus osuustoiminnallisten yritysten liiketoiminnassa*. Pro gradu –tutkielma. Lappeenrannan teknillisen yliopiston kauppatieteiden osasto.
- TURKKILAN TILA: Tarinat <http://www.turkkilanta.fi/historia/> 14.3.2013.
- URRY, JOHN 1995: *Consuming places*. International Library of Sociology. Routledge. London.
- VALTION YMPÄRISTÖHALLINNON VERKKOPALVELU: Muuramen kulttuuriympäristö  
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=17852&lan=fi> 20.3.2013.
- VAHVASELKÄ, LEILA 1991: *Jyväskylän kaupungin toiminimet. Toiminimien kielitieteellistä tarkastelua*. Pro gradu – tutkielma. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.
- VARTIAINEN, PERTTU 2006: Suomen kaupunkiverkon kehitys ja seutuistuminen: pikapiirtoja empirian, teorian ja politiikan vaikutuskentästä. Kytömäki, Jorma – Moisio, Sami (toim.), *Paikka, kaupunki, valtio. Ihmisaantietaen perspektiivejä*, s. 93–106. Kirja-Aurora. Turku.
- VIKKOLEHTI: Jäähyväiset Keski-Suomelle 13.12.1996.
- VILKUNA, JANNE 2007: Yhteinen kulttuuriperintömme. Pauliina Kinnunen (toim.), *Museologia tänään*, s. 12–41. Suomen museoliiton julkaisuja 49. Suomen museoliitto. Helsinki.
- VIRRANKOSKI, PENTTI 1978: Mitä historianutkija odottaa nimistöntutkimukselta. Eero Kiviniemi (toim.), *Nimistöntutkimus ja paikallishistoria* s. 9–23. Helsinki: Paikallishistorian toimiston julkaisuja n:o 2.
- VISK = Auli Hakulinen, Maria Vilkuna, Riitta Korhonen, Vesa Koivisto, Tarja Riitta Heinonen ja Irja Alho 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Verkkoversio, viitattu 27.1.2013. Saatavissa: <http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7
- VITAPOLIS 2013: Vanhat rakennukset <http://www.vitapolis.fi/kuvia/vanhat-rakennukset/lastenparantola> 20.3.2013.
- VUOLTEENAHO, JANI 2002: ”Uusia sanoja, uusia maailmoja”: tekstuaalisuus, sosiaalisesti tuotettu tila ja maantieteen kulttuurinen käänne. *Terra* 114:4, s. 237–252.
- VÄHÄKANGAS, TAPIO 1989: Talojen ja torppien vaiheita. Ruuskanen, Pekka (toim.), *Muuramen kirja*, s. 667–703. Muuramen kunta. JYY:n kotiseutusarja N.o 109. WSOY Helsinki.
- VÄLIMAA, MINNA 2008: *Kosken ja Marttilan yritysniemet: yritysniemien rakenne ja kielellinen alkuperä*. Pro gradu –tutkielma. Turun yliopiston suomalaisen ja yleisen kielitieteen laitos.
- ZILLIACUS, KURT 1997: On the function of proper names. Pitkänen, Ritva Liisa & Mallat, Kaija (toim.), *You name it. Perspectives on onomastic research*, s. 14–20. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Helsinki.

## LIITTEET

### Liite 1: Alueellinen identiteetti Paasin (1986) mukaan





## Liite 2: Kielellisen alkuperän aineisto

### YKSIKIELISET NIMET

#### Suomenkielinen

A-Puu Oy  
 ABC-Laitteet Oy  
 AJATUSTAMO  
 Apukäsi Silja Hautanen Tmi  
 Ase Porras  
 Autohuolto T. Lindholm  
 Autokoulu Menox Oy  
 Autopalvelu Markko  
 Autoverhoomo Studio Vauhti Oy  
 Caava Oy  
 Edustusliike Heikki Lindqvist  
 Edustusliike Jari Raulo Oy  
 Edustusliike Seppo Lahti  
 Edustusliike Tmi Jarmo Ahonen  
 EP-Kotiapu  
 Erä+ Jyväskylä Oy  
 Etumies Oy  
 Foliopaino M. Kasa T:mi  
 Forsman-Rakenne Oy  
 Graafiset palvelut Koskinen  
 Hamstori  
 Henkilöstöpäällikkö MK.fi  
 Hermoratahieronta Ritva Lahtinen  
 Hieronta ja Hyvinvointi Orvokki, toiminimi  
 Liisa Heikkilä  
 Hilkan Kotipalvelu  
 Hitsauspalvelu Raimo Mäntynen  
 Hiusmuotoilu Maija Laitinen  
 Hoitopalvelu Eveliina  
 HSa Asunnot Oy  
 Höyläämö Asete  
 Ilmari Finland Oy  
 JalkaPulju  
 JH-Automaatio  
 JH-tuonti  
 JM Markkinatutkimus  
 JM-Työkalu Oy  
 JN-Saneeraus  
 JSR Jyväskylän Sisärakentajat Oy  
 JTM-Sähkö  
 Junitvex hieronta- ja hoitopalvelu Pasi Kinnunen  
 Jurkka Yhtiöt Oy  
 Jyväskylän Hierontakeskus Matti Partio  
 Jyväskylän Isännöintipalvelu Oy  
 Jyväskylän Kirkkovenevuokraamo  
 Jyväskylän Peltityö Tmi Jari Sarja  
 Jyväskylän Sähköasennus  
 Jämsänkosken Pesula JTH Oy  
 K-S Autopalvelu  
 K-S Laatatat Oy  
 K-S Mestarityö Oy  
 K-S Muurauspalvelu Oy

K-S Valumestarit  
 Kaihdinmyynti Kokkonen Jouko T:mi  
 Kaivinkoneurakointi Tapio Nisula  
 Kaivu ja Tasaus Vanhala Tmi  
 Käsiyöpaja Kivitasku Merja Nousiainen  
 Kauneus- ja Luontaistuote Raili Iikkanen  
 Kauneuspalvelut Nina Avikainen  
 Kauneuspalvelut Seija Kouhia  
 Keski-Suomen Kuljetus Oy  
 Keski-Suomen Lääkintälaite Oy  
 Keski-Suomen Profiili Oy  
 Keski-Suomen Putkistohuolto Oy  
 Keski-Suomen Rakentajat Oy  
 Keski-Suomen Sähkökonepaja  
 Keski-Suomen Sijoituspalvelut Oy  
 Keski-Suomen Tasoite Oy  
 Keski-Suomen Ympäristöhuolto Oy  
 Kiinteistöyhtymä Katri ja Jukka Pekonen  
 KK Edustus Kuhmonen ja Kähönen Oy  
 Koneurakointi T. Kinnunen  
 Konsulttitoimisto Martti Ronkainen Oy  
 Kotipalvelu Johanna  
 Kotipalvelu Paula Vuorela  
 Kuljetus Mustaniemi Oy  
 Kuljetusliike Hannu Mäki Oy  
 Kunnox Oy  
 Kuntorihi Oy  
 Kymppiapu  
 Kytölän Kiinteistöyhtiö Oy  
 Lasituspalvelu Pihlavamäki Oy  
 Lasten Löytöretki Oy  
 LaTuKari Oy  
 Ledimainos Oy  
 Liikenteen koulutusta Jukka Pekonen Tmi  
 Louhikonsultointi  
 Lounas-Lohi Tmi Kirsi Lohi  
 Luontaishoitola Laura Inkeri  
 LVI-Nissinen  
 M-Kiinteistöt Oy  
 M-Levy Oy  
 Maanrakennus Heinämäki  
 Maansiirto Timo Riitamaa Oy  
 Maansiirtoliike Matti Saarinen Oy  
 Maarakennus Saarinen Oy  
 Mainosasennus Kulha  
 Maken Metallin Kierro  
 Mattoasennus Olli Niinimäki Oy  
 ME-Perustukset Oy  
 MEIDÄN KATSASTUS OY  
 Menoa Oy  
 Metallityö Petteri Linden Oy  
 MH-Automaatio Oy  
 MIKAN PALVELU  
 Mikon konsultointi  
 Mikromika  
 Mittarihuolto M. Hienola Oy  
 Monena Oy  
 Musiikinopetus Kristiina Wiren  
 Muurame-Ravintolat Oy  
 Muuramen apteekki  
 Muuramen Automarket Oy

Muuramen Autotalo Oy  
 Muuramen Erikoislääkärit Oy  
 Muuramen koti- ja saneerauspalvelu  
 Muuramen Kourupalvelu Oy  
 Muuramen Kuorma Oy  
 Muuramen Lämpö Oy  
 Muuramen Ollila Oy  
 Muuramen Paloranta Oy  
 Muuramen Putkityö Oy  
 Muuramen Puutuote Oy  
 Muuramen Rakennus ja Kone Oy  
 Muuramen ravintolapalvelut Oy  
 Muuramen Riihivuori Oy  
 Muuramen Sähköpalvelu  
 Muuramen Seunavuoren Klubi Oy  
 Muuramen Sijoitus Oy  
 Muuramen Urheilukauppa Oy  
 Muuramen Vuokra-asunnot Oy  
 Muuratkunto Oy  
 Muuratpuu Pohjonen Oy  
 Ninan Kiska Tmi  
 Nokka Oy  
 Nokka-Yhtiöt Oy  
 Nuohous ja Ilmastointihuolto Honkanen  
 Näkymät tmi  
 Ohenpirtti Oy  
 Ohjelma- & Ajopalvelut Joki Oy  
 Oikopolku e-Oppimiskorkeakoulu  
 Oinaspuu Teemu Varvikko  
 Olikos Naulakot Oy  
 Ompelimo Eila Innilä toiminimi  
 OWR Moto & Rengas  
 PALKKAPALVELUT T:MI TUULA RAJA-  
 NIEMI  
 PapuMaja  
 Parturi-Kampaamo Hyvä Tuuli  
 Parturi Kampaamo Kultainen Elegia  
 Parturi-Kampaamo Päivi Pöppönen  
 Parturi-Kampaamo Suvi Mäntynen  
 Peltisepäntoimisto Ari Salonen  
 Peltitehdas Pennanen Oy  
 Perhe Lumme Oy  
 PH-Riista  
 Pieni Hattutehdas  
 Pienkaivinkonevuokraus Ismo Mäenpää  
 Pietarin Portti Oy  
 Puutuote K E Nieminen  
 Päijät Metall Oy  
 Päijätmoto Oy  
 Päiväkoti Myrskylä Oy  
 Rakennusjulle  
 Rakennusliike Veljekset Vanhala Oy  
 Rakennuspalvelu Jouni Kiiski  
 Rakennuspalvelu Jukka Halttunen Oy  
 Rakennustyö Pasanen  
 Rakennusurakointi Markku Hyvärinen  
 Ravitali Pekka Korhonen  
 Remppanssi  
 Riihivuoren Ravintolat Oy  
 Riihivuori Lumexi Oy  
 Satulasoppi Oy  
 Satumainen notkeus  
 Se-Ka kiinteistöt Oy  
 Seonse T:mi  
 Siivousapu Kaisa  
 Siivousliike Nyberg Oy  
 SIIVOUSPALVELU ELSA  
 SIIVOUSPALVELU KOTI & PIHA  
 Siriussilta Oy  
 Sisustus Elliina  
 Sisustus- ja Lahjatavara-liike Pieni Lahjapuoti  
 Oy  
 Sisustus suunnittelu Marika Kurki Oy  
 SP Utopia  
 SR Vuokraus Oy  
 Sukanvarsi Oy  
 Suomen Autoliike Oy  
 Suomen Jouluvalo Oy  
 Suomen otsoniterapia Oy  
 Suomen Työkaluhuolto Oy  
 Suunnittelupalvelu Jouko Hietanen  
 Suvituulen tila  
 Sympatia-hoidot Kari Miettinen  
 SÄHKÖ JA ASENNUSPALVELU KEHUS-  
 MAA  
 Sähkö-Mara  
 Sähköasennus Mikko Suojanen  
 Sähkötyö R. Salomaa  
 T:mi K-S:n Autopelti ja huolto  
 T:mi Keittiöseppä  
 T:mi kotipalvelu- ja sairaanhoito Sirpa Lehto-  
 korpi  
 T:MI RAKENNUSTUOTANTO  
 H.PYLKKÄNEN  
 Taksi 260 Marjut Salminen  
 Taksi Janne Vuorela  
 Taksi Muhonen  
 Taksi Mustaniemi Oy  
 Taksi Ruusilat Oy  
 Taksi Tarja Salmela  
 Taksi Tero Mäkinen Oy  
 Taksiliikenne Tuomas Nieminen  
 Talouspalvelut Niskakoski Oy  
 Tavarakuuljetukset Harri Virtanen  
 Teräskaksikko Oy  
 Tiimitehdas Oy  
 Tikkanostot Oy  
 Tili-Lii Oy  
 Tilitoimisto Seija Kivelä  
 Tk Merkkihuolto Oy  
 TK Pehtoori  
 Tmi Mittakari  
 tmi Muuramen Pizza Puoti Mustonen  
 Tmi Muuramen Valjastyö  
 Tmi Puuvara  
 Tmi R-L V:n JuhlaOn  
 Toiminimi Tuikki  
 Toimintakeskus Kyläntupa Oy  
 Toimintakiva Toimintaterapiapalvelut  
 TPV Kotikuntoon  
 Tujun tilitoimisto  
 Turkkilan Tila

Turvallisuussuunnittelu Markko Oy  
 Työmaaruokala Anita Hokkanen  
 Vapaavaihte Oy  
 VARASTOX OY  
 Veskun Sähkö Oy  
 Viherahonen Oy  
 VV-Viihte Oy  
 Vyöhyketerapia Sini Laukkanen  
 UrkuAuki Oy  
 Y-Pakka Oy

#### **Englanninkielinen**

Albatross Systems Oy  
 Audit Phantom Oy  
 Consulting 719  
 Cubes And Tubes Oy  
 Discovery Zone Oy  
 Dive Line  
 EMJ Group Oy  
 English Language Management Tmi  
 English Unlocked  
 Fei Universal Oy  
 Fine-Team Oy  
 Finland Far East Trading & Language & Model  
 Services  
 Finn-Assembly Oy  
 Fixhouse Oy  
 Flow Control Oy TH  
 GLOW MATERIALS FINLAND OY  
 Golden Years Oy  
 GreenPet  
 HILLSIDE STABLE OY  
 HK Instruments Oy  
 HM Trans Oy  
 Honeydo  
 IBL Solution Oy  
 Ignatius Marketing  
 Interim Oy  
 J. Leino Systems Oy  
 John Crane Safematic Oy  
 KA Invest & Design Oy  
 Kytola Instruments Oy  
 LEEVI'S KEBAB  
 M-Light Oy  
 M&V Software Oy  
 Manycures Oy  
 MoveMix Oy  
 NeoGate Oy  
 OK-Vise Oy  
 Oy SFA-Consulting-Marketing Group Ltd  
 Pia-Maria Art & Design  
 Pietilä Engineering Oy  
 PK Ventures Oy  
 PolarWay Oy  
 Prodrag Oy  
 Public Brandhouse Oy  
 Rampanen Racing Team  
 Real Flow Oy  
 Reeding Services  
 RENTIX OY  
 Saarimäki Consulting Oy

Saga Vision Oy  
 SellingPower Juho Suikkari Oy  
 T. Salminen Engineering  
 Techcomp Engineering  
 Tools Service Fin Oy  
 Tree Lumpy Oy  
 Usewood Oy  
 YourNails  
 ZTIME MUSIC

#### **Ruotsinkielinen**

Bilvit Oy  
 MP-Plast Oy

#### **Italiankielinen**

Oy Speranza S.p.A.  
 T:mi obiettivo Katja Turunen

#### **Saksankielinen**

Auto-Stern Oy

#### **Latinankielinen**

Bonoculus Oy

#### **SEKAKIELISET NIMET**

Aava & Bang Oy  
 Agri-Portti Oy  
 Airservi Finland Oy  
 Ale-Sale Ale Leppänen Oy  
 Annival Interior Oy  
 Autohuolto Prospeed  
 ConTRa rakennuspalvelu  
 Elegant Tekstiili  
 Eläinkeskus Anima  
 Honkakoski Visions Oy  
 Hydromachin Oy  
 Justekniikka  
 Juukedeal  
 Kaiku Consulting  
 Katse Design  
 Kauneushoitola Zenna  
 Keski-Suomen Asennusteam Oy  
 Kievari Katjus  
 Kiinteistöteam LHT  
 Kodin Palaste Oy  
 Kotiapu Senior  
 LVI-Palvelut Mitos  
 LVI Pipe Oy  
 LUONTAISTERVEYS- JA -HOITOPALVELU  
 SUNPOLKU  
 Magister Solutions Oy  
 Medirehabook kustannus Oy  
 ModaSteel Oy  
 Muuraus ja Laatoitus Timtex Oy  
 Paperi Team Oy  
 Pizzeria-Ravintola ANCONA  
 Pro Rakennus Simunaniemi Oy  
 ProAiri sisäilmahuolto Oy  
 Rakennuspalvelu Jan-Sat Oy

Rakennusliike Timpek Oy  
 Rusthalli Oy  
 SaniSystems Oy  
 SCHWER FITTINGS OY  
 Skoleman Oy  
 Sointuset Oy  
 Spirea Service  
 Vekai Hermotus  
 Vitapolis Asunnot Oy

#### **MUKAKIELISET NIMET**

Afcon Oy  
 Alsemet Oy  
 Avellon Oy  
 Devitec Oy  
 Ecosmet Oy  
 Haprak Oy  
 INERO  
 JaKaPi Oy  
 Jarvest Oy  
 Jastock Oy  
 Joinde Oy  
 Jujape Oy  
 Jymik  
 Jyväspak Oy  
 Keisi Oy  
 Kiinvest Oy  
 Kisuko  
 Klespera Oy  
 Kotitek Oy  
 Lekamet Oy  
 Logisteering Oy  
 Logonis  
 Mbravo Oy  
 Mekplan Oy  
 MINNART  
 Muurak Oy  
 Muurmet Oy  
 Muurski Oy  
 Pedaiku Oy  
 Pematic Oy  
 Piicon Oy  
 Planrak Pirinen Oy  
 PRESSOVAC OY LTD  
 Prilex Oy  
 Raxapa Jouni Nieminen  
 Restella Oy  
 Sammet Dampers Oy  
 Sanoodi  
 Sasukka  
 Serimedia Oy  
 Soontek  
 Staminum Oy  
 Stroko Oy  
 T:mi Pyly  
 Talcons Oy  
 Tartelli Oy  
 TEMEC  
 Temtec Oy  
 Tesra Oy

TETRAon  
 Thomart Oy  
 TH Tarmatic Oy  
 TiKu-MED Oy  
 Tmi Jilo  
 Tmi Saju  
 Trojal  
 Urpofi  
 Validatum Oy  
 Velha Oy  
 Ventura Oy  
 Vimtech  
 Vis-Rak Oy  
 Vivaldo Oy

#### **KANSAINVÄLISET NIMET**

Muurame Golf Oy  
 Pro City Golf Oy  
 Studio EOL  
 Tmi Datalund  
 Tmi: Sen Kebab Pizza-9

#### **HENKILÖNNIMEN SISÄLTÄVÄT NIMET**

Alvar Andersin Oy  
 Arto Veistola Oy  
 E. Kuhmonen Oy  
 Halt Oy  
 Harvia Oy  
 J Kangasaho Oy  
 Juha Alkila Oy  
 Jukka Rouhiainen Oy  
 Koukan Oy  
 Lauri Ojanperä Oy  
 M & P Kukkonen Oy  
 Mäkinen & Kytölä Oy  
 Pirjotilus Oy  
 Reijo Lahtonen Oy  
 Risto Koivumäki Oy  
 Seppo Kärnä Oy  
 T Koivumäki Oy  
 Unto Heinämäki Oy

#### **MÄÄRITTELEMÄTTÖMÄT NIMET**

AESSEAL  
 Imata Oy  
 Jantom Oy  
 Karoste Oy  
 Othalo Oy  
 Presticant Oy  
 Reunis Oy

**Omana ryhmänään elinkeinonharjoittajat,  
 jotka toimivat vain yrittäjän omalla nimellä  
 tai omalla nimellä ja ammattinimikkeellä  
 (eivät sisälly lopulliseen aineistoon eikä  
 tutkimuksen tuloksiin)**

A.M.Kuusela

Anne Maarit  
 Antti Lindström  
 Antti Osara  
 Degirmen Yilmaz  
 Eero Tilsala  
 Hammaslääkäri Unto Lintu  
 HIUSMUOTOILIJIA ELINA RAUDASOJA  
 Hämäläinen Katja  
 Iina Nygrén  
 J-S Mäkinen  
 J.Uotila  
 Jani Mustaniemi  
 Jari Pennanen  
 Jussi Kotkavirta Tmi  
 JYRKI RÖNNI  
 KOULUTETTU HIEROJA KIRSI ROIHA  
 Kuorma-autoilija Ari Pekka Lahtinen  
 Kuorma-Autoilija Kari Juhani Turkkila  
 Kuorma-autoilija Veijo Olavi Vatanen  
 Maarit Valtonen  
 Marko Ortju  
 Minna J. Ollikainen  
 Osara Tiina  
 Outi Heikkilä  
 Parturi-kampaaja Heli-Anna Kontio  
 Parturi-Kampaaja Sanna Vesterinen  
 Peeta Kauppinen  
 Pentti Tanskanen  
 Riikka Laaksonen  
 Song Xiaoi  
 T:mi Anne Pirkkalainen  
 T:mi Esa Ojala  
 T:mi J. Arponen  
 T:mi Juhani Muukkonen  
 T:mi Mikko Suhonen  
 T:MI OLLI-PEKKA MÄKELÄ  
 T:mi Panu Oksanen  
 T:MI RIITTA PARKKI  
 T:mi Sari Heinäaho  
 T:mi Sari Nurkka  
 T:mi Sirkka Kovanen  
 T:mi Timo Herlevi  
 T:mi Vilokinen Timo  
 Taksiautoilija Esa Mustaniemi  
 Taksiautoilija Salmela Erkki  
 TEIJO NIEMELÄ TMI  
 Tero Ahonen  
 Tero Mäkinen  
 Terttu Palovaara  
 Tiina Sorsamäki  
 Tilimies Heikki Puustinen  
 TM Mahlamäki  
 TM- Erkki Kotomäki  
 Tmi Anne Tietäväinen  
 Tmi Anneli Varis  
 Tmi Arto Rämänen  
 TMI EH KILPONEN  
 Tmi Harri Leivonen  
 Tmi Heidi Marianne  
 Tmi Hieroja Pekka Hyvärinen  
 Tmi Janne Kainulainen

TMI JARI AIRIKAINEN  
 Tmi Johanna Leivonen  
 Tmi Jorma Temonen  
 Tmi Jyrki Virkkunen  
 Tmi Kari Florin  
 Tmi Kari Rastas  
 Tmi Kasper Karjalainen  
 Tmi M.Lindberg  
 Tmi Mia Vuorenmaa  
 Tmi Mika Kautto  
 Tmi Minna Elina Lehtonen  
 Tmi Muurari Pekka Svärd  
 Tmi Pekka Kemell  
 Tmi Pikasuutari J. Nuutinen  
 Tmi Riikka Peuha  
 tmi Riina Rantalainen  
 TMI SAMULI KILPONEN  
 Tmi Simo Lampela  
 Tmi Tanja Naumanen  
 Tmi Tuomo Kilpinen  
 Tmi Tuula Soikkala  
 Tmi Ulla-Maija Pastinen  
 TMI VEXI. VEIJO KÄHÖNEN  
 Toiminimi Eija Lindqvist  
 Toiminimi Harri Hulkkonen  
 Toiminimi Janne Pihlainen  
 Toiminimi Päivi Heikkinen  
 Toiminimi Reijo Onnela  
 Toiminimi Risto Ulmala  
 Toiminimi Ritva Liisa Virtanen  
 Tytti Sillgrén  
 Tähtelä Hannu  
 Valentina Laitinen  
 Ville Willman  
 Virpi Hietavala  
 Visualisti Katariina Pitkälä

### **Liite 3: Paikallisuuden ilmenemisen aineisto**

#### **EKSPLISIITTINEN PAIKALLISUUS**

Avara Keski-Suomi Oy  
 Caava Oy / Keski-Suomen Kaidesepät  
 Coronaria Optical Jyväskylä Oy / Specsavers  
 Jyvä-Siivous Vilander  
 Jyväskylän Peltityö Tmi Jari Sarja  
 Jyväskylän Rakennuslevy Jylhä Ky  
 Jyväskylän Yksityissairaala Oy  
 Jyväseudun Pulverimaalaamo Oy  
 Jyvästasoite Oy  
 Keski-Suomen Asennusteam Oy  
 Keski-Suomen Kuljetus Oy  
 Keski-Suomen Muuraus Ja Rakennuspalvelu  
 (toiminta lakannut 29.3.2011)  
 Keski-Suomen Osuuspankki  
 Keski-Suomen Profiili Oy  
 Keski-Suomen Sairaanhoidopiirin Kuntayhtymä

Keski-Suomen Sähkö Team Oy  
 Keski-Suomen Sähköpalvelu Ky  
 Keski-Suomen Tasoite Oy  
 Keski-Suomen Ympäristöhuolto Oy  
 Muurame Golf Oy  
 Muuramen Apteekki  
 Muuramen Arki- Ja Juhlaruokapalvelut /  
 Tunnelmatupa (toiminta lakannut  
 10.7.2012)  
 Muuramen Kukka- Ja Hautauspalvelu Unikko  
 Muuramen Kuormaus Oy  
 Muuramen Lämpö Oy  
 Muuramen P-K Ykköset Ky  
 Muuramen Parturi-Kampaamo-Kauneushoitola  
 Muuramen Puutuote Oy  
 Muuramen Rakennus Ja Kone Oy  
 Muuramen Ravintolapalvelut Oy / Muurmanni  
 + Wuolle  
 Muuramen Rengaspiste Avoin Yhtiö  
 Muuramen Riihivuori Oy / Hiihtokeskus  
 Riihivuori + Aploodi-Teatteri  
 Riihivuori  
 Muuramen Urheilukauppa Oy  
 Muuramen Yksityinen Päiväkoti Oy /  
 Löytöretki  
 Muuratkunto Oy  
 Muuratpuu Pohjonen Oy  
 Oy Skf Ab / Muurame / Voitelijärjestelmät  
 Presticant Oy / Muuramen Laskenta  
 Tmi Minna Elina Lehtonen / Muuramen  
 Saunakylä  
 Tmi Muuramen Pizza Puoti Mustonen

#### **IMPLISIITTINEN PAIKALLISUUS**

Autokoulu X Oy  
 Autovuokraamo Kytölä Ay  
 H&H Ravintolapalvelut Oy /  
 Kulttuurikeskuksen Kahvio  
 Harvia Oy  
 Instrumenttitehdas Kytölä Oy  
 Jykes Kiinteistöt Oy  
 Keskimaa Osk  
 Kortepohjan Kampaamo Ky / Kathy & John  
 Kukkonen & Hiltunen / K-Market Herkkuvuori  
 (Toimipiste auki viimeisen kerran  
 17.2.2013, uusi kauppa K-supermarket  
 Muurame avasi ovensa 21.2.2013)  
 Kunnox Oy  
 Kytölään Leipomo Tmi  
 Käsityöpaja Kivitasku Merja Nousiainen  
 Muurak Oy  
 Nokka Oy  
 Nokka-Yhtiöt Oy  
 Pukkiniityn Konepaja Ky  
 Päijät-Asennus (toiminta lakannut 8.1.2009)  
 Päijät-Metalli Ky / Liftro  
 Rentix Oy  
 Riihivuoren Lomakylä Ay  
 Riitta Suonpää Ky / Valkoinen Talo / Vitapolis  
 Säymet Oy

Tikkanostot Oy  
 Tilitoimisto Seija Kivelä / Vanha Koulu  
 T:Mi Sanatex  
 Toimintakeskus Kyläntupa Oy  
 Tourulan Metalli Oy  
 Turkkilan Tila  
 Viestintätoimisto Keskipiste Oy

#### **PAIKALLISUUDEN ILMENEMISEN SUHTEEN OPAAKIT**

A&A Travels Oy  
 A-Puu Oy  
 ABC Laitteet Oy  
 Abotur Oy  
 Aesseal Finland Oy  
 Aesseal Flow Oy (toiminta lakannut 1.1.2013)  
 Agri-Portti Oy  
 AL-Suunnittelu  
 Alko Oy  
 Apukäsi Silja Hautanen Tmi (toiminta lakannut  
 1.2.2013)  
 Arkkitehtitoimisto Jaakko Keski-Rahkonen Ky  
 Auto-Stern Oy  
 Autokoulu Koljander Oy  
 Autopalvelu Markko  
 Barasmainos Ky  
 Bonnie Loimusalo & Clyde Penttinen Ay / S-  
 Penttinen (toiminta lakannut 6.11.2012)  
 Brigatti Arvo Veli  
 Cubes And Tubes Oy  
 Devitec Oy  
 Dokumentointi M. Oksanen Tmi (toiminta  
 lakannut 1.1.2011)  
 Drilltek Oy  
 Edustus Ja Konsultointi T. A. E. Oy  
 Edustusliike Heikki Lindqvist Oy  
 Edustusliike Jari Raulo Oy  
 Edustusliike Tmi Jarmo Ahonen  
 English Unlocked  
 ES-Linjat Ky  
 Etumies Oy  
 Feasyplan Oy (toiminta lakannut 25.1.2010)  
 Fine-Team Oy  
 Finn Sammutin Oy (toiminta lakannut  
 30.9.2004)  
 Flow Control Oy TH  
 Forsman Rakenne Oy  
 Fysioterapia ja Liikuntapalvelut Kunnonkaveri  
 Garantia Rakennus Oy  
 Grafipepe Ky  
 Halt Oy  
 Heikki Liuhanen Oy  
 Heinonen Olli Tapani  
 Herranen Veli Tmi (toiminta lakannut 7.6.2010)  
 Hieroja Raimo Roiha  
 Hieroja-urheiluhieroja Pekka Hyvärinen  
 Hietanen Heikki  
 HK Instruments Oy  
 HPN Pelti  
 Hämäläinen Anja Tmi

Hämäläinen Katja  
 Höyläämö Asete  
 Idea Associates Oy  
 Ilmastointi- ja Peltityö Keminen Tmi  
 Insinööritoimisto Ismo Lindberg Oy  
 Insta Automation Oy  
 Interim Oy  
 Itella Posti Oy  
 J. Leino Systems Oy  
 JE-Kirvestyö Ay  
 JK-Sähkö Oy (toiminta lakannut 18.6.2008)  
 JM-Työkalu Oy  
 JN-Saneeraus  
 John Crane Safematic Oy  
 Jouni Seriola Ky  
 JS-Kattotyö Ky  
 Kaihonlehto Oy  
 Kailasto Anne Marjut Kaarina  
 Kaivinkoneurakointi Tapio Nisula  
 Kankaanperä Tauno  
 Kankaanperä Yrjö  
 Kauneus- ja Luontaistuote Raili Iikkanen  
 Kauneushoitola Zenna  
 Kiinteistö LVIS Ky Urpo Hautanen (toiminta lakannut 21.1.2009)  
 Kirstunvartijat Oy  
 Kivi Teemu Ilari Ensio Hitsaus ja Koneurakointi  
 KK Edustus Kuhmonen ja Kähönen Oy / Imuritarvikeauto  
 Kodin Palaste Oy  
 Kotipalvelu Kalle Tammivuori Ky  
 Kosonen Sanna / Kiertävä Parturi-Kampaaja  
 Koti- ja Yritysapu TH (toiminta lakannut 24.11.2010)  
 Kotipalvelu Johanna  
 Kotipalvelu Terttu Hänninen (toiminta lakannut 26.1.2012)  
 Koukan Oy  
 Kuhmonen Ensio Tmi  
 Kuljetus ja Maansiirto Markkunen Ky  
 Kuljetus Mustaniemi Oy  
 Kuljetusliike Hannu Mäki Oy  
 Kuljetusliike Ravanti Ky  
 Kuljetusliike Liponen Oy  
 Kuljetuspalvelu Reijo & Tuure Paukama Ay  
 Kuntoutuskonsultointi Janne Andersin  
 Kuorma-autoilija Ari Lahtinen  
 Kuorma-autoilija Kari Juhani Turkkila  
 Kuorma-autoilija Veijo Olavi Vatanen  
 Kuusela A. M. / Autokorjaamo  
 Lakitoimisto Jarmo Suonpää Ky  
 Lasituspalvelu Velj. Pihlavamäki Oy  
 Latukari  
 Liitura Ky  
 Lounas-Lohi Tmi Kirsi Lohi  
 Lujabetoni Oy  
 Luontaisterveys- ja Hoitopalvelu Sunpolku  
 LV-Asennus Lehto (toiminta lakannut 6.5.2011)  
 LVI Pipe Oy  
 LVI-Rengas Ky  
 M-Levy Oy

M-Light Oy  
 M&V Software Oy  
 Maansiirtoliike Matti Saarinen Oy  
 Maanrakennus Saarinen Oy  
 Magister Solutions Oy  
 Mateko Oy  
 Matti Tulla Ky  
 Mattoasennus Olli Niinimäki Oy  
 Medirehabook Kustannus Oy  
 Metallityö Petteri Lindén Oy  
 Metave Ky Metallia ja Verhoilu  
 Metsoila T. Ky (toiminta lakannut 25.4.2007)  
 Mikan Palvelu  
 Monena Oy  
 MP-Plast Oy  
 Musiikinopetus Kristiina Wiren  
 Mäkisen Autohuolto ja Korjaamo Ky  
 NCC Roads Oy  
 Neogate Oy  
 Nisula Veli Tmi  
 Nurmi Sirpa Katriina  
 Nurminen Heikki  
 Oinaspuu Teemu Varvikko  
 OK-Vise Oy  
 Olikos Naulakot Oy  
 Onali Irma  
 Optimarc Oy  
 Osuuskunta Hasek  
 Oy Magnetum Inc  
 Oy Sfa-Consulting-Marketing Group Ltd  
 Oy Shell Ab / Restel  
 P&P Real Ky  
 Parturi-Kampaamo Hyvä Tuuli  
 Parturi-Kampaamo Scala / Tmi Silja Salo  
 Parturi-Kampaamo Tukka-Puoti  
 Pedaiku Oy  
 Peltitehdas Pennanen Oy  
 Pematic Oy  
 PH-Riista  
 Pia-Maria Art & Design  
 Pitoemännät Hänninen Airi Tmi  
 PL-Asennus Ky  
 Poimukate Oy  
 PR-Kouru  
 Pressovac Oy Ltd  
 Putkiasennus A. Hiljanen Ky (toiminta lakannut 11.1.2013)  
 Putkiurpo Tmi  
 Raimo Mannisenmäki Ky (toiminta lakannut 3.3.2011)  
 Rakennus-Kakkonen Oy  
 Rakennusliike Veljekset Vanhala Oy  
 Rakennuspalvelu Halttunen Tmi  
 Rakennuspalvelu P. Puurula Ky  
 Rautakirja Oy  
 Ravitalli Pekka Korhonen  
 Reijo Lahtonen Oy  
 Riku Etelä Ky  
 Ritun Puutarha Ky  
 Saarimäki Consulting Oy  
 Salila Kalevi

Salminen Tuija  
 Sammet Dampers Oy  
 Sampo Pankki Oyj  
 Saneeraus ja Rakennus Ippe Kommandiittiyhtiö  
 Sariola J.  
 Sateentekijät Oy  
 Seppo Kärnä Oy  
 Seppälä Oy  
 Serimedia Oy  
 SF-Team Oy  
 Siekkinen Esko  
 Siivousliike Nyberg Oy  
 Sims Partners Oy  
 Sisustus Elliina  
 Sisustus- ja Lahjatavaraliike Pieni Lahjapuoti  
 Oy  
 Sointuset Oy  
 Soontek  
 Sten & Co Oy Ab  
 Stroko Oy  
 Success Factory Oy  
 Suomen Ilmastointi ja Savunpoisto Oy  
 Suomen Timanttituote Oy  
 Suomen Työkaluhuolto Oy  
 Sympatia-hoidot Kari Miettinen  
 Sähkö ja Asennuspalvelu Kehusmaa  
 Sähkö-Mara  
 Sähköasennus Mikko Suojanen  
 Sähkötyö R. Salomaa  
 T:mi Keittiöseppä  
 T:mi Riitta Parkki  
 Taksi 260 Marjut Salminen  
 Taksi Janne Vuorela  
 Taksi Mustaniemi Esa  
 Taksi Salmela Erkki  
 Taksi Tarja Salmela  
 Taksi Tero Mäkinen Oy  
 Taksiliikenne Tuomas Nieminen  
 Talcons Oy  
 Taun-Ro Oy  
 Teijo Niemelä Oy  
 TH Tarmatic Oy  
 The Flow Techno TFT Oy (toiminta lakannut  
 1.1.2013)  
 Tietovisio Oy  
 Tilamaali Ky  
 Tilausliikenne A. Kainulainen Oy  
 Tilimies Heikki Puustinen Tmi  
 Tirronen Ari Tmi  
 Tmi Arto Rämänen  
 Tmi Ensio Tarhanen  
 Tmi Jorma Temonen  
 Tmi Jouko M. Kokkonen  
 Tmi Kari Rastas  
 Tmi Kotipalvelu- ja Sairaanhoido S. Lehtokorpi  
 Tmi Murari Pekka Svärd  
 Tmi Petri Kekki  
 Tmi Päivi Nurminen (toiminta lakannut  
 15.4.2010)  
 Tmi Ritva Liisa Virtanen  
 Tmi RM-Invest Markku Rainamo  
 Tmi Saju  
 Tmi Sari Heinäaho / P-K Hyvä Tuuli  
 Tmi Tuija Mahlamäki  
 Tmi Tuula Soikkala  
 Toiminimi Janne Pihlainen  
 Toimistopalvelu Ka-Ta Oy  
 Tools Service Fin Ky  
 Tosiviihde Oy  
 Tuomo Launonen Oy  
 Turvallisuussuunnitelu Markko Oy  
 Vekai Hermotus  
 Velha Oy  
 Veskun Sähkö Oy  
 Viherahonen Oy  
 Virtanen Harri  
 Vyöhyketerapia Sini Laukkanen  
 Wakpal Oy  
 Wausport  
 Wilma Food And Cafe / Konditoria Cafe Wilma  
 (toiminta lakannut 11.9.2007)  
 Ykkösrolla (toiminta lakannut 9.7.2012)